

JAK UČIT O SDGs

Cíle udržitelného rozvoje OSN

Balíček metodické podpory

PRO 2. STUPEŇ PRAŽSKÝCH ZŠ

na období březen–červen 2026.

PRA	HA
PRA	GUE
PRA	GA
PRA	G

Obsah

Úvodní slovo	3
Úvod do SDGs	4
SDG 1: Konec chudoby	5
Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity	5
Odkazy na vzdělávací a informační materiály	6
Odkazy na videa a filmy pro žáky	7
Odkazy na zdroje informací pro učitele	8
SDG 2: Konec hladu	9
Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity	9
Odkazy na vzdělávací a informační materiály	10
Odkazy na videa a filmy pro žáky	11
Odkazy na zdroje informací pro učitele	13
SDG 3: Zdraví a kvalitní život	14
Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity	14
Odkazy na vzdělávací a informační materiály	15
Odkazy na videa a filmy pro žáky	17
Odkazy na zdroje informací pro učitele	18
SDG 4: Kvalitní vzdělání	19
Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity	19
Odkazy na vzdělávací a informační materiály	21
Odkazy na videa a filmy pro žáky	23
Odkazy na zdroje informací pro učitele	23
Odkazy na semináře, webináře a další vzdělávací akce	23
SDG 5: Rovnost mužů a žen	27
Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity	27
Odkazy na vzdělávací a informační materiály	28
Odkazy na videa a filmy pro žáky	31
Odkazy na zdroje informací pro učitele	31
SDG 6: Pitná voda, kanalizace	33
Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity	33
Odkazy na vzdělávací a informační materiály	36
Odkazy na videa a filmy pro žáky	39
Odkazy na zdroje informací pro učitele	40
SDG 7: Dostupné a čisté energie	41
Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity	41
Odkazy na vzdělávací a informační materiály	43
Odkazy na videa a/či filmy pro žáky	45
Odkazy na zdroje informací pro učitele	45
SDG 8: Důstojná práce a ekonomický růst	47
Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity	47
Odkazy na vzdělávací a informační materiály	49
Odkazy na videa a filmy pro žáky	51
Odkazy na zdroje informací pro učitele	52
Odkazy na semináře, webináře a další vzdělávací akce	52
SDG 9: Průmysl, inovace a infrastruktura	54
Odkazy na vzdělávací a informační materiály	54
Odkazy na videa a filmy pro žáky	55
Odkazy na zdroje informací pro učitele	55

SDG 10: Méně nerovností	56
Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity	56
Odkazy na vzdělávací a informační materiály	59
Odkazy na videa a filmy pro žáky	60
Odkazy na zdroje informací pro učitele	61
Odkazy na semináře, webináře a další vzdělávací akce	61
SDG 11: Udržitelná města a obce	62
Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity	62
Odkazy na vzdělávací a informační materiály	66
Odkazy na videa a filmy pro žáky	68
Odkazy na zdroje informací pro učitele	69
SDG 12: Odpovědná výroba a spotřeba	70
Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity	70
Odkazy na vzdělávací a informační materiály	73
Odkazy na videa a filmy pro žáky	76
Odkazy na zdroje informací pro učitele	76
SDG 13: Klimatická opatření	78
Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity	78
Odkazy na vzdělávací a informační materiály	82
Odkazy na videa a filmy pro žáky	83
Odkazy na zdroje informací pro učitele	84
Odkazy na semináře, webináře a další vzdělávací akce	85
SDG 14: Život ve vodě	87
Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity	87
Odkazy na vzdělávací a informační materiály	90
Odkazy na videa a filmy pro žáky	92
Odkazy na zdroje informací pro učitele	92
SDG 15: Život na souši	94
Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity	94
Odkazy na vzdělávací a informační materiály	98
Odkazy na videa a filmy pro žáky	101
Odkazy na zdroje informací pro učitele	102
SDG 16: Mír, spravedlnost a silné instituce	104
Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity	104
Odkazy na vzdělávací a informační materiály	106
Odkazy na videa a filmy pro žáky	108
Odkazy na zdroje informací pro učitele	109
SDG 17: Partnerství ke splnění cílů	111
Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity	111
Odkazy na vzdělávací a informační materiály	114
Odkazy na videa a filmy pro žáky	115
Odkazy na zdroje informací pro učitele	116

Úvodní slovo

Vážené paní učitelky, vážení páni učitelé pražských základních a středních škol,

dostává se vám do ruky materiál, který jsme nechali zpracovat jako součást našich aktivit k podpoře vzdělávání o Cílech udržitelného rozvoje (SDGs – Sustainable Development Goals).

17 SDGs představuje společný jazyk, kterým mohou mluvit vlády, města, vesnice, vzdělávací instituce, firmy i jednotlivci o udržitelném rozvoji. Hlavní město Praha vstoupilo v roce 2024 do [Asociace společenské odpovědnosti](#), je na dobré cestě k plnění SDGs, řadu z nich již plní ve svých strategiích a má podporu zaměstnanců i odborníků. Tímto materiálem bychom rádi rozšířili povědomí o SDGs u pražských dětí, mládeže a vzdělavatelů.

V loňském roce jsme vás oslovili s dotazem, zda a případně o jakou formu podpory v oblasti SDGs byste měli zájem. Na základě tohoto dotazníku vznikla řada aktivit našeho oddělení, ať už se jedná o projekt pro žáky ZŠ a SŠ „[Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!](#)“, který si můžete již nyní objednávat, nebo o výstavu se soutěžní výzvou „[Udržitelný svět do škol](#)“, která poběží od února do června letošního roku ve školách na dotykových panelech Ámos vision, či [Krajskou konferenci EVVO](#), jejímž tématem bylo právě naplňování SDGs v hlavním městě Praze.

Cílem tohoto informačního materiálu je poskytnout vám přehled o nabídce programů, projektů, vzdělávacích akcí, příkladů dobré praxe a vzdělávacích a informačních materiálů k jednotlivým cílům udržitelného rozvoje pro období druhého pololetí školního roku 2025/2026. Informační balíček plánujeme každý půl rok aktualizovat.

Věřím, že vám bude přehled užitečným pomocníkem a pomůže vám lépe implementovat cíle udržitelného rozvoje do výuky, a tím naplňovat tyto cíle v naší metropoli.

Mgr. Alice Končinská
specialistka informací o životním prostředí
HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
MAGISTRÁT HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY
Odbor ochrany prostředí
Oddělení environmentálních projektů
Jungmannova 35/29, 110 00 Praha 1
Tel.: +420 236 004 260, +420 770 171 604
Alice.Koncinska@praha.eu
www.praha.eu

Úvod do SDGs

Cíle udržitelného rozvoje (SDGs) jsou souborem 17 globálních cílů, které přijaly všechny členské státy OSN v roce 2015 jako součást Agendy 2030. Tyto cíle pokrývají širokou škálu sociálních, ekonomických a environmentálních výzev – od odstranění chudoby a hladu, přes zajištění kvalitního vzdělávání a rovnosti po ochranu klimatu a biodiverzity. Jejich smyslem je vytvořit lepší a udržitelnější svět pro všechny do roku 2030, a to na základě zásady „nenechat nikoho bokem“. To znamená, že úsilí o naplnění SDGs musí zohledňovat potřeby nejzranitelnějších skupin, bojovat proti nerovnostem a zajistit, aby se pokrok dotkl každého člověka, bez ohledu na jeho původ, pohlaví, věk nebo socioekonomický status.

Ve vzdělávání hrají klíčovou roli, protože pomáhají žákům a studentům porozumět komplexním globálním souvislostem a rozvíjet tzv. udržitelné kompetence. Zapojováním SDGs do výuky školy nejen předávají znalosti o udržitelném rozvoji, ale také inspirují mladé lidi k odpovědnému rozhodování a chování. Posilují schopnost žáků vnímat svět jako propojený celek a aktivně se podílet na jeho zlepšování.

Obrázek: Grafické znázornění Cílů udržitelného rozvoje. INFORMAČNÍ CENTRUM OSN V PRAZE, 2019. *Ikony SDGs*. Online. 2019. Dostupné z: <https://trello.com/b/Z3Mm3crs/grafiky-sdgs-2019-update>

SDG 1: Konec chudoby

Na světě dnes žije méně lidí v extrémní chudobě než dříve, ale pořád je jich mnoho, hlavně v některých částech Asie a Afriky. Chudoba často znamená nedostatek jídla, zdravotní péče i bezpečí. Některé děti kvůli tomu stále trpí. Cílem je pomoci nejchudším lidem, aby měli práci, přístup k lékaři a mohli si postupně vybudovat lepší a bezpečnější život.

Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity

Země k světu – Modul Chudoba a nerovnosti

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ADRA

Žákům je téma chudoby představeno pomocí videa Člověče, (ne)zvol si. Název videa vyzývá k úvaze nad tím, do jaké míry jsme sami strůjci svého osudu a do jaké míry je náš život ovlivněn místem, kde žijeme. Hlavní hrdinové videa se dostanou do počítačové hry. Zde se setkávají s dívkou Aminou, která žije v imaginární zemi inspirované Etiopií. Žáci v průběhu videa volí, co má Amina udělat, a rozhodují, jak pomoci obyvatelům vesnice, které trápí sucho a hlad. Doprovodné lekce navazují na video. Žáci se v průběhu první lekce zamýšlejí nad příčinami a důsledky chudoby a nad principy efektivní pomoci těm, kteří ji potřebují. Druhá lekce se hlouběji věnuje tématu chudoby a zasazuje ho do geografického kontextu. V navazujících lekcích se žáci věnují problematice zobrazování informací pomocí grafu a pracují s reálnými daty v prostředí gapminder.org.

Modul je součástí projektu *Země k světu*, jehož cílem je rozvoj kompetencí žáků při práci s informacemi a tvorba metodické podpory pro výuku zeměpisných témat v globálních souvislostech pro učitele. Na webových stránkách projektu najdete mnoho interaktivních videí, kde má divák/žák možnost zvolit si pokračování děje, stejně tak řadu dalších interaktivních úkolů a doprovodných materiálů.

Odkaz: [Chudoba a nerovnosti | Země k světu.cz](https://www.zemeksvetu.cz/chudoba-a-nerovnosti)

Jeden svět na školách – Tematický okruh Sociální problematika

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Člověk v tísni, o. p. s.

Jeden svět na školách (JSNS) je jedním ze vzdělávacích programů organizace [Člověk v tísni](https://www.clověkvtisni.cz/). Vyučujícím poskytuje atraktivní formou [audiovizuálních lekcí](#) dokumentární filmy

a metodické materiály dostupné online, zdarma a legálně na tomto portálu. Stačí se jen [zaregistrovat](#).

Na portále je nyní téměř 100 audiovizuálních lekcí, kterými můžete u svých žáků podpořit zamyšlení o tématech jako je sociální vyloučení, rodinné vztahy, vzdělání, šikana, stáří nebo o tom, jak se žije lidem s jinakostí a jakým způsobem pohlížet na zdraví.

Výukový plán Krok za krokem je rozdělený do 3 úrovní podle náročnosti témat a podle stupně školy:

1. Úvod do sociální problematiky. Klíčová témata pro ZŠ jsou život s jinakostí, předsudky, tolerance, soužití.
2. Rozvíjíme povědomí o sociální problematice. Klíčová témata pro ZŠ jsou rodinné vazby, stáří, závislosti, počítačové hry, sociální vyloučení, vzdělání.
3. Otevíráme náročnější sociální témata a jdeme do hloubky. Klíčová témata pro ZŠ jsou dětská práva, násilí v rodině, chudoba, život na ulici, drogy, poruchy příjmu potravy, šikana, kyberšikana, rodinné vztahy, rozvod, alkohol.

Odkaz: [Sociální problematika – Promítejte ve škole zdarma a legálně dokumentární filmy.](#)

Odkazy na vzdělávací a informační materiály

Vzdělávací balíček Chudoba

Vhodné pro: učitelky
a učitele 2. stupně ZŠ a SŠ

Poskytovatel: Asociace učitelů občanské výchovy
a společenských věd (Občankáři)

Asociace učitelů občanské výchovy a společenských věd vytvořila vzdělávací balíček k tématu chudoby (6 přednášek a 8 lekcí). Na téma nahlíží z perspektivy různých oborů, jednotlivé lekce je možné využít napříč hodinami ZSV, OV, ale i např. literatury. Aktivitu vyráběli učitelé pro učitele a snažili se zohledňovat všechna úskalí běžné výuky. V balíčku najdete také přednášky odborníků, sociálních pracovníků. Přednášky jsou určené pro učitele, ale nikdo vám nebrání zaslat jednotlivé linky i žákům. Přibližují si situaci v regionech Karlovarska a Liberecka.

V jednotlivých lekcích se můžete s žáky zaměřit například na rodiče samozivitele a podívat se na problematiku exekucí. Nakouknete do literární historie, jak se s tématem chudoby pracovalo, a projdete si její umělecké zobrazení v pohádkách a písničkách. Nezapomnělo se ani na aktivitu zaměřenou na solidaritu či způsob měření chudoby.

Odkaz: <https://www.obcankari.cz/edukacni-material-vzdelavaci-balicek-chudoba>

Metodický list Konec chudoby

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ADRA

Lekce je součástí Metodické příručky pro výuku o globálních souvislostech pro 2. stupeň ZŠ.

Cíle lekce:

- Žáci dokáží vlastními slovy vysvětlit rozdíl mezi absolutní a relativní chudobou.
- Jsou schopni určit nejvíce ohrožené oblasti a skupiny obyvatel a diskutovat o problémech s chudobou spojených.
- Uvědomují si rozdílné příčiny a důsledky chudoby a dokáží uvažovat o možných řešeních.

Odkaz: [1. Konec chudoby | ADRA](#)

Metodický list k SDG 1 Pomoc na dálku

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Young Caritas CZ

Lekce je součástí metodických listů programu *Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!*, kterou najdete u SDG 4.

Příběh z *Adopce na dálku* nám přiblíží, jak konkrétní podpora může změnit život jednotlivce i jeho komunity a jak podpořit lidi v nouzi ve svém okolí. Žáci a žákyně uvedou problémy, se kterými se potýkají lidé žijící v chudobě. Díky příběhu si uvědomí, jak konkrétní podpora může změnit život jednotlivce i jeho komunity. Vymyslí způsoby, jak ve svém okolí podpořit lidi, kteří čelí životním překážkám. Pomocí charitativní akce podpoří lidi v nouzi.

Odkaz na program: [Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!](#)

Odkaz na metodický list: [SDG 1: Pomoc na dálku](#)

Odkazy na videa a filmy pro žáky

Jak se žije a pracuje ve Středoafričské republice

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Délka: 26 min. 11 sek.

Zdroj: ČT Edu

Středoafričská republika patří mezi nejchudší státy světa. Placená práce se v buši najít nedá, obyvatelé vesnic tak sbírají plody, mají malá pole a domácí zvířata. Školy tu sice existují, ale stát učitelům neplatí, musejí se tedy živit jinak. Zemi brzdí zažitá stereotypy a nedůvěra k novotám, lidé se nedožívají vysokého věku a zemi opakovaně otrásají ozbrojené konflikty mezi vládou a opozicí.

Odkaz: [Jak se žije a pracuje ve Středoafričské republice – ČT edu](#)

Odkazy na zdroje informací pro učitele

- **Plné znění SDG 1:** ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ, 2015. SDG 1: Vymýtit chudobu ve všech jejích formách všude na světě. *Informační centrum OSN v Praze*. Online. Dostupné z: <https://osn.cz/osn/hlavni-temata/cile-udrzitelneho-rozvoje-sdgs/1-vymytit-chudobu-ve-vsech-jejich-formach-vsude-na-svete/>
- **Inspirace z Česka a zahraničí a aktuality na téma SDG 1:** ASOCIACE SPOLEČENSKÉ ODPOVĚDNOSTI, [nedatováno]. *SDG 1: Konec chudoby*. Online. Dostupné z: <https://www.spolecenskaodpovednost.cz/sdg/chudoba/>
- **Informační stránka k SDG 1 vysvětluje čeho se cíl týká, poskytuje podklady pro vyučující a tipy kde hledat další informace:** ADRA, [nedatováno]. CÍL 1: KONEC CHUDOBY. *adra.cz*. Online. Dostupné z: <https://adra.cz/jak-pomahame/vzdelavani/vzdelavani-v-cesku/vzdelavani-v-cesku/cile-udrzitelneho-rozvoje/cil-1-konec-chudoby/>
- **Informační stránka OSN prezentuje aktuální údaje a zprávy v oblasti SDG 1 (dostupné v angličtině):** UNITED NATIONS, [nedatováno]. Goal 1: End poverty in all its forms everywhere. *www.un.org*. Online. Dostupné z: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/poverty/>
- ŠKVRŇÁK, Michael a Daniel PROKOP, 2025. Evropsky srovnatelnou příjmovou chudobou trpí pětina Čechů. Jsme v průměru, nikoli premianty EU. *PAQ Research*. Online. Dostupné z: <https://www.paqresearch.cz/post/chudoba-cesko-eu/>
- ŠTĚRBA, Martin, 2025. Téměř polovina populace žije za méně než sedm dolarů na den, uvádí zpráva OSN. ČT 24. Online. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/svet/temer-polovina-populace-zije-za-mene-nez-sedm-dolaru-na-den-uvadi-zprava-osn-366337>
- ŠVIHEL, Petr, 2024. Praha i další velká města svítí červeně. Čím dál víc lidí ohrožuje chudoba. *Seznam Zprávy*. Online. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-zivot-v-cesku-praha-i-dalsi-velka-mesta-sviti-cervene-cim-dal-vic-lidi-ohrozuje-chudoba-254183>

SDG 2: Konec hladu

Na celé planetě se situace s hladem zlepšila a méně lidí trpí podvýživou než dříve. Přesto má stále mnoho lidí, hlavně v chudších zemích, nedostatek jídla. Nejvíce jsou ohrožené děti, protože bez správné výživy nemohou zdravě růst. Řešením jsou lepší programy pomoci pro rodiny, podpora malých farmářů, ochrana přírody a snaha předcházet suchu a záplavám, aby bylo dost jídla pro všechny.

Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity

Skutečně zdravá škola

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Skutečně zdravá škola, z. s.

Délka trvání: individuální, v závislosti na plnění kroků a kritérií programu

Cena: roční poplatek ve výši 2400 Kč

Skutečně zdravá škola je celoškolní program kvalitního a udržitelného školního stravování a vzdělávání o jídle. Jeho cílem je naučit děti vážit si potravin, vychutnávat je a chápat jejich původ a výrobu. Program pomáhá dětem rozvíjet dovednosti a návyky potřebné pro zdravý, úspěšný a udržitelný život a zlepšuje jejich chování i vzdělávací výsledky díky kvalitnímu stravování.

Registrované školy zakládají Akční skupinu, která spolupracuje na zlepšování školního stravování a podporuje vzdělávání o jídle a kultuře zdravého a udržitelného stravování. Úkolem skupiny je identifikovat výzvy a možnosti zlepšení v těchto oblastech a vytvořit plán jejich realizace. Zapojení žáků a studentů je klíčové pro dlouhodobé udržení změn. Pro pedagogy program nabízí zážitkové a projektové formy učení, obohacení výuky o téma jídla a širokou paletu metodických materiálů. Po splnění kritérií úspěchu mohou školy požádat o certifikát.

Odkaz: [Program Skutečně zdravá škola](#)

Projekty Smart Food I & Smart Food II

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Hlavní partneři projektu: Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, Provozně ekonomická fakulta Mendelovy univerzity v Brně, Publikáční systém Futurebooks

Délka trvání: každá interaktivní výuková kniha je koncipována na 1 vyučovací hodinu.

Cena: zdarma

Cílem projektu Smart Food I je odnaučit děti plýtvat potravinami a zlepšit jejich vědomosti, jak mohou rozumně a přátelsky ke zdrojům nakládat s potravinami. Navazující projekt Smart Food II podporuje ekologickou transformaci ČR prostřednictvím vzdělávacích programů zaměřených na změnu přístupu k potravinám.

V rámci projektu vznikla interaktivní výuková média pro žáky, která obsahují desítky aktivujících prvků a vtipná videa usnadňující výklad. Každá e-kniha je koncipována na 1 vyučovací hodinu, ale zahrnuje také aktivity pro domácí přípravu. Ke každé knize je připravena metodika pro učitele.

Témata e-knih:

- **Proč se plýtvá jídlem?:** Pomáhá žákům pochopit, jakou cestu potraviny urazí, než se dostanou na talíř, a jak jejich požadavky ovlivňují celý výrobní řetězec.
- **Od sazenice na talíř:** Liší se vztah dětí z venkova a města k potravinám? Jaký vliv má konzumní životní styl?
- **Nerostu podle pravítka:** Přemrštěné nároky na vzhled ovoce a zeleniny způsobují obrovské ztráty. Jakou roli hraje životní úroveň, prestiž a móda?
- **Domove, sladký domove:** Stravovací návyky odrážejí specifika zemí a kultur a ovlivňují i sociální vztahy. Podle čeho si vybíráme jídlo?
- **Vím, co koupím:** Jak se bránit agresivním reklamám? Naučme se plánovat nákupy – od kontroly spíše po seznam.
- **Lednice nebo spíž?:** Plýtvání jídlem vyvolává mezigenerační napětí, úzkost a vinu. Zapojme děti do práce s potravinami a ukážeme jim, jak je to náročné.
- **Dvakrát měř, jednou řež:** Čtení obalů a posuzování nezávadnosti potravin je výzvou i pro dospělé. Existují cesty, jak to děti naučit.
- **Já to snadno zvládnou:** Superhrdinové proti plýtvání – jak zapojit i kluky? Potlačme genderové stereotypy v domácích pracích.
- **Hrdinové školních jídelen:** Interaktivní průvodce ukazuje hodnotu každého sousta a vede k odpovědnému přístupu.
- **CO₂: Objevujeme a jednáme:** Porozumět, jak lidská činnost ovlivňuje produkci CO₂, není snadné. Existují však způsoby, jak dětem ukázat spojitost mezi každodenními činnostmi a změnou klimatu.
- **Klimatická změna:** Klimatické změny ovlivňují naši planetu i každodenní život. Tato kniha nabízí přehled příčin, důsledků a praktické rady pro udržitelný život.

Odkaz: Chytresjidlem.cz

Odkazy na vzdělávací a informační materiály

Metodický list k SDG 2 Konec hladu

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ (7.–9. třída)	Poskytovatel: ADRA
Metodický list je připraven pro lekci v rozsahu 45 minut. Cíle lekce: • Žáci si uvědomují globální charakter problému. Jsou schopni diskutovat o konkrétních příčinách hladu ve světě a dopadech těchto skutečností na životy lidí. • Chápu propojenost problémů, zejména potom hladu a chudoby. • Uvědomují si vliv infrastruktury, vzdělání a klimatických podmínek na ekonomickou situaci jedince. • Žáci chápu úskalí dlouhodobých a krátkodobých řešení a dokáží zhodnotit konkrétní formy rozvojové pomoci.	
Odkaz: 2. Konec hladu ADRA	

Metodický list k SDG 2 Globální snídani

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ	Poskytovatel: Young Caritas CZ
Lekce je součástí metodických listů programu <i>Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!</i>, kterou najdete u SDG 4. Prostřednictvím simulační hry zažijeme rozdíly v dostupnosti jídla v různých částech světa. Zamyslíme se nad příčinami nerovností a nad tím, jaký dopad má plýtvání jídlem. Žáci a žákyně prostřednictvím zážitkové aktivity porozumí nerovnému rozdělení potravin ve světě. Uvědomí si, že hlad není pouze otázkou nedostatku jídla, ale také spravedlnosti, dostupnosti zdrojů, ekonomických a politických souvislostí. Dokážou popsat své emoce a postoje spojené s tématem hladu a hledají možnosti, jak mohou jednotlivci i společnost přispět k naplnění cíle OSN Konec hladu.	
Odkaz na program: Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň! Odkaz na metodický list: SDG 2: Globální snídani	

Odkazy na videa a filmy pro žáky

Zemědělství a vítězství brambor		
Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ	Poskytovatel: ČT edu	Délka: 02:40 min.
V animované ukázce z pořadu <i>Dějiny udatného českého národa</i> jsou zachyceny příčiny hladomorů v 18. století, následné rozšíření pěstování brambor a zavádění nových postupů v zemědělství.		
Odkaz: Zemědělství a vítězství brambor – ČT edu		

Videa z projektu Smart Food I & Smart Food II

Vhodné pro: 1. stupeň ZŠ

Hlavní partneři projektu: Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, Provozně ekonomická fakulta Mendelovy univerzity v Brně, Publikační systém Futurebooks

Délka trvání: každá interaktivní výuková kniha je koncipována na 1 vyučovací hodinu

Cena: zdarma

Cílem projektu Smart Food I je odnaučit děti plýtvat potravinami a zlepšit jejich vědomosti, jak mohou rozumně a přátelsky ke zdrojům nakládat s potravinami. Navazující projekt Smart Food II podporuje ekologickou transformaci ČR prostřednictvím vzdělávacích programů zaměřených na změnu přístupu k potravinám.

V rámci projektu vznikla interaktivní výuková média pro žáky, která obsahují desítky aktivujících prvků a vtipná videa usnadňující výklad:

Témata videí:

- **Proč se plýtvá jídlem? (6:45 min.):** Zjistěte, proč vyhazování potravin škodí naší planetě a jak každý krok jídla z farmy na talíř ovlivňuje životní prostředí. Naučte se, jak plánovat nákupy, správně skladovat potraviny a proměnit zbytky v chutné pokrmy!
- **Od sazenice na talíř (7:04 min.):** Sledujte fascinující cestu jídla od semínka až na váš talíř! Objevte, jak důležité je lokální zemědělství a jak můžeme podporovat udržitelnost v našich každodenních.
- **Nerostu podle pravítka (4:15 min.):** Vypadá jídlo netradičně? Nevadí! I nedokonalé potraviny jsou stejně chutné a zdravé. Podívejte se, proč bychom měli dát šanci křivým mrkvím, malým jablkům, nebo jinak barevným paprikám a jak jejich záchrana pomáhá planetě.
- **Domove, sladký domove (3:57 min.):** Podpořte místní farmáře a zjistěte, proč je lokální stravování udržitelnější. Méně emisí, čerstvější jídlo a šetrnější přístup k přírodě – to vše díky výběru lokálních potravin.
- **Vím, co koupím (4:39 min.):** Naučte se, jak správně nakupovat bez plýtvání! S plánováním nákupu a jednoduchými tipy ušetříte nejen peníze, ale také snížíte množství vyhozených potravin.
- **Lednice nebo spíž? (4:08 min.):** Správné skladování prodlouží životnost potravin. Objevte, které potraviny patří do lednice a které do spíže, že lednice má několik teplotních zón a jak vhodným skladováním můžete ušetřit energii i potraviny.
- **Dvakrát měř, jednou řež (4:14 min.):** Jaký je rozdíl mezi datem použitelnosti a minimální trvanlivostí? Kdy je vada na závalu? Naučte se, jak bezpečně kontrolovat potraviny a snížit plýtvání.
- **Já to snadno zvládnou (3:27 min):** Staňte se mistrem záchrany potravin! Objevte techniky jako fermentace, sušení a mražení, které vám pomohou proměnit přebytky v nové chutné pokrmy. Buďte s námi kreativní, vše se dá využít.

- **Hrdinové školních jídelen (2:36 min.):** Dáváte si polévku? Odhlašujete si obědy? Každý den se ve školních jídelnách vyhazuje zbytečně mnoho jídla. Podívejte se, jak malé změny stačí k menšímu plýtvání a udržitelnosti ve školních jídelnách.
- **CO₂: Objevujeme a jednáme (5:21 min.):** Co jsou skleníkové plyny a jak ovlivňují naši planetu? Naučte se, jak snížit svou uhlíkovou stopu pomocí obnovitelných zdrojů energie a šetrnějšího chování.
- **Klimatická změna (3:14 min.):** Jak klimatické změny ovlivňují Zemi a co můžeme dělat, abychom je zpomalili? Objevte jednoduché kroky, které může každý udělat pro ochranu naší planety.

Odkaz: [Videa | Chytrajidlem.cz](https://www.chytrajidlem.cz)

Odkazy na zdroje informací pro učitele

- **Plné znění SDG 2:** ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ, 2015. SDG 2: Vymýtit hlad, dosáhnout potravinové bezpečnosti a zlepšení výživy, prosazovat udržitelné zemědělství. *Informační centrum OSN v Praze*. Online. Dostupné z: <https://osn.cz/osn/hlavni-temata/cile-udrzitelneho-rozvoje-sdgs/konec-hladu/>
- **Inspirace z Česka a zahraničí a aktuality na téma SDG 2:** ASOCIACE SPOLEČENSKÉ ODPOVĚDNOSTI, [nedatováno]. SDG 2: *Konec hladu*. Online. Dostupné z: <https://www.spolecenskaodpovednost.cz/sdg/konec-hladu/>
- **Informační stránka k SDG 2 vysvětluje, čeho se cíl týká, poskytuje podklady pro vyučující a tipy, kde hledat další informace:** ADRA, [nedatováno]. CÍL 2: KONEC HLADU. *adra.cz*. Online. Dostupné z: <https://adra.cz/jak-pomahame/vzdelavani/vzdelavani-v-cesku/vzdelavani-v-cesku/cile-udrzitelneho-rozvoje/cil-2-konec-hladu/>
- **Informační stránka OSN prezentuje aktuální údaje a zprávy v oblasti SDG 2 (dostupné v angličtině):** UNITED NATIONS, [nedatováno]. Goal 2: Zero Hunger. *www.un.org*. Online. Dostupné z: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/hunger/>

SDG 3: Zdraví a kvalitní život

Dnes umírá méně dětí než dříve, ale i tak se mnoho malých dětí na světě nedožije pátých narozenin. Očkování zachránilo spoustu životů a pomáhá chránit děti před nebezpečnými nemocemi. V některých chudších částech světa je však stále těžké získat lékařskou pomoc. Je proto nutné chránit maminky při porodu, předcházet nemocem, šířit informace o zdraví a zajistit všem dostupnou a kvalitní péči.

Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity

Program Škola podporující zdraví

Vhodné pro: ZŠ

Koordinátor a garant: Státní zdravotní ústav

Délka trvání: individuálně dle naplňování školního projektu podpory zdraví

Cena: zdarma

Program Škola podporující zdraví (ŠPZ) poskytuje komplexní základ pro podporu zdraví, zdravého životního stylu a všeobecnou primární prevenci rizikového chování ve všech typech škol (MŠ, ZŠ, SŠ) a školských zařízeních.

Program sdružuje školy, které zdraví vnímají jako výsledek vzájemně působících faktorů bio – psycho – sociálních, tzv. holistické pojetí zdraví, které odpovídá i pojetí WHO. Tyto faktory se školy snaží rozvinout pomocí respektu k přirozeným potřebám jednotlivce, podporou komunikace, spolupráce, důrazem na odpovědnost k vlastnímu zdraví a rozvíjením životních kompetencí všech členů školního společenství. Program Škola podporující zdraví (ŠPZ) je komunitním programem WHO.

Odkaz: [Škola podporující zdraví](#) | [Program pro zdravý životní styl](#)

Program Skutečně zdravá škola

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Skutečně zdravá škola, z. s.

Délka trvání: individuální, v závislosti od plnění kroků a kritérií programu

Cena: roční poplatek ve výši 2400 Kč

Skutečně zdravá škola je celoškolní program kvalitního a udržitelného školního stravování a vzdělávání o jídle. Jeho cílem je naučit děti vážit si potravin, vychutnávat je a chápat jejich původ a výrobu. Program pomáhá dětem rozvíjet dovednosti a návyky potřebné pro zdravý,

úspěšný a udržitelný život a zlepšuje jejich chování i vzdělávací výsledky díky kvalitnímu stravování.

Registrované školy zakládají Akční skupinu, která spolupracuje na zlepšování školního stravování a podporuje vzdělávání o jídle a kultuře zdravého a udržitelného stravování. Úkolem skupiny je identifikovat výzvy a možnosti zlepšení v těchto oblastech a vytvořit plán jejich realizace. Zapojení žáků a studentů je klíčové pro dlouhodobé udržení změn. Pro pedagogy program nabízí zážitkové a projektové formy učení, obohacení výuky o téma jídla a širokou paletu metodických materiálů. Po splnění kritérií úspěchu mohou školy požádat o certifikát.

Odkaz: [Program Skutečně zdravá škola](#)

Výukový program Párty se Zdravou 5

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Zdravá 5 a Nadační fond Albert

Délka trvání: 2 vyučovací hodiny

Cena: zdarma

Program je zahájen teoretickou částí ve třídě, kde si děti prohloubí základní znalosti o zdravém stravování, dozví se aktuální trendy ve výživě a mohou využít lektora k osobní konzultaci. Druhá část programu je praktická a odehrává se ve cvičné kuchyňce (kuchyňka musí mít základní vybavení a nádobí). Žáci si pod vedením lektora připraví 3 svačiny, které splňují základy zdravého stravování, jsou cenově nenáročné a pro děti atraktivní. Kromě toho se samozřejmě dozví i spoustu zajímavých tipů a triků k vaření, nákupu i jídelníčku. Všechny suroviny zajistí lektor Zdravé 5.

Odkaz: <https://www.zdrava5.cz/programy>

Odkazy na vzdělávací a informační materiály

Metodický list k SDG 3 Umět (si) pomoci

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Young Caritas CZ

Lekce je součástí metodických listů programu *Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!*, kterou najdete u SDG 4.

Představíme si, jak funguje a pomáhá integrovaný záchranný systém lidem v krizových situacích a jak si pomoci sám, když jde o zdraví duševní. Žáci a žákyně na základě modelových situací porozumí fungování složek integrovaného záchranného systému ČR a jejich rolím v krizových situacích. Připomenou si zásady chování v krizových situacích a absolvují

zdravotně edukační výzvu. Uvědomí si důležitost duševního zdraví ve svém životě. Vytvoří vlastní díl pořadu zaměřeného na prevenci a podporu duševního zdraví.

Odkaz na program: [Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!](#)

Odkaz na metodický list: [SDG 3: Umět \(si\) pomoci](#)

Metodický list k SDG 3 Zdraví a kvalitní život

Vhodné pro: 9. třída

Poskytovatel: ADRA

Žáci si uvědomují rozdílnou kvalitu a dostupnost zdravotní péče v různých regionech světa. Dokáží určit konkrétní systémové problémy a jejich dopady na obyvatele. Jsou schopni definovat faktory ovlivňující zdraví obyvatel v rozvojových zemích. Dokáží přemýšlet nad možnostmi řešení problémů souvisejících s přístupem ke kvalitní lékařské péči.

Odkaz: [3. Zdraví a kvalitní život](#)

Metodické listy k lekcím Nákaza, Zdravě nezdravě, Shamův jídelníček, Lékařská péče v rozvinutých a rozvojových zemích a Zdraví ve světě (z publikace Učíme v globálních souvislostech)

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ARPOK

Cílem projektu Učíme v globálních souvislostech je podporovat pedagogy a školy, které chtějí začleňovat globální témata do výuky a tak připravovat žáky na reálný život v dnešním světě. V rámci projektu Učíme v globálních souvislostech vznikla také metodická publikace, která obsahuje metodické listy k tématu zdraví.

Níže uvádíme názvy lekcí a jejich vzdělávací cíle:

- **Zdraví ve světě:** Žák porovnává zdravotní situaci v zemích s různou životní úrovní a uvědomuje si význam rozvojové spolupráce v oblasti zdravotnictví.
- **Lékařská péče:** Žák porovnává zdravotní péči v konkrétní rozvinuté a rozvojové zemi a kriticky vyhledává a třídí informace z internetových zdrojů.
- **Shamův jídelníček:** Žák srovnává svůj jídelníček s jídelníčkem chlapce z Keni žijícího v chudobě a analyzuje příčiny rozdílů.
- **Zdravě nezdravě:** Žák zjišťuje původ vybraného tropického ovoce a reflektuje souvislosti mezi zdravým stravováním, dovozem a způsobem pěstování potravin v tropech.
- **Nákaza:** Žák prožívá všechny fáze vzniku léku – od sběru přírodního základu, přes laboratorní výzkum až po distribuci. Spolupracuje v týmu.

Odkaz: [Učíme v globálních souvislostech \(PDF\) – ESHOP ARPOK](#)

Odkazy na videa a filmy pro žáky

Námět do výuky: Úvodní metodika ke školnímu wellbeingu

Vhodné pro: 2.stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: v závislosti na videu, nejkratší má 1:19 min., nejdelší 8:51 min.

Termín wellbeing vyjadřuje duševní pohodu člověka. Jak takové pohody docílit ve škole, když se povinnosti jen kupí? Zaměříme se jak na vztah člověka k sobě samému, tak i k okolnímu světu. Ukážeme si techniky, které vedou k lepšímu porozumění sobě samým, podpoří silné stránky každého žáka a pomohou mu rozvíjet ty vlastnosti, které jsou pro dosažení životní pohody důležité. Námět do výuky obsahuje videa a metodické listy.

Odkaz: [Úvodní metodika ke školnímu wellbeingu – ČT edu](#)

Námět do výuky: Jak pomoci svému duševnímu zdraví

Vhodné pro: 2.stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: v závislosti na videu, nejkratší má 1:19 min., nejdelší 8:51 min.

Co vlastně je duševní zdraví? Pocit pohody, kdy každý může naplňovat svůj potenciál, zvládat běžný životní stres a být produktivní. Jak takového stavu docílit? To si ukážeme v tomto námětu. Poradíme vám, jak na správnou spánkovou hygienu, prozradíme si důležitost pohybu a zdravého stravování a neopomeneme ani zdravé budování vztahů. Námět do výuky obsahuje videa a metodické listy.

Odkaz: [Jak pomoci svému duševnímu zdraví – ČT edu](#)

Námět do výuky: Imunita – Štít, který chrání naše zdraví

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: v závislosti na videu, nejkratší má 1:43 min., nejdelší 13:13 min.

Alergie trápí spousty lidí a bohužel se mohou projevit kdykoliv během života. A jak to souvisí s imunitou? Alergie je přehnaná reakce imunitního systému, který nás má chránit před škodlivými látkami. Reakce jsou různé, výjimečně i tak dramatické, že mohou přivodit smrt. Co s tím? Námět do výuky obsahuje videa a metodické listy.

Odkaz: [Imunita: Štít, který chrání naše zdraví – ČT edu](#)

Odkazy na zdroje informací pro učitele

- **Plné znění SDG 3:** ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ, 2015. SDG 3: Zajistit zdravý život a zvyšovat jeho kvalitu pro všechny v jakémkoli věku. *Informační centrum OSN v Praze*. Online. Dostupné z: <https://osn.cz/osn/hlavni-temata/cile-udrzitelneho-rozvoje-sdgs/zdravi-a-kvalitni-zivot/>
- **Inspirace z Česka a zahraničí a aktuality na téma SDG 3:** ASOCIACE SPOLEČENSKÉ ODPOVĚDNOSTI, [nedatováno]. *SDG 3: Zdraví a kvalitní život*. Online. Dostupné z: <https://www.spolecenskaodpovednost.cz/sdg/zdravi-a-kvalitni-zivot/>
- **Informační stránka k SDG 3 vysvětluje, čeho se cíl týká, poskytuje podklady pro vyučující a tipy, kde hledat další informace:** ADRA, [nedatováno]. CÍL 3: ZDRAVÍ A KVALITNÍ ŽIVOT. *adra.cz*. Online. Dostupné z: <https://adra.cz/jak-pomahame/vzdelavani/vzdelavani-v-cesku/vzdelavani-v-cesku/cile-udrzitelneho-rozvoje/cil-3-zdravi-a-kvalitni-zivot/>
- **Informační stránka OSN prezentuje aktuální údaje a zprávy v oblasti SDG 3 (dostupné v angličtině):** UNITED NATIONS, [nedatováno]. Goal 3: Ensure healthy lives and promote well-being for all at all ages. *www.un.org*. Online. Dostupné z: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/>
- **Metodika programu Škola podporující zdraví:** BOUDOVÁ, Jaroslava; Linda FRÖHLICHOVÁ; Marcela KRUNCLOVÁ; Marie NEJEDLÁ; Marcela PAVLÍKOVÁ; Jitka REISSMANNOVÁ a Anna SLÁDKOVÁ, 2015. *Program Škola podporující zdraví*. Online. 1. Praha: Klinika adiktologie 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze; Všeobecná fakultní nemocnice v Praze, Nakladatelství Lidové noviny. ISBN 978-80-7422-406-5. Dostupné z: https://szu.gov.cz/wp-content/uploads/2023/02/Skola_podporujici_zdravi.pdf

SDG 4: Kvalitní vzdělání

V dnešní době chodí do školy mnohem více dětí, ale některé, hlavně v chudších zemích, se do školy stále nedostanou. Na prvním stupni už mají chlapci i dívky většinou stejné možnosti, ale na vyšších školách to tak všude není. Cílem je, aby všechny děti mohly chodit do školy, měly bezpečné prostředí, dobré učitele a mohly se naučit věci, které jim pomohou v budoucím životě i při práci.

Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity

Soutěž Udržitelný svět do škol

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel/pořadatel: akci pořádají Magistrát hlavního města Prahy ve spolupráci s Charita Česká republika a Young Caritas CZ

Délka trvání: individuální, závisí na zvoleném rozsahu zapojení.

Cena: zdarma

Ve spolupráci s hlavním městem Prahou, odborem ochrany prostředí Magistrátu hl. m. Prahy, připravila Young Caritas soutěž k výstavě o Cílech udržitelného rozvoje (SDGs) pro žáky a žákyně 2. stupně ZŠ. Ti si vyberou téma, které je pálí, pustí se do výzkumné nebo akční výzvy (nebo do obou zároveň) a svůj projekt představí v krátkém videu.

Nejlepší projekty získají finanční podporu až 10 000 Kč na další rozvoj. Kromě toho jejich autoři a autorky zažijí, jaké to je, když jejich nápad skutečně něco změní – ve škole, ve své čtvrti nebo i v celé Praze.

Soutěž probíhá od 1. února 2026 do 30. dubna 2026. Vyhlášení a ocenění vítězů proběhne během června 2026.

Odkaz: [Soutěžní výzva: Udržitelný svět do škol](#)

Program Škola pro udržitelný život

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Středisko ekologické výchovy SEVER

Délka trvání: individuální, závisí na zvoleném rozsahu zapojení.

Cena: zdarma

Škola pro udržitelný život (ŠUŽ) je program, který pomáhá školám přispívat ke zlepšování životního prostředí a kvality života ve svém okolí. Prostřednictvím projektů žáci, učitelé a místní komunita podporují udržitelný rozvoj místa a žáci se tak učí důležitým dovednostem pro život.

K dispozici je vám tým koordinátorů programu ŠUŽ, kteří vám pomohou a poradí během plánování a realizace projektu. Rádi vám také pomohou s rozvojem místně zakotveného učení na vaší škole a v případě potřeby školu navštíví. Nabízejí rovněž další metodickou a konzultační podporu při realizacích aktivit spojených s naplňováním Cílů udržitelného rozvoje. Podpůrné metodické materiály programu, zaměřené jak na téma udržitelnosti, tak klimatické změny, vás bezpečně provedou celým procesem programu Škola pro udržitelný život. K dispozici tak získáte podrobně popsane aktivity, zahrnující didaktické tipy do výuky.

Odkaz: [Zapojte se – Škola pro udržitelný život](#)

Program Světová škola

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: varianty – Člověk v tísni, ARPOK, ADRA

Délka trvání: individuální a závisí na tom, jak rychle se škole podaří splnit metodologii programu

Cena: zdarma

Oceněním Světová škola se v současné době pyšní 149 českých mateřských, základních a středních škol. Základní filozofie podporuje vzdělávání a přípravu žáků na reálný život v globalizovaném světě a opírá se o jednoduchou metodologii tří kroků: uč se – zjišťuj – jednej. Jednotlivé fáze jsou podrobněji zpracované v [Průvodci projektem Světová škola](#). Základem snahy o získání titulu jsou aktivní žáci podporovaní pedagogy.

Co zapojením do sítě Světových škol získáte?

- prestižní ocenění, které zaštiťuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo zahraničních věcí ČR a OSN Česká republika,
- zdarma vzdělávací kurz pro učitele Světová akademie v rozsahu 36 hodin a další vzdělávací semináře,
- obsáhlou sadu lekcí, výukových materiálů a metodik k výuce o globálních tématech
- metodickou podporu při zařazování průřezových témat do výuky,

- konzultace při začleňování témat globálního vzdělávání do Školního vzdělávacího programu,
- inspiraci pro strukturu plánování a sledování pokroku školy prostřednictvím evaluace učitelů a žáků,
- podporu soudržnosti komunity a aktivní občanství žáků,
- podporu pro systematickou spolupráci s externími partnery (např. charitativní organizace, knihovny, spolky atd.).

Odkaz: [O programu - Světová škola](#)

Odkazy na vzdělávací a informační materiály

Svět v souvislostech: Kuchařka nápadů globálního vzdělávání

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ARPOK, o. p. s.

Kuchařka nápadů globálního vzdělávání, byla vytvořena ve spolupráci zástupců organizací ze Slovinska, České republiky, Maďarska a Estonska. Poskytuje učitelům kvalitní materiály pro začlenění globálního vzdělávání do jejich pedagogické praxe. Tato kuchařka obsahuje rozmanitou škálu tipů, metod, aktivit a 13 výukových lekcí s tématy lidských práv, klimatické změny, genderové nerovnosti, migrace, odpovědné spotřeby a dalších. Věříme, že se stane neocenitelným pomocníkem vás učitelů, kteří se snažíte vnést do výuky globální perspektivu a umožnit svým žákům rozvíjet základní globální kompetence potřebné v dnešním rychle se vyvíjejícím světě.

Odkaz: [Svět v souvislostech: Kuchařka nápadů globálního vzdělávání \(PDF\) – ESHOP ARPOK](#)

Metodický list k SDG 4 Děti bez školy

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Young Caritas CZ

Lekce je součástí metodických listů programu Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!.

Žáci a žákyně prostřednictvím příběhů dětí z různých částí světa porovnávají podmínky vzdělávání v různých zemích. Uvědomí si, že přístup ke kvalitnímu vzdělání není pro všechny samozřejmý. Rozvíjí empatii, schopnost naslouchat příběhům druhých a kriticky přemýšlí o tom, jaké faktory ovlivňují možnost chodit do školy.

Odkaz na program: [Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!](#)

Odkaz na metodický list: [SDG 4: Děti bez školy](#)

Metodický list k SDG 4 Kvalitní vzdělání

Vhodné pro: 7.–8. třída

Poskytovatel: ADRA

Žáci porozumí významu vzdělání v individuální a společenské rovině. Dokáží identifikovat konkrétní překážky v přístupu ke kvalitnímu vzdělání. Uvědomují si roli státu a potřebné infrastruktury, stejně jako další faktory ovlivňující úroveň školství v rozdílných regionech světa. Žáci dokáží dát do souvislosti vzdělání a další globální a společenské problémy.

Odkaz: [4. Kvalitní vzdělání](#)

Metodický list Cíle globálního rozvojového vzdělávání ve vztahu k lokálním podmínkám (z programu Světová škola)

Vhodné pro: 9. třída

Poskytovatel: ADRA, ARPOK, Člověk v tísni

Žáci se společně zamyslí nad konkrétním obsahem jednotlivých cílů globálního rozvojového vzdělávání (GRV) a nad tím, jakým způsobem se tyto jednotlivé cíle promítají do místních podmínek. Cílem hodiny je vybrat jeden konkrétní cíl GRV, na který se v další fázi projektu Světová škola studenti zaměří ve vztahu k lokálním podmínkám.

Odkaz: https://www.svetovaskola.cz/app/uploads/2023/01/PG_2_st_ZS_grv-lokalni-podminky.pdf

TOP 10 globálního vzdělávání

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Fairtrade Česko a Slovensko

Ve Fairtraide Česko a Slovensko oslovili deset nejvýznamnějších organizací, které se v České republice věnují globálnímu vzdělávání. A společně vytvořili souhrn osobních tipů na materiály a akce: osvětové kampaně, online kurzy, výstavy či metodické příručky.

Nově vytvořený přehled TOP 10 globálního vzdělávání navazuje na předchozí přehled TOP 5 globálního vzdělávání z roku 2020, kam každá z 5 nejvýznamnějších organizací věnujících se globálnímu vzdělávání nasdílela svých 5 tipů. Nový přehled přináší významné rozšíření zapojených organizací a aktuální, osobní tipy jejich odborných zástupců. Celkem se do nového přehledu připojilo 10 organizací a každá nasdílela 3–5 tipů na aktivity a materiály. Přehled je vytvořen nejen v online podobě, ale i v tištěné verzi. Můžete si tak brožurku s tipy nejen stáhnout, ale také si o ni napsat jakékoli zapojené organizaci.

Odkaz: TOP 10 globálního vzdělávání – Fairtrade Česko a Slovensko

Odkazy na videa a filmy pro žáky

Žák cizinec v prostředí české školy

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: 07:56 min.

Inkluze neboli společné vzdělávání probíhá i na úrovni žáků cizinců a žáků s odlišným mateřským jazykem. Jak pohlíží žáci na skutečnost, že jejich spolužák pochází z ciziny? Přináší přítomnost žáka cizince nějaké obohacení pro život ve třídě? Co naopak znamenal příchod do České republiky pro samotné žáky cizince? Museli se potýkat při nástupu do školy s jazykovou bariérou? A co je pro ně v češtině nejtěžší? O zajímavé zkušenosti se podělí i učitelé, kteří jsou sami cizinci.

Odkaz: [Žák cizinec v prostředí české školy – ČT edu](#)

Odkazy na zdroje informací pro učitele

- **Plné znění SDG 4:** ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ, 2015. SDG 4: Zajistit rovný přístup k inkluzivnímu a kvalitnímu vzdělání a podporovat celoživotní vzdělávání pro všechny. *Informační centrum OSN v Praze*. Online. Dostupné z: <https://osn.cz/osn/hlavni-temata/cile-udrzitelneho-rozvoje-sdgs/kvalitni-vzdelani/>
- **Publikace z dílny UNESCO stanovuje vzdělávací cíle, navrhuje témata a aktivity pro každý z cílů udržitelného rozvoje:** UNESCO, 2017. Education for Sustainable Development Goals: learning objectives. Online. Paris: UNESCO [vid. 2026-02-18]. ISBN 9789231002090. Dostupné z: doi:[10.54675/CGBA9153](https://doi.org/10.54675/CGBA9153)
- **Inspirace z Česka a zahraničí a aktuality na téma SDG 4:** ASOCIACE SPOLEČENSKÉ ODPOVĚDNOSTI, [nedatováno]. SDG 4: Kvalitní vzdělání. Online. Dostupné z: <https://www.spolecenskaodpovednost.cz/sdg/kvalitni-vzdelani/>
- **Informační stránka k SDG 4 vysvětluje, čeho se cíl týká, poskytuje podklady pro vyučující a tipy, kde hledat další informace:** ADRA, [nedatováno]. CÍL 4: KVALITNÍ VZDĚLÁNÍ. *adra.cz*. Online. Dostupné z: <https://adra.cz/jak-pomahame/vzdelavani/vzdelavani-v-cesku/vzdelavani-v-cesku/cile-udrzitelneho-rozvoje/cil-4-kvalitni-vzdelani/>
- **Informační stránka OSN prezentuje aktuální údaje a zprávy v oblasti SDG 4 (dostupné v angličtině):** UNITED NATIONS, [nedatováno]. Goal 4: Quality education. *www.un.org*. Online. Dostupné z: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/education/>

Odkazy na semináře, webináře a další vzdělávací akce

Svět v souvislostech na 2. stupni ZŠ aneb čtenářská gramotnost v globálním vzdělávání

Termín: dle dohody/objednávky	
Vhodné pro: vyučující na 2. stupni ZŠ	Poskytovatel: ARPOK
Délka trvání: 6 hodin	Cena: 1500 Kč/hodina (cena zahrnuje lektorné a materiály pro účastníky), úhrada cestovného je dle domluvy dle vzdálenosti školy. Semináře lze uhradit ze šablon.
Zajímá vás zařazení témat jako je biodiverzita, migrace, gender, lidská práva a klimatická změna do různých výukových předmětů na 2. stupni ZŠ a zároveň chcete rozvíjet čtenářskou gramotnost svých žáků? Pomocí textů z vybraných beletristických knih se ponoříme do globálních témat. Prožijeme několik lekcí, které pomocí metod kritického myšlení rozvíjí čtenářskou gramotnost. Lekce do různých předmětů jsou určeny pro žáky 2. stupně ZŠ. Účastníci získají: • metodický materiál Učíme v souvislostech na 2. stupni základních škol, který obsahuje 10 lekcí do různých předmětů, • inspiraci jednoduchých a srozumitelných aktivit do výuky, • praktické podněty od dalších kolegů, • osvědčení o účasti.	
Místo: interiér školy	
Odkaz: https://arpok.cz/seminare/svet-v-souvislostech-na-2-stupni-zs-aneb-ctenarska-gramotnost-v-globalnim-vzdelavani/	

GRV v životě školy

Termín: dle dohody/objednávky	
Vhodné pro: vyučující na 2. stupni ZŠ a SŠ	Poskytovatel: ARPOK
Délka trvání: 16 hod. = 960 minut (dvoudenní seminář)	Cena: 1500 Kč/hodina (cena zahrnuje lektorné a materiály pro účastníky), úhrada cestovného je dle domluvy dle vzdálenosti školy. Semináře lze uhradit ze šablon.
Seminář GRV v životě školy je určen pro pedagogy 2. st. ZŠ, pedagogy SŠ a další vzdělavatele. Co vás během něj čeká? Účastníci: • hledají souvislosti mezi různými globálními tématy (např. klimatická změna, migrace, gender, voda, světový obchod, ...), • si interaktivní formou vyzkouší metody kritického myšlení,	

- rozumí vztahu mezi globálním vzděláváním a RVP a vnímají globální témata jako součást ŠVP,
- si ve spolupráci s lektory vytvoří své vlastní výukové materiály,
- diskutují nad mezipředmětovými vazbami jednotlivých globálních témat,
- se seznámí s hodnoticími nástroji ve výuce globálních témat,
- se seznámí se začleňováním globálního vzdělávání do života školy.

Účastníci obdrží:

- soubor aktivit, které mohou ihned použít ve výuce se svými žáky,
- metodickou publikaci zaměřenou na výuku globálních témat,
- třídičnou učebnici Světové dějiny lidstva a metodickou příručku usnadňující práci s touto učebnicí,
- praktické podněty od dalších pedagogů a vzdělavatelů,
- soubor hodnoticích nástrojů pro výuku globálních témat,
- tipy, jak začleňovat globální vzdělávání do života školy,
- osvědčení o účasti.

Místo: interiér školy

Odkaz: [Seminář: GRV v životě školy \(16h\)](#)

GRV optikou různých předmětů

Termín: dle dohody/objednávky

Vhodné pro: vyučující na 2. stupni ZŠ a SŠ

Poskytovatel: ARPOK

Délka trvání: 8 hod. (480 minut)

Cena: 1500 Kč/hodina (cena zahrnuje lektorné a materiály pro účastníky), úhrada cestovného je dle domluvy dle vzdálenosti školy. Semináře lze uhradit ze šablon.

Seminář GRV optikou různých předmětů je určen pro pedagogy 2. st. ZŠ, pedagogy SŠ a další vzdělavatele. Co vás během něj čeká?

Účastníci:

- hledají souvislosti mezi různými globálními tématy (např. klimatická změna, migrace, gender, voda, světový obchod, ...),
- si interaktivní formou vyzkouší metody kritického myšlení,
- rozumí vztahu mezi globálním vzděláváním a RVP a vnímají globální témata jako součást ŠVP,
- si ve spolupráci s lektory vytvoří své vlastní výukové materiály,
- diskutují nad mezipředmětovými vazbami jednotlivých globálních témat.

Účastníci obdrží:

- soubor aktivit, které mohou ihned použít ve výuce se svými žáky,
- metodickou publikaci zaměřenou na výuku globálních témat,
- třídičnou učebnici Světové dějiny lidstva a metodickou příručku usnadňující práci s touto učebnicí,
- praktické podněty od dalších pedagogů a vzdělavatelů,
- osvědčení o účasti.

Místo: interiér školy

Odkaz: [Seminář: GRV optikou různých předmětů \(8h\)](#)

Hledáme souvislosti - úvod do GRV

Termín: dle dohody/objednávky

Vhodné pro: vyučující na 2. stupni ZŠ a SŠ

Poskytovatel: ARPOK

Délka trvání: 4 hod. (240 minut)

Cena: 1500 Kč/hodina (cena zahrnuje lektorné a materiály pro účastníky), úhrada cestovného je dle domluvy dle vzdálenosti školy. Semináře lze uhradit ze šablon.

Seminář *Hledáme souvislosti* je určen pro pedagogy 2. st. ZŠ, pedagogy SŠ a další vzdělavatele. Co vás během něj čeká?

Účastníci:

- hledají souvislosti mezi různými globálními tématy (např. klimatická změna, migrace, gender, voda, světový obchod, ...),
- si interaktivní formou vyzkouší metody kritického myšlení,
- rozumí vztahu mezi globálním vzděláváním a RVP a vnímají globální témata jako součást ŠVP.

Účastníci obdrží:

- soubor aktivit, které mohou ihned použít ve výuce se svými žáky,
- metodickou publikaci zaměřenou na výuku globálních témat,
- osvědčení o účasti.

Místo: interiér školy

Odkaz: [Seminář: Hledáme souvislosti – úvod do GRV \(4h\)](#)

SDG 5: Rovnost mužů a žen

Dříve měly dívky v některých částech světa méně možností chodit do školy než chlapci, dnes se to na mnoha místech zlepšilo. Přesto ženy často nemají stejné pracovní příležitosti a méně se podílejí na rozhodování ve společnosti. Je třeba, aby ženy a dívky měly stejná práva, byly v bezpečí, jejich práce byla uznávána a mohly se zapojit do života společnosti stejně jako muži.

Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity

Program Lidská práva

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Informační centrum OSN v Praze

Délka trvání: 60–90 min.

Cena: zdarma

Vzdělávací program zaměřený na rovnoprávnost, genderovou rovnost, holocaust, prevenci genocidy a lidská práva, určený žákům základních a středních škol. Tato témata lze v rámci přednášky kombinovat či zaměřit více na jedno či dvě konkrétní.

Zahrnuje úvod do tématu, projekci dokumentu Cesta k nacistické genocidě (38 min., anglicky s českými titulky) a následnou diskusi. Cílem je nejen připomenout tragické dějiny, ale i ukázat, jak dehumanizace a nenávist mohou vést k masovému zločinu – a proč je vzdělávání o této problematice stále důležité.

Programy OSN zároveň akcentují genderovou rovnost a ochranu práv žen a dívek, přičemž upozorňují, že i dnes ženy v mnoha zemích čelí horšímu postavení. Podle OSN mají ženy nižší šanci na placené zaměstnání, vzdělání je pro mnohé dívky stále nedostupné či přerušované a až 70 % žen se během života setká s násilím, přičemž každá pátá zažije znásilnění nebo pokus o něj.

Místo: Sál Olava Ryttera, Informační centrum OSN v Praze, Železná 24, Praha 1.

Odkaz: [Pro školy – OSN Česká Republika](#)

Workshop o sexuálním násilí

Vhodné pro: 8.–9. ročník ZŠ

Poskytovatel: Konsent, z. s.

Délka trvání: 3 vyučovací hodiny

Cena: Pražské školy mohou díky kladnému vyjádření Centra sociálních služeb Praha na workshop čerpat finance z dotačního programu hl. m. Prahy (viz <http://prevence-praha.cz/>).

Workshop je v obou svých podobách interaktivní a veden zážitkovou formou. Cílem je během workshopu vytvořit bezpečné prostředí, ve kterém může každý člověk otevřeně sdílet své názory a pokládat otázky týkající se sexu a sexuálního násilí. Esencí workshopů je vzájemná diskuze se žáky, žákyněmi a studujícími o modelových situacích z oblasti vztahů a sexu. Pracuje se s několika modelovými příběhy, které zúčastněným pomáhají lépe si citlivé situace představit a vžít se do nich.

Odkaz: [pro školy. primární prevence – Konsent](#)

Jeden svět na školách – Tematický okruh Lidská práva

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Člověk v tísni, o. p. s.

Jeden svět na školách (JSNS) je jedním ze vzdělávacích programů organizace [Člověk v tísni](#). Vyučujícím poskytuje atraktivní formou [audiovizuálních lekcí](#) dokumentární filmy a metodické materiály dostupné online, zdarma a legálně na tomto portálu. Stačí se jen [zaregistrovat](#).

Výukový plán Krok za krokem lidskými právy obsahuje audiovizuální lekce, kterými můžete u svých žáků podpořit přemýšlení o bezpráví, nesvobodě a o dodržování lidských práv na celém světě. Plán je rozdělený do 3 úrovní podle náročnosti témat a podle stupně školy:

1. Úvod do lidských práv. Klíčová témata pro ZŠ jsou nedemokratické režimy, rasismus.
2. Rozvíjíme povědomí o lidských právech. Klíčová témata pro ZŠ jsou nedemokratické režimy, gender, rovnost pohlaví.
3. Otevíráme náročnější lidskoprávní témata a jdeme do hloubky. Klíčová témata pro ZŠ jsou náboženství, rasismus, homofobie, gender, rovnost pohlaví.

Odkaz: [Lidská práva – Promítejte ve škole zdarma a legálně dokumentární filmy.](#)

Odkazy na vzdělávací a informační materiály

Metodický list k SDG 5 Rovnost mužů a žen v dnešní době

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Young Caritas CZ

Lekce je součástí metodických listů programu *Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!*, kterou najdete u SDG 4.

Díky článkům z médií na téma rovnosti mužů a žen doma, ve škole i na pracovišti otevřeme téma rovnosti mezi pohlavími k další hlubší diskusi. Žáci a žákyně pracují s pojmy jako genderová rovnost, stereotypy či rovné odměňování a diskutují nad rovností mužů a žen. Analyzují příklady nerovností mezi muži a ženami v rodině, vzdělání i práci. Zamýšlejí se nad tím, jak mohou sami ve svém okolí přispět k větší rovnosti žen a mužů doma a ve škole.

Odkaz na program: [Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!](#)

Odkaz na metodický list: [SDG 5: Rovnost mužů a žen v dnešní době](#)

Metodický list k SDG 5 Rovnost mužů a žen

Vhodné pro: 8.–9. třída

Poskytovatel: ADRA

Žáci chápou rozdílné postavení žen a mužů v odlišných regionech, kulturách a oblastech. Orientují se ve vývoji chápání společenské role ženy a muže. Jsou schopni určit a formulovat problémy týkající se rovnosti mezi pohlavími, jejich příčiny a důsledky a také jejich možná řešení.

Odkaz: [5. Rovnost mužů a žen](#)

Metodické listy projektu Bez násilí: Společně k respektující společnosti

Vhodné pro: 8.–9. třída ZŠ

Poskytovatel: NESEHNUTÍ

V rámci projektu Bez násilí: Společně k respektující společnosti vznikla tato sada 6 pracovních listů. Slouží jako podpůrný materiál pro práci s mládeží (nejen) v rámci tématu prevence genderově podmíněného násilí. Materiál je vhodný k použití buď samostatně v rámci výuky nebo i v rámci workshopů prevence genderově podmíněného násilí. Umožňuje flexibilně reagovat na poptávku ve třídě a vybrat cílenou aktivitu, která se adresně věnuje konkrétnímu problému, se kterým se mladí lidé mohou potýkat.

Odkaz: [Nové materiály Bez násilí: Společně k respektující společnosti](#)

Metodický list Lekce vztahová rozmanitost a stereotypy

Vhodné pro: 13–18 let

Poskytovatel: Konsent, z. s.

Lekce otevírá široké téma vztahů, mýtů a stereotypů, které se s nimi pojí. Teoretický úvod nabízí vhled do aktuálních témat a různých forem vztahů (např. tradiční vztahy a manželství,

otevřené vztahy a polyamorie, bezdětnost, počet sexuálních partnerek a partnerů). Samotné aktivity pak vedou studující ke kritickému nahlížení na stereotypy o vztazích, se kterými se mohou potkat ve společnosti a v médiích. Ukazují, že neexistuje univerzální scénář vztahů. Studující mají příležitost zamyslet se nad vlastními vztahovými očekáváními a přáními a lekce podporuje uvědomění, že naše potřeby se různí napříč jednotlivci i životními obdobími. Důraz je kladen na respekt k rozmanitosti vztahů a potřebu komunikace.

Odkaz: [Konsent: lekce Vztahová rozmanitost a stereotypy](#)

Metodický list Lekce prevence sexuálního násilí

Vhodné pro: 8.–9.ročník ZŠ

Poskytovatel: Konsent, z. s.

Lekce zahrnuje téma komunikace, souhlasu a sexuálního násilí. Moderovanou diskuzí směřuje k vyvrácení nejčastějších mýtů a stereotypů, které se kolem tématu sexuálního násilí objevují v médiích i ve společnosti. Pracuje s modelovými příběhy, které učí rozpoznat formy sexuálního násilí a nátlaku. V závěru lekce se věnujeme tomu, jak můžeme podpořit někoho, kdo se nám svěří, že zažil/a sexuální násilí – jaké jsou vhodné a možné podpůrné kroky a reakce.

Odkaz: [Konsent: lekce Prevence sexuálního násilí](#)

Příručka: Kdo jsou incelové a proč nás to má zajímat?

Vhodné pro: vyučující 1. stupně ZŠ, 2. stupně ZŠ a SŠ

Poskytovatel: Konsent, z. s.

„Kdo jsou incelové a proč nás to má zajímat?“, příručka určená rodičům, vyučujícím a dalším dospělým, kteří provázejí mladé lidi ve věku, kdy se formuje jejich identita. Už i děti na prvním stupni používají výrazy jako „sigma“, „alfasamec“ nebo mluví o „incelech“ – valí se to na ně z TikToku a YouTube. Tahle slova nejsou neškodná. Jsou součástí tzv. manoféry – online prostředí, kde se šíří nenávist vůči ženám, extrémní názory, výzvy k násilí a zkreslené představy o vztazích.

U zranitelných chlapců může mít propadnutí hnutí incel dopady na duševní zdraví, vztah k sobě i k ostatním a ohrozit schopnost vytvářet respektující vztahy. Příručka nabízí přehledné vysvětlení, popisuje proces indoktrinace myšlenkami hnutí incel a poskytuje konkrétní rady, jak reagovat.

Odkaz: [Konsent: příručka Kdo jsou incelové a proč nás to má zajímat? – Action Network](#)

Odkazy na videa a filmy pro žáky

Růžová daň aneb Výrobky pro muže a pro ženy

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: 6:30 min.

Tzv. růžová daň není daň v pravém slova smyslu. Jedná se o cenovou diskriminaci na základě pohlaví, což v praxi znamená, že stejný výrobek s označením „pro muže“ stojí méně než ten, který je označen „pro ženy“. Pořad What the fact (2025) ukazuje, že nerovnost souvisí s proměnou role ženy ve 2. polovině 20. století a funguje bohužel dodnes.

Tip do výuky:

Prozkoumejte nabídku trhu: Vyberte si nějakou oblast (kosmetika, mobily, oblečení...) a podívejte se na ceny různých výrobků na e-shopu nebo v kamenném obchodě. Zapište si ceny u deseti výrobků a sledujte, zda objevíte příklad růžové daně neboli rozdíl mezi cenou výrobků pro muže a pro ženy. Společně ve třídě pak porovnejte, co jste se dozvěděli. Marketingová lákadla: Zahrajte si ve třídě na marketingové specialisty a navrhnete slogany pro výrobky či služby, které jsou určeny všem, ale vy chcete oslovit primárně ženy. Poté společně diskutujte, jaké prostředky (jazyk, situace, hodnoty apod.) se v takových genderově zaměřených reklamách nejčastěji objevují.

Odkaz: [Růžová daň aneb Výrobky pro muže a pro ženy – ČT edu](#)

Odkazy na zdroje informací pro učitele

- **Plné znění SDG 5:** ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ, 2015. SDG 5: Dosáhnout genderové rovnosti a posílit postavení všech žen a dívek. *Informační centrum OSN v Praze*. Online. Dostupné z: <https://osn.cz/osn/hlavni-temata/cile-udrzitelneho-rozvoje-sdgs/rovnost-muzu-a-zen/>
- **Inspirace z Česka a zahraničí a aktuality na téma SDG 5:** ASOCIACE SPOLEČENSKÉ ODPOVĚDNOSTI, [nedatováno]. SDG 5: Rovnost mužů a žen. Online. Dostupné z: <https://www.spolecenskaodpovednost.cz/sdg/rovnost-muzu-a-zen/>
- **Informační stránka k SDG 5 vysvětluje, čeho se cíl týká, poskytuje podklady pro vyučující a tipy, kde hledat další informace:** ADRA, [nedatováno]. CÍL 5: ROVNOST MUŽŮ A ŽEN. *adra.cz*. Online. Dostupné z: <https://adra.cz/jak-pomahame/vzdelavani/vzdelavani-v-cesku/vzdelavani-v-cesku/cile-udrzitelneho-rozvoje/cil-5-rovnost-muzu-a-zen/>
- **Informační stránka OSN prezentuje aktuální údaje a zprávy v oblasti SDG 5 (dostupné v angličtině):** UNITED NATIONS, [nedatováno]. Goal 5: Achieve gender equality and empower all women and girls. *www.un.org*. Online. Dostupné z: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/gender-equality/>
- KÜTT, Rina a Ülle-Marike PAPP, 2022. *Genderově citlivé vzdělávání pro vyučující 1. stupně základních škol. Samostudium v 16 modulech*. Talinn, Steigen, Brno: Fair Play at Schools. Dostupné z: <https://6d77a323ea.clvaw-cdnwnd.com/50d2286a49b6846c801b72a1cf7189d4/200001083->

[7990f79911/GENDEROV%C4%9A%20CITLIV%C3%89%20VZD%C4%9AL%C3%81V%C3%81N%C3%8D%201.%20stup.%20Z%C5%A0%20-%20Gender%20NORA.pdf?ph=6d77a323ea](https://6d77a323ea.clvaw-cdnwnd.com/50d2286a49b6846c801b72a1cf7189d4/200001860-eba3beba3d/805000-2-Genderove-senzitivni-vzdelavani-a-motivace-divek-ve-STEM-oborech-Prirucka-pro-ucitele-a-ucitelky-KA1-1.pdf?ph=6d77a323ea)

- NOVÁKOVÁ, Alice; Dagmar MATULÍKOVÁ a Tamara JAČISKO NASRI, 2023. *Genderově senzitivní vzdělávání a motivace dívek ve STEM oborech*. Online. Plzeň: Girls' Labs: Motivační STEM programy pro středoškolačky koordinováno Nové technologie – výzkumné centrum Západočeské univerzity v Plzni. Dostupné z: <https://6d77a323ea.clvaw-cdnwnd.com/50d2286a49b6846c801b72a1cf7189d4/200001860-eba3beba3d/805000-2-Genderove-senzitivni-vzdelavani-a-motivace-divek-ve-STEM-oborech-Prirucka-pro-ucitele-a-ucitelky-KA1-1.pdf?ph=6d77a323ea>
- JAČISKO NASRI, Tamara a Dagmar MATULÍKOVÁ, 2024. Metodika k genderově senzitivní komunikaci. Online. 2024. Plzeň: Nové technologie Výzkumné centrum Západočeské univerzity v Plzni. Dostupné z: <https://6d77a323ea.clvaw-cdnwnd.com/50d2286a49b6846c801b72a1cf7189d4/200001861-49d6d49d70/805000-3-Metodicky-dokument-k-genderove-senzitivni-komunikaci-KA5-1.pdf?ph=6d77a323ea>

SDG 6: Pitná voda, kanalizace

Mnoho lidí na světě stále nemá čistou pitnou vodu, fungující kanalizaci ani bezpečné toalety. Kvůli špinavé vodě a špatné hygieně onemocní a umírají hlavně malé děti. Voda je také důležitá pro výrobu elektřiny a pěstování potravin. Každý by měl mít přístup k nezávadné vodě, nesmí se znečišťovat, musí se s ní zacházet šetrně a neplýtvat.

Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity

Mezinárodní soutěž *Dunajský umělec*

Vhodné pro:

12–18 let

Poskytovatel:

Dunajský umělec je mezinárodní soutěž organizovaná ve spolupráci Global Water Partnership Central and Eastern Europe (GWP CEE) a s International Commission for the Protection of the Danube River (ICPDR).

Pořadatelem národního kola soutěže je Sdružení mladých ochránců přírody Českého svazu ochránců přírody.

Délka trvání: 2 a více vyučovacích hodin, dle vlastního uvážení

Cena: zdarma

Soutěž žáky, studenty či členy oddílů nebo jiných volnočasových aktivit motivuje k bližšímu poznání jejich místního vodního toku a jeho okolí. Účastníci mají za úkol vytvořit v jeho bezprostřední blízkosti nápadité umělecké dílo, fotografii nebo krátké video. Dunajský umělec představuje nejen vodní tok jako takový, ale poukazuje i na jeho skutečnou podstatu, význam a hodnotu, a upozorňuje na smysl ochrany životního prostředí.

Soutěžící se mohou zúčastnit jednotlivě nebo jako skupina i jako celá třída. Soutěž probíhá na dvou úrovních – národní a mezinárodní, přičemž vítězové národních kol z každé kategorie budou hodnoceni v mezinárodním kole.

Odkaz: <https://mopici.cz/dunajsky-umelec/>

Čištění odpadních vod – prohlídka ČOV

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ	Poskytovatel: Pražské vodovody a kanalizace
Délka trvání: 60 min.	Cena: zdarma
Během prohlídky ČOV se vysvětlí postup čištění odpadních vod i to, co patří a nepatří do kanalizace. Prohlídky jsou možné v pátek dopoledne dle dohody.	
Místo: Čistírna odpadních vod Horní Počernice – Čertousy	
Odkaz: Vzdělávací programy pro školy – Pražské vodovody a kanalizace, a. s.	

EVP Voda a domácnost aneb Počítáme s vodou

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ	Poskytovatel: Ekocentrum Koniklec
Délka trvání: 90 min. (2 vyučovací hodiny) / 150 min. (3 vyučovací hodiny)	Cena: 70 / 80 Kč
Žáci si uvědomí vliv běžného života lidí na kvalitu a spotřebu pitné vody. Zamyslí se nad možnostmi nahrazení pitné vody v domácnosti vodou dešťovou. V programu žáci stojí před úkolem změnit zařízení a fungování starého rodinného domu s ohledem na spotřebu a znečišťování pitné vody a využívání vody dešťové. K těmto změnám získávají podklady na základě své práce s tématy: odkud se voda v domácnosti bere a kam odchází, používání domácí chemie, spotřeba a úspora vody, využívání dešťové vody. Změnami se žáci zabývají z hlediska dopadu na životní prostředí i z finančního hlediska. Na závěr programu žáci vybírají z navržených změn ty, které by mohli využít u nich doma. V tříhodinové verzi se žáci podrobněji věnují čištění domácích odpadních vod a diskutují výhody a nevýhody různých způsobů čištění odpadních vod. Součástí tříhodinové verze programu je experiment demonstrující, jak funguje klasická čistička, a model kořenové čistírny.	
Místo: školní učebna s internetem, dataprojektorem / interaktivní tabulí	
Odkaz: https://www.ekocentrumkoniklec.cz/vnitrni-programy-pro-zakladni-skoly-a-nizsi-rocniky-viceletych-gymnazii-praha-2-stupen/	

EVP Voda a krajina, anebo Sucho a povodně, jak na ně?

Vhodné pro: 8.–9. ročník ZŠ	Poskytovatel: Ekocentrum Koniklec
Délka trvání: 90 min. (2 vyučovací hodiny) / 150 min. (3 vyučovací hodiny)	Cena: 70 / 80 Kč

Žáci si uvědomí, jak mohou sami svým chováním ovlivnit stav životního prostředí. Seznámí se se základními principy ekologicky šetrného spotřebitelského chování.

Žáci si názorně předvedou funkce velkého a malého vodního cyklu na maketě krajiny a zjistí, co je retenční schopností krajiny. Dozvědí se, jaké jsou výhody a nevýhody regulace vodních toků v krajině. Následně společnými silami projektují ideální „vodní“ krajinu a realizují různá krajinná opatření, která přispívají k prevenci povodní. Uvědomí si tak úlohu jednotlivých prvků v krajině (řeky, vodní díla, lesy, remízy, orná půda, atd.) a jejich schopnost ovlivnit zadržení vody v půdě. Ve tříhodinové verzi si žáci sami na modelu změří rozdíly v rychlosti toku v regulovaném a neregulovaném korytě a výsledky prodiskutují. Při hře se budou podrobněji zabývat retenční schopností krajiny, a to jak v závislosti na různých povrchích, tak i v souvislosti s extrémami v počasí (dlouhá sucha, přívalové deště).

Místo: školní učebna s internetem, dataprojektorem / interaktivní tabulí

Odkaz: <https://www.ekocentrumkoniklec.cz/vnitrni-programy-pro-zakladni-skoly-a-nizsi-rocniky-viceletych-gymnazii-praha-2-stupen/>

EVP Voda a město aneb Vodní architekti

Vhodné pro: 8.–9. ročník ZŠ

Poskytovatel: Ekocentrum Koniklec

Délka trvání: 90 min. (2 vyučovací hodiny) / 150 min. (3 vyučovací hodiny)

Cena: 70 / 80 Kč

Žáci pochopí význam vody v městském prostředí a souvislost mezi vodou, městskou zelení a mezoklimatem města.

Program se věnuje problematice vody v městském prostředí zejména v souvislosti s probíhající změnou klimatu. Žáci si prožijí cestu molekuly vody vodním cyklem při úvodní hře a porovnají, jak probíhá v přírodním a urbánním prostředí. Poté žáci diskutují nad termosnímekem Prahy úlohu zeleně a vody ve městech. Podstatnou částí programu je sada pokusů, při kterých si žáci sami uvědomí vzájemné souvislosti mezi klimatem ve městě, městskou zelení a materiály, které jsou ve městě použity. Dozvědí se, jakou úlohu hraje vegetace, voda a sluneční energie. Ve tříhodinové verzi si žáci sami při skupinové práci vyzkoušejí, jakými opatřeními lze zlepšit klima ve městě, a podrobněji se zabývají funkcemi městské zeleně.

Místo: školní učebna s internetem, dataprojektorem / interaktivní tabulí

Odkaz: <https://www.ekocentrumkoniklec.cz/vnitrni-programy-pro-zakladni-skoly-a-nizsi-rocniky-viceletych-gymnazii-praha-2-stupen/>

EVP Voda a svět aneb Velká objevná plavba

Vhodné pro: 8.–9. ročník ZŠ	Poskytovatel: Ekocentrum Koniklec
Délka trvání: 2 / 3 / 4 vyučovací hodiny	Cena: 70 / 80 / 90 Kč
Žáci pochopí význam vody v městském prostředí a souvislost mezi vodou, městskou zelení a mezoklimatem města. Žáci se stanou mořeplavci a vydají se na výzkumnou cestu okolo světa. Navštíví různé kontinenty a řeší zde nutnost doplnit zásoby vody. Při tom se dozvědí, co trápí při hospodaření s vodou každý z těchto kontinentů. Průběžně hodnotí svoji plavbu v cestovatelském deníku. Na pobřeží Aljašky se setkají s ropnou havárií a seznámí se se způsoby odstraňování následků. V Saudské Arábii řeší vodní stres a zabrousí i do aktuálního problému, která trápí asijská moře – plasty. V tříhodinové variantě se žáci vcítí do pozice migrantů zaplavované Mikronésie a při návštěvě Afriky rozpoznají příznaky choroby po požití kontaminované vody a navrhnou způsob léčby. V čtyřhodinové variantě žáci porovnají jakost povrchových vod v ČR a vymyslí způsoby, jak by všechny řešené problémy s vodou mohli oni sami minimalizovat.	
Místo: školní učebna s internetem, dataprojektorem / interaktivní tabulí	
Odkaz: https://www.ekocentrumkoniklec.cz/vnitri-programy-pro-zakladni-skoly-a-nizsi-rocniky-viceletych-gymnazii-praha-2-stupen/	

Odkazy na vzdělávací a informační materiály

Metodický list k SDG 6 Záchod není samozřejmost

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ	Poskytovatel: Young Caritas CZ
Lekce je součástí metodických listů programu <i>Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!</i>, kterou najdete u SDG 4. Žáci a žákyně porozumí významu přístupu k pitné vodě a hygienickému zázemí pro lidské zdraví. Zjistí a prezentují rozdíly v dostupnosti toalet a čisté vody ve světě. Uvedou příklady nemocí, které se mohou šířit v důsledku špatné hygieny a znečištěné vody. Shrnou základní pravidla hygieny a prevence a ochrany zdraví.	
Odkaz na program: Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň! Odkaz na metodický list: SDG 6: Záchod není samozřejmost	

Metodický list k SDG 6 Pitná voda, kanalizace a hygiena

Vhodné pro: 7.–9. třída

Poskytovatel: ADRA

Žáci rozumí významu udržitelného a odpovědného nakládání s vodními zdroji. Chápu stěžejní roli přístupu k pitné vodě a vodě obecně pro všechny obyvatele Země. Jsou schopni definovat konkrétní problematické oblasti a přemýšlet nad možným řešením těchto problémů. Uvědomují si globální propojenost vodní problematiky, stejně jako geografická specifika různých světových regionů.

Odkaz: [6. Pitná voda, kanalizace | ADRA](#)

Metodické listy k SDG 6 z publikace Globální rozvojové vzdělávání v hodinách matematiky

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ARPOK

Publikace Globální rozvojové vzdělávání v hodinách matematiky nabízí představení Cílů udržitelného rozvoje (SDGs), tipy a podněty, jak pracovat s citlivými tématy, a přehledné tabulky s rozdělením aktivit podle tématu či učiva. Obsahuje 21 aktivit s různými tématy v délce do jedné vyučovací hodiny, včetně metodických listů k cíli SDG 6.

Voda na Zemi: Cílem této lekce je zamyslet se nad významem vody na Zemi i v životě člověka. Žáci se v ní seznámí s rozdělením zásob vody na Zemi. Lekce je určena primárně pro žáky 9. ročníku, protože obsahuje různorodé matematické výpočty.

Voda v domácnosti: Cílem této lekce je zamyslet se nad používáním pitné vody v domácnosti a nad tím, jakým způsobem lze pitnou vodu šetřit. Žáci se seznámí s množstvím vody spotřebované na různé každodenní činnosti doma. Na základě údajů v tabulce zjistí průměrnou spotřebu vody na den v různých zemích.

Neviditelná voda: Aktivita podporuje všeobecný přehled žáků, především v oblasti udržitelného stravování a šetření zdrojů.

Odkaz: [GLOBÁLNÍ ROZVOJOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ V HODINÁCH MATEMATIKY \(PDF\) – ESHOP ARPOK](#)

Vzdělávací webová stránka Příběhy sucha

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Účastníci projektu: Univerzita Karlova, Fakulta humanitních studií; Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v. v. i.; Ústav výzkumu globální změny AV ČR, v. v. i.

Vzdělávací stránku Příběhy sucha, přinášející informace o problematice sucha a nakládání s vodou, je možné procházet dvěma způsoby:

1. Jako znalostní databázi, přinášející data a informace získané během čtyřletého vědeckého výzkumu v sedmi lokalitách na jižní Moravě. Databáze je určena především dospělému publiku, odborníkům, ekologům a širší veřejnosti se zájmem o danou problematiku. Zde obsažená data a informace lze využít jako podklad pro EVVO a jako doplněk k pracovním listům.
2. Jako příběhové procházení stejnými lokalitami, kterými nás provede kapka vody létající nad krajinou jižní Moravy. Příběhové pojetí je určeno především školákům, studentům a dětem. Spolu s pracovními listy může být využito pro environmentální vzdělávání dětí ve věku 10–15 let.

Víc informací o tom, jak stránku využít ve výuce, přináší [článek na portálu Učím o klimatu](#).

Odkaz: [Příběhy sucha](#)

Materiály do výuky na téma *Klima a voda v krajině a městě*

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: H₂Ospodař!

Materiály do výuky jsou určeny pedagogům základních a středních škol, kteří chtějí rozvíjet u svých žáků hlubší porozumění klimatickým změnám a jejich vlivu na vodní cyklus v krajině i městském prostředí. Poskytují ucelené vzdělávací programy vycházející z principů badatelsky orientované výuky, kombinující teoretické znalosti s praktickými aktivitami v terénu.

Připravené materiály zahrnují dva vzdělávací programy. První se zaměřuje na krajinu, její změny, význam vody, půdy a lesa a jejich vzájemné vztahy v kontextu klimatických změn. Druhý program se věnuje městskému prostředí, jeho vývoji, specifickému klimatu a možnostem adaptace na klimatické výzvy prostřednictvím modrozelené infrastruktury a vodního hospodářství.

Každý program je rozdělen do 4 tematických bloků. Jsou nastaveny tak, že lze se třídou realizovat buď celý program, či jen jeho dílčí tematickou část. Oba programy obsahují teoretickou i praktickou část, přičemž žáci prostřednictvím pozorování, experimentů a terénní výuky získávají reálné zkušenosti s problematikou vody a klimatu.

Odkaz: [Metodiky pro ZŠ a SŠ – H₂Ospodar.cz](#)

Odkazy na videa a filmy pro žáky

Historie kanalizace

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: 08:11 min.

Ukázka z pořadu What the Fact nás seznámí s dějinami kanalizace od starověku přes temný středověk až po poměrně hygienickou současnost (v některých částech světa). Vysvětlíme si názorně vývoj nakládání s fekáliemi v jednotlivých historických etapách i proměny přístupu k hygieně.

Ukázku lze využít pro výuku dějin medicíny, hygieny, města. Žáci si při jejím sledování uvědomí, že něco dnes tak samozřejmého jako hygiena nebo nakládání s odpadem a splašky je výsledkem dlouhého historického vývoje.

Odkaz: [Historie kanalizace – ČT edu](#)

Pitná voda pro Prahu: Vodárna Káraný

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: 07:49 min.

Stále se rozvíjející Praha potřebovala najít na konci 19. století stabilní zdroj pitné vody. Pro vybudování nového vodovodu se spojila Praha a tehdy samostatná města Karlín, Smíchov, Královské Vinohrady a Žižkov. V katastru obce Káraný tak vznikla na svou dobu unikátní secesní stavba vodárny, která získává vodu filtrace z řeky Jizery a jímáním artéské vody z hlubinného vrtu. Voda do Prahy z Káraného proudí od začátku roku 1914.

Odkaz: [Pitná voda pro Prahu: Vodárna Káraný – ČT edu](#)

Vzdělávací videa o vodě

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: H2Ospodař!

Délka: videa v rozsahu cca 1:00–9:00 minut

Prozkoumejte cestu vody z přírody do domácností a zpět do řek pomocí série vzdělávacích videí o vodě. K většině videí jsou připraveny pracovní listy. Témata videí zahrnují: Cestu pitné vody, úpravu vody, hospodaření s vodou v domácnosti, čistírnu odpadních vod, sucho v Kapském Městě, koloběh vody, správné nakládání s kanalizací a metody analytiky vody (I, II a III).

Odkaz: [Vzdělávací videa o vodě – H2Ospodar.cz](#)

Odkazy na zdroje informací pro učitele

- **Plné znění SDG 6:** ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ, 2015. SDG 6: Zajistit všem dostupnost vody a sanitačních zařízení a udržitelné hospodaření s nimi. *Informační centrum OSN v Praze*. Online. Dostupné z: <https://osn.cz/osn/hlavni-temata/cile-udrzitelneho-rozvoje-sdgs/pitna-voda-kanalizace/>
- **Inspirace z Česka a zahraničí a aktuality na téma SDG 6:** ASOCIACE SPOLEČENSKÉ ODPOVĚDNOSTI, [nedatováno]. SDG 6: *Pitná voda a kanalizace*. Online. Dostupné z: <https://www.spolecenskaodpovednost.cz/sdg/pitna-voda-kanalizace/>
- **Informační stránka k SDG 6 vysvětluje, čeho se cíl týká, poskytuje podklady pro vyučující a tipy, kde hledat další informace:** ADRA, [nedatováno]. CÍL 6: PITNÁ VODA, KANALIZACE. *adra.cz*. Online. Dostupné z: <https://adra.cz/jak-pomahame/vzdelavani/vzdelavani-v-cesku/vzdelavani-v-cesku/cile-udrzitelneho-rozvoje/cil-6-pitna-voda/>
- **Informační stránka OSN prezentuje aktuální údaje a zprávy v oblasti SDG 6 (dostupné v angličtině):** UNITED NATIONS, [nedatováno]. Goal 6: Ensure access to water and sanitation for all. *www.un.org*. Online. Dostupné z: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/water-and-sanitation/>
- Příručky Hnutí Brontosaurus:
 - **Péče o studánky:** JEŘÁBEK, Pavel a Eva PILVEINOVÁ, [nedatováno]. Péče o studánky. Online. Hnutí Brontosaurus. Dostupné z: [Péče o studánky](#)
 - **O vodě a podpoře přirozených funkcí v krajině:** KABELKA, Richard, 2024. Voda a podpora přirozených funkcí v krajině. Online. Hnutí Brontosaurus. Dostupné z: [Voda a podpora přirozených funkcí v krajině](#)

SDG 7: Dostupné a čisté energie

Lidé v mnoha zemích nemají doma elektřinu. Výroba energie navíc často znečišťuje ovzduší a přispívá ke změně klimatu. Existují ale i čisté a nevyčerpatelné zdroje, jako je slunce nebo vítr, které lze využívat. Každý by tak mohl mít přístup k bezpečné energii. Státy by měly více využívat obnovitelné zdroje a lidé by neměli energií zbytečně plýtvat.

Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity

Workshop Energie kolem nás (Energetická gramotnost)

Vhodné pro: 6.–7. třída

Poskytovatel: Fakulta elektrotechnická ČVUT v Praze a České sdružení regulovaných elektroenergetických společností

Délka trvání: 2×45 min.

Cena: zdarma

Workshop se věnuje těmto bodům:

- Energií si musíme vážit
- Pochopení energetických zdrojů, jejich zařazení v čase – výhody/nevýhody
- Rovnováha mezi výrobou a spotřebou
- Energetika jako příležitost k budoucímu uplatnění

Místo: Interiér školy, kde je přístup k elektřině, možnost dát lavice k sobě a využít projektor

Odkaz: [Energetická gramotnost](#)

Staň se diplomatem – Jednání Konference OSN o změně klimatu na téma „Zelená transformace“

Vhodné pro: 8.–9. ročník ZŠ

Poskytovatel: Asociace pro mezinárodní otázky

Délka trvání: 6 vyučovacích hodin

Cena: zdarma

Proč se stát diplomatem při Evropské radě EU nebo Konferenci OSN o změně klimatu už na druhém stupni základní školy? Protože rozumět fungování mezinárodních organizací, které určují směřování světa kolem nás v zásadních otázkách, a pochopit komplexní problémy, jež řeší, znamená i porozumět tomu, jak rozhodování na mezinárodní úrovni ovlivňuje jednotlivé státy a nás samotné.

Pro letošní ročník nabízíme dvě různé možnosti simulace:

1. Jednání Evropské rady na téma „Rozšiřování EU“
2. Jednání Konference OSN o změně klimatu na téma „Zelená transformace“

Během dopolední části žákům a žákyním osvětlíme fungování simulované mezinárodní organizace a seznámíme je s tématem, o kterém budou jednat. Žáci a žákyně tak pochopí všechny důležité aspekty problematiky i úlohu, kterou v jejich řešení má daná mezinárodní organizace. Kromě toho se budeme také věnovat rozvíjení tzv. soft-skills účastníků. Tento dopolední program bude probíhat zčásti hromadně a zčásti v malých skupinách.

Během odpolední části proběhne simulované jednání dané mezinárodní organizace. Předmětem jednání bude právě problém představený v dopolední části programu. Účastníci se vžijí do role nejvyšších představitelů reálných evropských či světových států a budou se snažit dospět k jeho řešení.

Odkaz: [Staň se diplomatem! - Pražský studentský summit](#)

Program Energetická expedice

Vhodné pro: 6.–9. ročník ZŠ

Poskytovatel: Nadační fond Energie pomáhá

Délka trvání: 2 projektové dny a dvouměsíční domácí bádání

Cena: zdarma

Program interaktivním vzděláváním přibližuje svět energie, jejích zdrojů, přenosu, spotřeby a budoucnosti s ohledem na klimatickou změnu, energetickou bezpečnost i nové technologie. Součástí projektu jsou výukové materiály i interaktivní online mapa.

Odkaz: [Energetická expedice](#)

Přednášky v rámci projektu Energetická gramotnost

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Fakulta elektrotechnická ČVUT v Praze a České sdružení regulovaných elektroenergetických společností

Délka trvání: 2×45 min.

Cena: zdarma

Fakulta elektrotechnická ČVUT v Praze a generální partner ČSRES nabízí základním a středním školám možnost nahlédnout pod pokličku aktuálního dění v energetice. Po výběru vhodného termínu se s vámi spojí zkušení lektori, kteří přijedou přímo na vaši školu a interaktivní přednášku pro vás rádi připraví. Projekt nabízí následující přednášky:

1. Jak funguje energetika? Interaktivní prezentace seznámí žáky a studenty se základními tématy z oblasti energetiky. Cílem je přiblížit fungování a zásadní význam energetiky, včetně základních problémů, se kterými se tento obor potýká. Účastníci by měli porozumět tomu, jak funguje přenosová soustava a jak je složen energetický mix České republiky.
2. Populismus vs. fyzikální zákony Cílem přednášky je posunout vědomosti a postoje žáků, studentů i učitelů v oblasti obnovitelných i neobnovitelných energetických zdrojů a jejich vzájemné provázanosti. Účastníci se seznámí s národními prioritami v této oblasti a porovnají je s prioritami okolních států i různých environmentálně zaměřených skupin u nás i v zahraničí. Snahou je bořit zažitě předsudky a stereotypy.

Místo: interiér školy

Odkaz: [Energetická gramotnost](#)

Virtuálně v elektrárně pro školy

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Svět energie – ČEZ, a. s.

Délka trvání: 45 min.

Cena: zdarma

Vezměte třídu na online výlet do elektráren. Program představí základní principy výroby elektrické energie, cestu energie z elektrárny až do zásuvky a také to, jak funguje elektřina u vás doma. Pomocí aplikací, modelů, videí a fotografií navštívíte elektrárnu, rozvodnu nebo další místa distribuční soustavy. Zaměříte se také na využití energie v domácnostech. Během hodiny můžete klást doplňující otázky, na které vám průvodci nebo jejich hosté rádi odpoví. Na závěr čeká žáky soutěž.

Program nabízí tyto typy prohlídek:

- Energetická výchova
- Dlouhé stráně
- Distribuce elektřiny
- Temelín
- Dukovany
- Obnovitelné zdroje energie

Místo: online

Odkaz: [Pro školy](#) | [Svět Energie](#)

Odkazy na vzdělávací a informační materiály

Metodický list k SDG 7 Energie kolem nás

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ	Poskytovatel: Young Caritas CZ
Lekce je součástí metodických listů programu <i>Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!</i>, kterou najdete u SDG 4. Žáci a žákyně si uvědomují důležitost energetických zdrojů pro lidstvo, ale i dopady nadměrné spotřeby energie na životní prostředí. Uvedou příklady, kde všude energii využíváme. Provedou energetický audit třídy/školy a navrhnou, jak šetřit energiemi nebo být udržitelnější.	
Odkaz na program: Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň! Odkaz na metodický list: SDG 7: Energie kolem nás	

Metodický list k SDG 7 Dostupné a čisté energie

Vhodné pro: 7.–9. třída	Poskytovatel: ADRA
Žáci si uvědomí problematičnost získávání energie z fosilních zdrojů. Jsou schopni definovat vliv těžby a spalování fosilních paliv na životní prostředí a důsledky pro člověka. Chápu rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými zdroji energie, disponují informacemi o jejich udržitelnosti. Žáci také dokáží určit klady a zápory obnovitelných zdrojů energie a způsob jejich efektivního využití v praxi.	
Odkaz: 7. Dostupné a čisté energie ADRA	

NEZkreslená věda

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ	Poskytovatel: Akademie věd České republiky
Ojedinelý popularizačně-vzdělávací cyklus Akademie věd České republiky, kterým provází nezaměnitelný komentář Pavla Lišky, Báry Hrzánové, Radka Holuba, Anny Polívkové a Martina Myšičky. Krátká animovaná videa tematicky zaměřená na vědu a poznání edukační a zábavnou formou přibližují zajímavé jevy z vědní oblasti (nejen) studentům a učitelům základních a středních škol. Nezaměnitelné ilustrace jsou dílem Tomáše Zacha a Markéty Smolíkové Kubátové.	
S ohledem na SDG 7 doporučujeme tyto díly a metodické listy: • Elektřina (série X, 2. díl) • Jaderná fúze, TOKAMAK (série X, 9. díl) • Fotovoltaika (série IX, 4. díl) • Skladování energie (série IV, 8. díl) • O bateriích (série III, 3. díl) • Jak funguje elektromotor (série III, 9. díl) • Jak funguje jaderná elektrárna (série I, 8. díl)	

Odkaz: <https://www.avcr.cz/cs/pro-verejnost/vyukova-videa/>

Metodika lekce Energetika v ČR dnes a zítra

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Divadlo fyziky ÚDiF

Jak vypadá energetika České republiky z pohledu produkce oxidu uhličitého? Jak jsme na tom ve srovnání s jinými evropskými státy? A jaké máme možnosti k tomu, abychom snížili emise CO₂ při výrobě elektřiny? Právě na tyto otázky dává lekce odpovědi pomocí grafů a prací s nimi.

Odkaz: [Energetika v ČR dnes a zítra – Učím o klimatu](#)

Odkazy na videa a/či filmy pro žáky

Energie a její zdroje (námět do výuky ČT edu)

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: videa v rozsahu 01:58–07:04 min.

Energie. Je všude kolem nás a můžeme ji získat z různých zdrojů. Například život bez elektřiny, tedy elektrické energie, už si dokážeme představit jen těžší. Motor civilizace poháněný například i Slunce. Jenže energii, kterou nám na Zem posílá každý den, stále nedokážeme využít maximálně efektivně. To se ale může brzy změnit. Zajímá vás jak? Námět do výuky obsahuje videa a pracovní listy.

Odkaz: [Energie a její zdroje – ČT edu](#)

Odkazy na zdroje informací pro učitele

- **Plné znění SDG 7: ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ**, 2015. SDG 7: Zajistit přístup k cenově dostupným, spolehlivým, udržitelným a moderním zdrojům energie pro všechny. *Informační centrum OSN v Praze*. Online. Dostupné z: <https://osn.cz/osn/hlavni-temata/cile-udrzitelneho-rozvoje-sdgs/dostupne-a-ciste-energie/>
- **Inspirace z Česka a zahraničí a aktuality na téma SDG 7: ASOCIACE SPOLEČENSKÉ ODPOVĚDNOSTI**, [nedatováno]. SDG 7: *Dostupné a čisté energie*. Online. Dostupné z: <https://www.spolecenskaodpovednost.cz/sdg/dostupne-a-ciste-energie/>
- **Informační stránka k SDG 7 vysvětluje, čeho se cíl týká, poskytuje podklady pro vyučující a tipy, kde hledat další informace: ADRA**, [nedatováno]. CÍL 7: DOSTUPNÉ A ČISTÉ ENERGIE. *adra.cz*. Online. Dostupné z: <https://adra.cz/jak-pomahame/vzdelavani/vzdelavani-v-cesku/vzdelavani-v-cesku/cile-udrzitelneho-rozvoje/cil-7-dostupne-a-ciste-energie/>
- **Informační stránka OSN prezentuje aktuální údaje a zprávy v oblasti SDG 7 (dostupné v angličtině): UNITED NATIONS**, [nedatováno]. Goal 7: Ensure access to

affordable, reliable, sustainable and modern energy. *www.un.org*. Online. Dostupné z: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/energy/>

SDG 8: Důstojná práce a ekonomický růst

Na světě je mnoho lidí bez práce a hodně z nich jsou mladí. Spousta lidí sice pracuje, ale vydělávají tak málo, že stejně žijí v chudobě. Práce je přitom důležitá, protože pomáhá lidem zajistit jídlo, bydlení i vzdělání. Je třeba vytvářet bezpečná a zajímavá pracovní místa pro všechny, muže a ženy bez ohledu na věk, i pro lidi s postižením, neničit při vydělávání peněz přírodu a zajistit, aby nemusely pracovat děti.

Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity

Expozice Návštěvníckého centra ČNB v Praze

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Návštěvnícké centrum České národní banky

Délka trvání:

Cena: zdarma

Lidé a peníze: komentovaná prohlídka v délce 75 minut

Za měnou: komentovaná prohlídka v délce 90 minut

Expozice Lidé a peníze v Praze: Zatoužili jste se někdy podívat do opravdového trezoru? Teď máte příležitost. Právě v původním trezoru Živnostenské banky, dnes České národní banky, se nachází expozice Lidé a peníze. Dozvíte se zde vše o české a československé měnové historii a centrálním bankovníctví v mezinárodním kontextu. V expozici vás čeká unikátní vysokohmotnostní zlatá mince o nominální hodnotě 100 000 000 Kč! Tuto minci, která je největší zlatou mincí v Evropě a druhou největší na světě, vydala Česká národní banka v roce 2019 k příležitosti 100. výročí vzniku československé měny. Komentovanou prohlídku je potřebné si předem rezervovat.

Expozice Za měnou: Česká národní banka je svojí podstatou jedinečná a nenahraditelná. Expozice vás nejen vezme na cestu za naší měnou, ale i vám poodhalí, co vše se skrývá za ní a za zdánlivě neproniknutelnými pojmy, které jsou s ní spojeny.

Pojďte se k nám dozvědět, co vše Česká národní banka dělá, aby v naší zemi dosáhla cenové a finanční stability a zajistila plynulost peněžního oběhu. Poznáte, kdo, proč a jak rozhoduje o nastavení a nástrojích měnové politiky, finanční stability nebo dohledu nad finančním trhem. Uvidíte ale také, že naše centrální banka působí nejen doma, ale je aktivní také ve světě.

Všechny její činnosti se vám srozumitelně a interaktivně představí v jednotlivých tematických celcích. Hlavně ale zjistíte, že za Českou národní bankou a naší měnou se, aniž bychom to vnímali, skrývá život každého z nás. Komentovanou prohlídku je potřebné si předem rezervovat.

Místo: Návštěvnické centrum ČNB, Na Příkopě 28, 115 03 Praha 1

Odkazy:

[Expozice Lidé a peníze v Praze – Návštěvnické centrum ČNB](#)

[Expozice Za měnou v Praze – Návštěvnické centrum ČNB](#)

Kampaň Fairtradové školy

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Fairtrade Česko a Slovensko

Délka trvání: individuální a závisí na tom, jak rychle se škole podaří naplnit stanovená kritéria kampaně pro získání oficiálního titulu

Cena: zdarma

Cílem kampaně je podporovat pěstitele v zemích Asie, Afriky a Latinské Ameriky jak podporou prodeje fairtradových výrobků, tak zvyšováním povědomí o situaci pěstitelů kávy, kakaa nebo banánů a dopadech systému Fairtrade na jejich životy. Pokud chcete získat oficiální titul Fairtradová škola, musíte naplnit všech 5 kritérií, které jsou zárukou toho, že ve své škole dostatečně podporujete fair trade a tím i pěstitele ve světě:

- **Řídící skupina:** Na škole je založena řídicí skupina, která má nejméně pět členů. Alespoň polovinu tvoří žáci nebo studenti, členem řídicí skupiny musí být zaměstnanec/zaměstnankyně školy.
- **Oficiální podpora fair trade:** Vedení školy schválí dokument, ve kterém deklaruje podporu fair trade. Škola poskytne na svých webových stránkách prostor pro informace o fair trade a aktivitách řídicí skupiny.
- **Globální rozvojové vzdělávání:** Základní a střední školy zařazují do výuky i života školy globální rozvojové vzdělávání.
- **Podpora spotřeby fair trade produktů:** Škola se v dokumentu na podporu fair trade zavazuje ke konkrétnímu způsobu podpory spotřeby fair trade produktů.
- **Práce s veřejností:** Škola uspořádá alespoň jednou ročně osvětovou akci na podporu fair trade pro širší veřejnost.

Odkaz: [Kritéria školy – Fairtradová města a školy](#)

Certifikace Podnikavá škola

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ	Poskytovatel: Asociace podnikavé Česko a Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání
Délka trvání: individuální a závisí na tom, jak rychle se škole podaří projít procesem certifikace	Cena: pražské školy mohou využít podporu k certifikace z iDZ Praha. Více informací ZDE .
Certifikace Podnikavá škola je určena základním a středním školám v České Republice. Certifikace je určena školám, které chtějí systematicky rozvíjet u svých žáků klíčovou kompetenci k podnikavosti, která zahrnuje iniciativu, kreativitu, kritické myšlení či schopnost využívat příležitosti. Tyto dovednosti pomáhají připravit žáky na budoucnost plnou změn a nových výzev. Proces certifikace umožňuje školám jednoduše začlenit aktivity na rozvoj výchovy k podnikavosti a kompetenční pojetí nových Rámcových vzdělávacích programů do každodenní praxe. Škola získává přímou metodickou podporu formou konzultací či workshopů pro sborovnu a vedení školy. Získání certifikátu Podnikavá škola je uznáním těch škol, které aktivně podporují výchovu k podnikavosti napříč výukou a věnují se rozvoji podnikavého myšlení u svých žáků i učitelů. Tyto školy se zároveň stávají součástí sítě Podnikavých škol v České republice, čímž získávají přístup ke sdílení dobré praxe a dalšímu metodickému rozvoji.	
Odkaz: Certifikace Podnikavá škola	

Odkazy na vzdělávací a informační materiály

Metodický list k SDG 8 Férová práce

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ	Poskytovatel: Young Caritas CZ
Lekce je součástí metodických listů programu <i>Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!</i>, kterou najdete u SDG 4. Žáci a žákyně porozumí pojmu důstojná práce a jeho významu v globální ekonomice a vysvětlí základní principy Fairtrade. Propojí si běžné potraviny s místy a lidmi, kteří je tam pěstují. Kriticky přemýšlí o tom, jak jejich spotřebitelské chování ovlivňuje životy pěstitelů/výrobců. Prezentují výsledky svého zkoumání formou krátkého výstupu.	
Odkaz na program: Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň! Odkaz na metodický list: SDG 8: Férová práce	

Metodický list k SDG 8 Důstojná práce a ekonomický růst

Vhodné pro: 7.–9. třída	Poskytovatel: ADRA
Žáci dokáží identifikovat rozdílné příležitosti a pracovní podmínky v odlišných regionech světa, především v kontextu rozvinuté – méně rozvinuté. Uvědomují si vliv prostředí na životy lidí, roli vzdělání, ekonomické situace a dalších sociálních faktorů na existenci a budoucnost každého člověka. Znájí obsah Všeobecné deklarace lidských práv a její význam dokáží projektovat v reálných situacích. Chápu realitu globalizovaného světa a jeho ekonomickou a sociální propojenost.	
Odkaz: 8. Důstojná práce a ekonomický růst	

Platforma Skoala	
Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ	Poskytovatel: Nadace České spořitelny
Platforma Skoala přináší přehledné a intuitivní prostředí pro výuku složitějších témat finančního vzdělávání. Nabízí průběžně aktualizovaný obsah, tvořený v souladu s rámcovým vzdělávacím programem. Najdete v ní tematické metodiky zahrnující připravené prezentace a interaktivní prvky, edukativní videa i vzdělávací hry.	
Odkaz: Skoala	

NEZkreslená věda	
Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ	Poskytovatel: Akademie věd České republiky
Ojedinelý popularizačně-vzdělávací cyklus Akademie věd České republiky, kterým provází nezaměnitelný komentář Pavla Lišky, Báry Hrzánové, Radka Holuba, Anny Polívkové a Martina Myšičky. Krátká animovaná videa tematicky zaměřená na vědu a poznání edukační a zábavnou formou přibližují zajímavé jevy z vědní oblasti (nejen) studentům a učitelům základních a středních škol. Nezaměnitelné ilustrace jsou dílem Tomáše Zacha a Markéty Smolíkové Kubátové. S ohledem na SDG 8 doporučujeme tyto díly a metodické listy: • Finanční gramotnost (série II, 10. díl) • Dějiny peněz (série III, 1. díl) • Nebojte se ekonomie (série V, 4. díl)	
Odkaz: https://www.avcr.cz/cs/pro-verejnost/vyukova-videa/	

Odkazy na videa a filmy pro žáky

Jak udělat ekonomický růst udržitelným?

Vhodné pro: SŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: 03:20 min.

Jednotlivé státy často řeší vztah ekonomického růstu a spotřeby energie. Celá společnost se ptá, jak to udělat, abychom žili co nejlépe na co nejdéle obyvatelné planetě. Odpověď skrývá propojení ekonomie a ekologie, s ohledem na témata globální klimatické změny. Video z pořadu Makroekonomie bez magie.

Odkaz: [Jak udělat ekonomický růst udržitelným? – ČT edu](#)

Mají ženy stejné pracovní možnosti jako muži?

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: 02:53 min.

Jsou si ženy a muži na pracovních pozicích rovni? Máme dostatek podpory pro pracující matky? Těmito otázkami se zabývá právnička Šárka Homfray a hlavní gestorka projektu Rovná odměna Lenka Simerská. Česká republika na tom v této oblasti není nejlépe: například rozdíl v odměňování mužů a žen se pohybuje okolo 18 %. Na problematiku diskriminace na trhu práce, rovné příležitosti a překážky, kterým ženy čelí, se zaměřuje dokumentární seriál Potížistky (2025).

Jak můžeme zrovnoprávnit matky na trhu práce?

- Po zhlédnutí videa rozdělte žáky a žákyně do skupin a nechte je vytvořit seznam možných postupů, které by matkám na trhu práce mohly pomoci.
- Žáci a žákyně mohou použít internet, aby zjistili, jak je tato problematika řešena např. u některých zahraničních firem a v jiných státech.

Odkaz: <https://edu.ceskatelevize.cz/video/18009-maji-zeny-stejne-pracovni-moznosti-jako-muzi>

Finanční gramotnost: Brigáda a práce u mladistvých

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: 10:04 min.

Spolubydlíci Bankovkovi vysvětlují, jaké možnosti mají nezletilí na trhu práce, zda mají možnost brigády či jiné formy přivýdělku, jaké pro ně platí pracovní podmínky a výjimky.

Žáky můžete motivovat a aktivizovat diskusí o brigádách, čímž zjistíte jejich prekoncepty a osobní zkušenosti. Navázat můžete úlohou na odhad výdělku. Po zhlédnutí videa žáci sdílejí možnosti přivýdělku pro mladší 15 let a v T-grafu sepisují výhody a nevýhody brigády. Následně mohou pracovat s výpočty mzdy a odvodů nebo porovnávat výdělek při práci na DPP a DPČ.

Odkaz: [Finanční gramotnost: Brigáda a práce u mladistvých – ČT edu](#)

Odkazy na zdroje informací pro učitele

- **Plné znění SDG 8:** ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ, 2015. SDG 8: Podporovat trvalý, inkluzivní a udržitelný hospodářský růst, plnou a produktivní zaměstnanost a důstojnou práci pro všechny. *Informační centrum OSN v Praze*. Online. Dostupné z: <https://osn.cz/osn/hlavni-temata/cile-udrzitelneho-rozvoje-sdgs/dustojna-prace-a-ekonomicky-rust/>
- **Inspirace z Česka a zahraničí a aktuality na téma SDG 8:** ASOCIACE SPOLEČENSKÉ ODPOVĚDNOSTI, [nedatováno]. *SDG 8: Důstojná práce a ekonomický růst*. Online. Dostupné z: <https://www.spolecenskaodpovednost.cz/sdg/dustojna-prace-a-ekonomicky-rust/>
- **Informační stránka k SDG 8 vysvětluje, čeho se cíl týká, poskytuje podklady pro vyučující a tipy, kde hledat další informace:** ADRA, [nedatováno]. CÍL 8: DŮSTOJNÁ PRÁCE A EKONOMICKÝ RŮST. *adra.cz*. Online. Dostupné z: <https://adra.cz/jak-pomahame/vzdelavani/vzdelavani-v-cesku/vzdelavani-v-cesku/cile-udrzitelneho-rozvoje/cil-8-dustojna-prace-a-ekonomicky-rust/>
- **Informační stránka OSN prezentuje aktuální údaje a zprávy v oblasti SDG 8 (dostupné v angličtině):** UNITED NATIONS, [nedatováno]. Goal 8: Promote inclusive and sustainable economic growth, employment and decent work for all. *www.un.org*. Online. Dostupné z: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/economic-growth/>

Odkazy na semináře, webináře a další vzdělávací akce

Konference Vzděláváním k udržitelné kariéře

Vhodné pro: Zájemce o kariérové poradenství

Poskytovatel: EKS, z. s.

Datum a délka trvání: 14. 4. 2026, 6 hod.

Cena: zdarma

Svět kolem nás se rychle proměňuje. Jak vést a inspirovat žáky a žákyně k volbě budoucí kariéry, která bude přínosná pro ně samotné, společnost i planetu? Právě na tuto otázku se zaměří první česká konference Vzděláváním k udržitelné kariéře. Přihlašování je otevřeno do 17. 3. 2026.

Odkaz: [Konference Vzděláváním k udržitelné kariéře – EKS – kariérové poradenství](#)

SDG 9: Průmysl, inovace a infrastruktura

V mnoha chudších zemích lidé nemají spolehlivou elektrickou síť ani kvalitní silnice či technologie, což ztěžuje práci i podnikání. Firmy pak málo vyrábějí a lidé mají méně pracovních příležitostí. Rozvoj průmyslu a nových technologií přitom může vytvářet další pracovní místa. Cílem je podporovat malé podniky, rozvíjet výzkum, chránit přírodu a umožnit lidem přístup k internetu a moderním technologiím.

Odkazy na vzdělávací a informační materiály

Metodický list k SDG 9 Když nápad změnil svět

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Young Caritas CZ

Lekce je součástí metodických listů programu *Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!*, kterou najdete u SDG 4.

Žáci a žákyně si uvědomí a pracují s tím, že inovace nejsou jen nové vynálezy, ale přinášejí změny v organizaci práce, výroby a života lidí. Samostatně vyhledají příklady inovací a analyzují jejich dopady. Navrhnou vlastní inovaci nebo zlepšení života ve městě a přemýšlejí o tom, co by se muselo změnit, aby fungovala.

Odkaz na program: [Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!](#)

Odkaz na metodický list: [SDG 9: Když nápad změnil svět](#)

Metodický list k SDG 9 Průmysl, inovace a infrastruktura

Vhodné pro: 6.–7. třída

Poskytovatel: ADRA

Žáci dokáží vysvětlit význam pojmu „infrastruktura“ a přiřadit k němu konkrétní příklady. Na základě textu jsou schopni definovat problémy a nedostatky, s nimiž se potýkají obyvatelé rozvojových zemí. Také dokáží přemýšlet nad důsledky těchto problémů na individuální i komunitní rovině, tj. v kontextu jednotlivce i společnosti. Jsou schopni nalézt souvislosti mezi problémy a jejich důsledky. Samostatně dokáží přemýšlet o možnostech řešení.

Odkaz: [9. Průmysl, inovace a infrastruktura](#)

Odkazy na videa a filmy pro žáky

Námět do výuky: Developer v krajině

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: 5 videí v rozsahu 9–18 minut.

Zemědělská půda nám ve velkém mizí a Česko se stává zemí skladovacích hal, a to často i za cenu likvidace historického dědictví či vzácných přírodních lokalit. U projektů realizovaných na územích měst mnohdy dochází k porušování zásad územního rozvoje a naddimenzování budov. Podívejte se na několik reportáží, které se snaží pojmenovávat problémy spojené s působením developerů na našem území.

Odkaz: <https://edu.ceskatelevize.cz/namet/developer-v-krajine>

Odkazy na zdroje informací pro učitele

- **Plné znění SDG 9: ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ**, 2015. SDG 9: Vybudovat odolnou infrastrukturu, podporovat inkluzivní a udržitelnou industrializaci a inovace. *Informační centrum OSN v Praze*. Online. Dostupné z: <https://osn.cz/osn/hlavni-temata/cile-udrzitelneho-rozvoje-sdgs/prumysl-inovace-a-infrastruktura/>
- **Inspirace z Česka a zahraničí a aktuality na téma SDG 9: ASOCIACE SPOLEČENSKÉ ODPOVĚDNOSTI**, [nedatováno]. *SDG 9: Průmysl, inovace a infrastruktura*. Online. Dostupné z: <https://www.spolecenskaodpovednost.cz/sdg/prumysl-inovace-a-infrastruktura/>
- **Interaktivní expozice SDGs Future přibližuje, jak vědecký pokrok a inovace přispívají k naplňování 17 SDGs**. Na webové platformě expozice (odkaz níže) si můžete prohlédnout podrobné informace k jednotlivým cílům (stačí kliknout na jejich čísla) a objevit inovace v příslušných oblastech: <https://www.sdgfuture.com/cs/>
- **Informační stránka k SDG 9 vysvětluje, čeho se cíl týká, poskytuje podklady pro vyučující a tipy, kde hledat další informace: ADRA**, [nedatováno]. **CÍL 9: PRŮMYSL, INOVACE A INFRASTRUKTURA**. *adra.cz*. Online. Dostupné z: <https://adra.cz/jak-pomahame/vzdelavani/vzdelavani-v-cesku/vzdelavani-v-cesku/cile-udrzitelneho-rozvoje/cil-9-prumysl-inovace-a-infrastruktura/>
- **Informační stránka OSN prezentuje aktuální údaje a zprávy v oblasti SDG 9 (dostupné v angličtině): UNITED NATIONS**, [nedatováno]. **Goal 9: Build resilient infrastructure, promote sustainable industrialization and foster innovation**. *www.un.org*. Online. Dostupné z: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/infrastructure-industrialization/>

SDG 10: Méně nerovností

Ve světě jsou mezi lidmi velké rozdíly ve vydělaných penězích i v přístupu ke zdravotní péči. Děti z chudých rodin mají menší šanci vyrůst zdravé a ženy na venkově jsou více ohrožené při porodu než ženy ve městech. I když se situace postupně zlepšuje, nerovnosti stále přetrvávají. Je nezbytné pomáhat chudším lidem, chránit znevýhodněné skupiny a zajistit, aby měli všichni stejné šance.

Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity

Jeden svět na školách – Tematický okruh Globální vzdělávání

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Člověk v tísni, o. p. s.

Jeden svět na školách (JSNS) je jedním ze vzdělávacích programů organizace [Člověk v tísni](#). Vyučujícím poskytuje atraktivní formou [audiovizuálních lekcí](#) dokumentární filmy a metodické materiály dostupné online, zdarma a legálně na tomto portálu. Stačí se jen [zaregistrovat](#).

Výukový plán Krok za krokem globálním vzděláváním obsahuje přes 50 audiovizuálních lekcí, kterými můžete u svých žáků podpořit myšlení v evropských a globálních souvislostech. Plán je rozdělený do 3 úrovní podle náročnosti témat a podle stupně školy:

1. Úvod do globálních témat. Klíčová témata pro ZŠ jsou chudoba, dětská práce, původní kultury a environmentální chování.
2. Rozvíjíme povědomí o globálních souvislostech. Klíčová témata pro ZŠ jsou chudoba a migrace.
3. Otevíráme náročnější globální témata a jdeme do hloubky. Klíčová témata pro ZŠ jsou dětská práce, spravedlivý obchod, chudoba, krizové oblasti, migrace.

Odkaz: [Lidská práva – Promítejte ve škole zdarma a legálně dokumentární filmy.](#)

Program Světová škola

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: varianty – Člověk v tísni, ARPOK, ADRA

Délka trvání: individuální a závisí na tom, jak rychle se škole podaří splnit metodologii programu

Cena: zdarma

Oceněním Světová škola se v současné době pyšní 149 českých mateřských, základních a středních škol. Základní filozofie podporuje vzdělávání a přípravu žáků na reálný život v globalizovaném světě a opírá se o jednoduchou metodologii tří kroků: uč se – zjišťuj – jednej. Jednotlivé fáze jsou podrobněji zpracované v [Průvodci projektem Světová škola](#). Základem snahy o získání titulu jsou aktivní žáci podporovaní pedagogy.

Co zapojením do sítě Světových škol získáte?

- prestižní ocenění, které zaštiťuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo zahraničních věcí ČR a OSN Česká republika,
- zdarma vzdělávací kurz pro učitele Světová akademie v rozsahu 36 hodin a další vzdělávací semináře,
- obsáhlou sadu lekcí, výukových materiálů a metodik k výuce o globálních tématech,
- metodickou podporu při zařazování průřezových témat do výuky,
- konzultace při začleňování témat globálního vzdělávání do Školního vzdělávacího programu,
- inspiraci pro strukturu plánování a sledování pokroku školy prostřednictvím evaluace učitelů a žáků,
- podporu soudržnosti komunity a aktivní občanství žáků,
- podporu pro systematickou spolupráci s externími partnery (např. charitativní organizace, knihovny, spolky atd.).

Odkaz: [O programu – Světová škola](#)

Workshop Předsudky – kde je najdeme a jak škodí?

Vhodné pro: 1. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Fak(e)tický

Délka trvání: 90–120 minut

Cena: dle dohody

V televizi či reklamě, na internetu nebo mezi přáteli a rodinou. S kolika předsudky se denně setkáme, aniž bychom to poznali? A kolik z nich sami nevědomky používáme? Ponoříme se do světa stereotypů, které ovlivňují naše vnímání lidí i situací. Společně prozkoumáme, jak předsudky vznikají, jak mění mezilidské vztahy a jak je můžeme překonávat.

Ve workshopu, který vznikl ve spolupráci se skupinami z dětských domovů, si s využitím reálných příkladů, scénářů různých situací a diskuze ukážeme, proč je důležité rozlišovat mezi realitou a zažitými stereotypy. Dotkneme se i tématu využívání předsudků k manipulaci a poté naopak způsobů, jak podporovat empatii. Vyzkoušíme si pohled na svět jinými očima – protože cesta k většímu porozumění začíná u nás samotných.

Témata: předsudky a jejich vliv, sexismus, rasismus, xenofobie, bias mozku, sociální bubliny, mediální obraz, manipulace, empatie.

Odkaz: [Workshopy pro školy – Fak\(e\)tický](#)

Přednášky a workshopy Organizace pro pomoc uprchlíkům

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Organizace pro pomoc uprchlíkům

Délka trvání: 2 vyučovací hodiny

Cena: 4000 Kč

V dnešním světě, který je stále více multikulturní, je důležité vytvářet prostor pro porozumění a respekt mezi různými kulturami. V rámci naší organizace se dlouhodobě zaměřujeme na zlepšování vztahů na školách mezi dětmi cizinci a dětmi českými. Máme dlouholetou zkušenost s pořádáním přednášek na školách pro žáky i učitele. Nabídka přednášek:

Úvod do migrace

Přednáška představí základní pojmy týkající se migrace a uprchlictví. Žáci se dozví rozdíly mezi cizincem, migrantem a uprchlíkem, zjistí, jak probíhá azylový proces, pokud cizinec v Česku žádá o azyl. Vyzkouší si zážitkovou hru Cesta uprchlíka a je jim představena realita života uprchlíka v Česku.

Cizinci v ČR

Přednáška představí největší národnostní menšiny v ČR (ze třetích zemí) z kulturního a sociálního hlediska, přiblíží vzájemný vztah majority a minorit.

Příběhy českých migrantů

Žáci jsou nejprve seznámeni s historickým kontextem emigrace z Československa a poté prostřednictvím konkrétních příběhů českých emigrantů, kteří s námi sdíleli svůj příběh, tvoří postery na téma jednotlivých uprchlíků a prezentují tyto výstupy svým spolužákům.

Evropská unie a migrace (vede 1 lektor)

Přednáška se zaměří na vztah jednotlivých států v EU i vztah EU s třetími zeměmi v otázce migrace, problematiku pašeráctví, migračních cest, popis současné situace v uprchlických táborech, na hranicích EU či v sousedních zemích.

Odkaz: Vzdělávání a osvěta – OPU.cz

Vzdělávací hra a workshop True Story

Vhodné pro: 8.–9. ročník ZŠ

Poskytovatel: Amnesty International Česká republika

Délka trvání: workshop trvá 90 minut

Cena: aplikace je dostupná zdarma.
Workshop vedený lektory a lektorkami organizace 2500 Kč.

True Story je interaktivní vzdělávací hra dostupná zdarma pro mobil/tablet. Moderní, zábavnou a jednoduchou formou zprostředkovává příběhy reálných lidí z různých menšin. Žáci*kyne hrají z pohledu hlavního protagonisty*ky a sami rozhodují, jakým směrem se bude příběh ubírat. Hra je doplněna infoboxy s informacemi k tématu. Hraní trvá kolem 25 minut. Pro učitele/ky máme k dispozici metodiku na 45 nebo 90 minut, workshop tedy můžete realizovat sami, nebo si ho objednat od nás.

Odkaz: [True story – Amnesty International Česká republika](#)

Odkazy na vzdělávací a informační materiály

Metodický list k SDG 10 Nerovnosti ve světě

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Young Caritas CZ

Lekce je součástí metodických listů programu *Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!*, kterou najdete u SDG 4.

Žáci a žákyně analyzují důvody nerovností mezi lidmi ve světě. Seznámí se s vizualizačním nástrojem Dollar Street a porovnají životní podmínky různých rodin ve světě. Diskutují o možnostech, jak mohou přispět ke snižování nerovností (např. svým chováním, informovaností, podporou konkrétních aktivit či organizací).

Odkaz na program: [Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!](#)

Odkaz na metodický list: [SDG 10: Nerovnosti ve světě](#)

Metodický list k SDG 10 Méně nerovností

Vhodné pro: 8.–9. třída

Poskytovatel: ADRA

Žáci rozumí pojmu nerovnost a uvědomují si výskyt nerovností ve světě. Jsou schopni určit ohrožené skupiny obyvatel a konkrétní oblasti, ve kterých se nerovnost obvykle projevuje. Rozumí důsledkům nerovností ve světě a uvědomují si rozdílné podmínky na lokální i globální úrovni. Žáci dokáží diskutovat o příčinách a důsledcích nerovností, stejně jako zamyslet se nad možnými způsoby řešení problémů.

Odkaz: [10. Méně nerovností](#)

Jak učit o mezinárodních nerovnostech

Vhodné pro: věkovou skupinu 14+

Poskytovatel: ARPOK

Soubor lekcí se zaměřuje na téma nerovností ve světě. V první a druhé části se žáci na základě vlastní zkušenosti získané pomocí simulace seznámí s aktuální situací. Ve třetí části vytvoří žáci prostřednictvím textů schéma zobrazující, jak minulé mezinárodní události (především kolonialismus a průmyslová revoluce) ovlivnily současnou nerovnost ve světě. Lekce podporují aktivní spolupráci mezi žáky a rozvoj čtenářské gramotnosti.

Odkaz: <https://eshop.arpok.cz/eshop/jak-ucit-o-mezinarodnich-nerovnostech-sada-lekci/>

Jak učit o migraci

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ARPOK

Sada lekcí Jak učit o migraci poskytuje učitelům komplexní materiál pro výuku tohoto tématu. Materiál vychází z [Východisek tématu \(tzv. Big Ideas\)](#). Pokud tyto lekce zrealizujete s jednou třídou v rámci Vámi vybrané doby (pololetí, školní rok), nabídnete žákům kompletní pohled na dané globální téma.

Odkaz: <https://eshop.arpok.cz/eshop/jak-ucit-o-mezinarodnich-nerovnostech-sada-lekci/>

Odkazy na videa a filmy pro žáky

Francouzský fotbal a zmírnění rasismu

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: 02:19 min.

Francouzi milují fotbal. Úspěchy z posledních mistrovství světa se však bezprostředně poté staly nejen významnou sportovní událostí, ale i nadějí na klid ve společnosti a zmírnění rasismu. Jak politici využili úspěchy družstev složených z hráčů různých etnik? K videu je vytvořen i pracovní list.

Odkaz: [Francouzský fotbal a zmírnění rasismu – ČT edu](#)

Inkluze: Děti odlišnosti neřeší

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: 02:50 min.

Jak prožívají projekt společného vzdělávání ti, jichž se bezprostředně týká? Jak moc je pro děti inkluze náročná? V prostředí jedné soukromé školky se potkávají děti z různých koutů světa. Překonávají mezi sebou jazykové bariéry i kulturní odlišnosti. Všichni si však společně hrají a nikoho nevyčleňují. Děti se spráteli s každým.

Odkaz: [Inkluze: Děti odlišnosti neřeší – ČT edu – Česká televize](#)

Odkazy na zdroje informací pro učitele

- **Plné znění SDG 10:** ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ, 2015. SDG 10: Snížit nerovnost uvnitř zemí i mezi nimi. *Informační centrum OSN v Praze*. Online. Dostupné z: <https://osn.cz/osn/hlavni-temata/cile-udrzitelneho-rozvoje-sdgs/mene-nerovnosti/>
- **Inspirace z Česka a zahraničí a aktuality na téma SDG 10:** ASOCIACE SPOLEČENSKÉ ODPOVĚDNOSTI, [nedatováno]. *SDG 10: Méně nerovností*. Online. Dostupné z: <https://www.spolecenskaodpovednost.cz/sdg/mene-nerovnosti/>
- **Informační stránka k SDG 10 vysvětluje, čeho se cíl týká, poskytuje podklady pro vyučující a tipy, kde hledat další informace:** ADRA, [nedatováno]. CÍL 10: MÉNĚ NEROVNOSTÍ. *adra.cz*. Online. Dostupné z: <https://adra.cz/jak-pomahame/vzdelavani/vzdelavani-v-cesku/vzdelavani-v-cesku/cile-udrzitelneho-rozvoje/cil-10-mene-nerovnosti/>
- **Informační stránka OSN prezentuje aktuální údaje a zprávy v oblasti SDG 10 (dostupné v angličtině):** UNITED NATIONS, [nedatováno]. Goal 10: Reduce inequality within and among countries. *www.un.org*. Online. Dostupné z: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/inequality/>

Odkazy na semináře, webináře a další vzdělávací akce

Online kurzy o migraci

Vhodné pro: vyučující 2. stupně ZŠ a SŠ

Poskytovatel: Člověk v tísni

Délka trvání:

Labyrint migrace I. – 3 hodiny

Labyrint migrace II. – 2 hodiny

Cena: zdarma

V kurzu Labyrint migrace I. vysvětlujeme nejdůležitější pojmy, nabízíme spolehlivé statistiky a vybíráme citace z médií i z odborných publikací. Kurz je v maximální míře interaktivní, nezahltíme vás texty, ale nabízíme i videa, kvízy a náměty k diskuzi. V kurzu Labyrint migrace II. vysvětlujeme nejdůležitější pojmy, nabízíme spolehlivé statistiky a vybíráme citace z médií i z odborných publikací. Kurz je v maximální míře interaktivní, nezahltíme vás texty, ale nabízíme i videa, kvízy a náměty k diskuzi.

Odkaz: [Kurzy o migraci](#)

SDG 11: Udržitelná města a obce

Stále více lidí na světě žije ve městech. Města zabírají jen malou část Země, ale spotřebují hodně energie a vytvářejí velké množství odpadů a znečištění. Rychlý růst měst může také způsobovat problémy s nedostatkem vody nebo dopravou. Zároveň ale města mohou přinášet nové nápady a úspornější způsoby života. Obyvatelé a samosprávy by se měli snažit, aby byla města bezpečná, čistá a příjemná pro život všech lidí.

Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity

Celodenní program Zachraň město - Kufřík interaktivního vzdělávání pro žactvo 1.-6. třídy ZŠ

Vhodné pro: 6. třída ZŠ

Poskytovatel: Auto*Mat, z. s.

Délka trvání: 4 vyučovací hodiny

Cena: 250 Kč / osobu, nejméně však 5000 Kč / program

Aktivity z programů „Doprava ve městě“, „Veřejný prostor města“ a „Pravidla bezpečného pohybu městem“ lze kombinovat do podoby celodenního programu. Tematicky je možné je doplnit o další druhy dopravních prostředků ve městě nebo o téma vlastního veřejného prostranství. Během hodiny se lze věnovat také vytipování konkrétního místa v okolí školy a návrhu drobných změn, které by přispěly k vyšší udržitelnosti a bezpečnosti pohybu.

Odkaz: [Kufříky interaktivního vzdělávání pro žactvo 1.-6. třídy základních škol – AutoMat](#)

Zachraň město - Kufřík interaktivního vzdělávání pro starší žactvo a studující

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Auto*Mat, z. s.

Délka trvání: 3 vyučovací hodiny

Cena: zdarma

Pro starší žáky a žákyně základních škol a studenty středních škol zajišťuje spolek Auto*Mat odbornou besedu zaměřenou na udržitelnou městskou mobilitu. V rámci akce budou promítnuty vybrané díly AutoMatova průvodce udržitelnou mobilitou, na které naváže debata s experty na udržitelnou mobilitu. Program lze přizpůsobit podle individuální dohody. Díky finanční podpoře hlavního města Prahy bude program rozvíjen a pilotně testován (zdarma) na pražských školách ve dvou variantách – v podobě semináře nebo tří vyučovacích hodin (včetně workshopové části v exteriéru) od jara 2026.

Zachraň město – Kufřík interaktivního vzdělávání pro starší žactvo a studující

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Auto*Mat, z. s.

Délka trvání: 3 vyučovací hodiny

Cena: zdarma

Odkaz: [Zachraň město – AutoMat](#)

Online kurz Žijeme městem

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Člověk v tísni

Délka trvání: individuální a závisí na tempu žáků nebo na tom, jak s online kurzem a jeho metodikou rozhodne pracovat vyučující

Cena: zdarma

Cílem kurzu Žijeme městem je podpořit zájem dětí o město, ve kterém žijí, a motivovat je k tomu, aby se o něj nejen zajímaly, ale aby byly ochotny se podílet na pozitivních změnách ve svém okolí. Děti se seznámí s environmentálními a sociálními aspekty života v metropoli, pochopí jejich propojení a klíčový význam pro kvalitu života ve městě. Kromě znalostí kurz pomáhá rozvíjet dovednosti a postoje, které jsou důležité pro aktivní zapojení do života společnosti.

Odkaz: [Žijeme městem](#)

Země k světu – Modul Udržitelná města a obce

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ADRA

Žáci se zamýšlejí nad tím, jak zajistit, aby město poskytovalo dobré podmínky pro život všem jeho současným i budoucím obyvatelům. Téma je představeno pomocí dvou dílů animovaného videa Papírové město. Hlavní hrdinové, sourozenci Petr a Petra, se propadnou do imaginárního města, které se utápí v problémech.

Video je interaktivní – na dvou místech žáci sami rozhodují, jak by měli hrdinové vyřešit daný problém. Doprovodné lekce navazují na video. Žáci v průběhu lekcí zkoumají téma udržitelné dopravy a zeleně ve městech (první díl) a zamýšlí se nad významem komunitního prostoru jako otevřeného místa setkávání všech obyvatel (druhý díl).

Modul je součástí projektu *Země k světu* je rozvoj kompetencí žáků při práci s informacemi a tvorba metodické podpory pro výuku zeměpisných témat v globálních souvislostech pro učitele. Na webových stránkách projektu najdete mnoho interaktivních videí, kde má

divák/žák možnost zvolit si pokračování děje, stejně tak řadu dalších interaktivních úkolů a doprovodných materiálů.

Odkaz: [Udržitelná města a obce | Země k světu.cz](https://www.zeměk-svět.cz/)

EVP Klima změna ve městě

Vhodné pro: 8.–9. třída ZŠ

Poskytovatel: EKODOMOV

Délka trvání: 4 vyučovací hodiny / 180 min.

Cena: 155 Kč / žák. Minimální cena za program je počítána na 17 dětí.

Vydejte s organizací EKODOMOV na cestu do města, které je vstřícné k lidem i k přírodě a které je připraveno na podmínky, jež přináší klimatická změna. Jak můžeme připravit města na oteplování a pomoci jim stát se odolnějšími? Jak mohou jednotlivci, komunity nebo správní celky přispět k tomu, aby zmírnili dopady klimatické změny?

EVP se nabízí v období měsíců září, říjen, duben, květen a červen.

Program je tematicky relevantní také pro cíl SDG 13.

Místo: Část programu probíhá v učebně, část venku v okolí školy.

Odkaz na EVP a objednávkový formulář: <https://ekoprogramy.cz/program/klimaticka-zmena-co-muzeme-zmenit-ve-meste-my/>

EVP Klima změna za humny

Vhodné pro: 8.–9. třída ZŠ

Poskytovatel: EKODOMOV

Délka trvání: 3 vyučovací hodiny / 180 min.

Cena: 120 Kč / žák. Minimální cena za program je počítána na 17 dětí.

Krajina je systém provázaných vztahů a zákonitostí, který je vystaven projevům klimatické změny. Dochází zde ke změnám v jejím fungování. Lektorky organizace EKODOMOV ukážou žákům, že problémy krajiny mají systémovou povahu a vyžadují spolupráci mnoha aktérů. Žáci se stanou experty, kteří přijedou do obce Plundrov, aby pomohli starostce vyšetřit tři neblahé události, tři průšvihy, které v současnosti rozdělují obyvatele obce.

Program je tematicky relevantní také pro cíl SDG 13.

Místo: Program probíhá v interiéru školy.

Odkaz na EVP a objednávkový formulář: <https://ekoprogramy.cz/program/klimazmena-zahumny/>

Dlouhodobý vzdělávací projekt Ze-mě do Země

Vhodné pro: 8.–9. třída ZŠ

Poskytovatel: EKODOMOV

Délka trvání: 6 vyučovacích hodin / 220 min.

Cena: 180 Kč / žák. Minimální cena za program je počítána na 17 dětí.

Další vzdělávací aktivity žákům zaberou 6–10 vyučovacích hodin.

Půda je bohatstvím lidstva. Její kvalita a schopnost zadržovat vodu závisí na množství organické hmoty, kterou jí vracíme. Separace biomateriálu je cestou, jak udržet cenné živiny v oběhu. V celoročním projektu provedou lektorky organizace EKODOMOV studenty tématem udržitelného nakládání s biomateriálem. Výsledkem jejich společné práce bude návrh a zavedení udržitelného systému nakládání s biomateriálem přímo ve škole – od myšlenky přes fakta až po osvětu mezi spolužáky. Díky aplikaci Carbon Collect bude možné po zavedení systému monitorovat dopad na uhlíkovou stopu školního provozu.

Co díky projektu získáte?

- Řadu obrazových materiálů, které vám pomohou podpořit téma ve škole,
- ekologické výukové programy v délce 6 vyučovacích hodin,
- konzultační podporu nad vhodným východiskem pro vaši školu v délce 5 hodin,
- webový nástroj Carbon Collect, díky němuž spočítáte dopad na dekarbonizaci provozu školy,
- zápůjčku funkčního vermikompostéru na dobu minimálně 2 měsíců.

Program je tematicky relevantní také pro cíle SDG 12, SDG 13 a SDG 15.

Místo: Program se realizuje v interiéru školy.

Odkaz na vzdělávací projekt a objednávkový formulář: <https://ekoprogramy.cz/program/ze-me-do-zeme/>

EVP Kompost, základ života

Vhodné pro: 6.–9. třída

Poskytovatel: EKODOMOV

Délka trvání: 3 vyučovací hodiny / 135 min.

Cena: 155 Kč / žák. Minimální cena za program je počítána na 17 dětí.

Kompostování je geniální způsob recyklace, díky němuž dokážete ve své domácnosti či škole eliminovat 20–40 % směsného odpadu, který by jinak skončil na skládce nebo ve spalovně, a proměnit ho ve vynikající hnojivo. Zjistíte, že kompostovat se dá téměř kdekoli. Poznáte pestrou škálu půdních rozkladačů a dozvíte se, jak může ukládání uhlíku do půdy zpomalit klimatickou změnu.

Program je tematicky relevantní také pro cíl SDG 12.

Místo: interiér a zahrada školy

Odkaz na EVP a registrační formulář: <https://ekoprogramy.cz/program/kompost-zaklad-zivota/>

EVP O odpadech bez obalu (možnost rozšíření o upcylační dílnu)

Vhodné pro: 6.–9. třída

Poskytovatel: EKODOMOV

Délka trvání EVP: 2 vyučovací hodiny / 90 min.

Cena EVP: 120 Kč / žák. Minimální cena za program je počítána na 17 dětí.

Délka trvání s upcylační dílnou: 3 vyučovací hodiny / 135 min.

Cena EVP s upcylační dílnou: 155 Kč / žák. Minimální cena za program je počítána na 17 dětí.

Kdy napadlo člověka poprvé něco zabalit? A kam až to s obaly dospělo? Program vysvětlí filozofii zero waste, která je postavena na šetrném zacházení se zdroji a předcházení vzniku odpadů. Žáci se společně s lektorkami organizace EKODOMOV zamyslí nad tím, jaké praktické kroky může udělat každý z nás, třeba hned teď.

EVP lze rozšířit o upcylační dílnu, která dá nový život dřevným, lichým a nechtěným ponožkám.

Program je tematicky relevantní také pro cíl SDG 12.

Místo: interiér a zahrada školy

Odkaz na EVP a registrační formulář: <https://ekoprogramy.cz/program/o-odpadech-bez-obalu/>

Odkaz na EVP s upcylační dílnou: <https://ekoprogramy.cz/program/o-odpadech-bez-obalu-upcylacni-dilna/>

Odkazy na vzdělávací a informační materiály

Metodický list k SDG 11 Adaptace města na změnu klimatu

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Young Caritas CZ

Lekce je součástí metodických listů programu *Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!*, kterou najdete u SDG 4.

Žáci a žákyně porozumí hlavním důsledkům změny klimatu ve městech, jako jsou rostoucí teploty, sucho nebo povodně. V rámci interaktivní hry si vyzkoušejí, jaké strategie a opatření mohou města využívat ke zmírnění těchto dopadů a zvýšení své odolnosti. Navrhnou konkrétní nápady a řešení, co v okolí školy zlepšit, aby bylo město více udržitelné.

Odkaz na program: [Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!](#)

Odkaz na metodický list: [SDG 11: Adaptace města na změnu klimatu](#)

Metodický list k SDG 11 Udržitelná města a obce

Vhodné pro: 6.–8.třída ZŠ

Poskytovatel: ADRA

Žáci vyhodnotí klady a zápory života v místě jejich bydliště. Zamyslí se nad jejich problémy a seznámí se s příklady obcí a měst, které nějaký problém úspěšně vyřešily. Dokáží přemýšlet nad konceptem lidského sídla a vnímat tuto problematiku v lokálním i globálním kontextu.

Odkaz: [11. Udržitelná města a obce | ADRA](#)

Odkazy na videa a filmy pro žáky

AutoMatův průvodce udržitelnou mobilitou

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ **Poskytovatel:** Auto*Mat, z. s. **Délka:** 9 videí v rozsahu 3–5 minut

Spolek Auto*Mat velmi často pracuje s pojmem „udržitelná doprava“, protože je jedním z klíčů ke kvalitnímu životu ve městech – a vlastně i k možnosti ve městech dlouhodobě žít. Co si ale pod tímto pojmem konkrétně představit? To vysvětluje videoseriál „AutoMatův průvodce udržitelnou mobilitou“, který vás seznámí s jejími principy.

Odkaz: [AutoMatův průvodce udržitelnou mobilitou – YouTube](#)

Praha a klimatické změny

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ **Poskytovatel:** ČT edu **Délka:** 04:51 min.

Ve velkých městech, tedy i v Praze, pociťují lidé extrémní letní teploty mnohem více než na venkově. Proč tomu tak je a jaké problémy mohou očekávat obyvatelé Prahy v souvislosti s klimatickými změnami? Jaká opatření podniká hlavní město, aby se v něm obyvatelé ani návštěvníci neuvařili?

Tip do výuky: Před sledováním videa učitel objasní žákům, co je tepelný ostrov města. Žáci pak mohou před sledováním videa navrhnout možná řešení, jak se město může zvyšujícím se teplotám bránit, popřípadě jak se přímo v jejich městě adaptovat na změnu klimatu.

Odkaz: [Praha a klimatické změny – ČT edu](#)

Chytré město

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ **Poskytovatel:** ČT edu **Délka:** 13:13 min.

Chytré město myslí na to, aby se v něm žilo dobře každému bez rozdílu. V tomto díle pořadu FUTURO se podíváme, jak se v takovém městě žije obyvatelům, protože chytré město potřebuje chytré lidi, není jen o technologiích. A s čím vším mohou moderní technologie chytrému městu pomoci? Víte, jak možná bude vypadat město za 50 let? A jakou roli v něm bude hrát příroda?

Toto video je vhodné použít po brainstormingu – jak si žáci představují „Chytré město“. Můžeme také žáky nejprve vyzvat, aby se vyjádřili (případně i namalovali), jak si představují, že bude vypadat město za 50 let. Video je výborně využitelné při projektovém Dnu Země.

Odkaz: [Chytré město – ČT edu – Česká televize](#)

Odkazy na zdroje informací pro učitele

- **Plné znění SDG 11:** ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ, 2015. SDG 11: Vytvořit inkluzivní, bezpečná, odolná a udržitelná města a obce. *Informační centrum OSN v Praze*. Online. Dostupné z: <https://osn.cz/osn/hlavni-temata/cile-udrzitelneho-rozvoje-sdgs/udrzitelna-mesta-a-obce/>
- **Inspirace z Česka a zahraničí a aktuality na téma SDG 11:** ASOCIACE SPOLEČENSKÉ ODPOVĚDNOSTI, [nedatováno]. *SDG 11: Udržitelná města a obce*. Online. Dostupné z: <https://www.spolecenskaodpovednost.cz/sdg/udrzitelna-mesta-a-obce/>
- **Informační stránka k SDG 11 vysvětluje, čeho se cíl týká, poskytuje podklady pro vyučující a tipy, kde hledat další informace:** ADRA, [nedatováno]. CÍL 11: UDRŽITELNÁ MĚSTA A OBCE. *adra.cz*. Online. Dostupné z: <https://adra.cz/jak-pomahame/vzdelavani/vzdelavani-v-cesku/vzdelavani-v-cesku/cile-udrzitelneho-rozvoje/cil-11-udrzitelna-mesta-a-obce/>
- **Informační stránka OSN prezentuje aktuální údaje a zprávy v oblasti SDG 11 (dostupné v angličtině):** UNITED NATIONS, [nedatováno]. Goal 11: Make cities inclusive, safe, resilient and sustainable. *www.un.org*. Online. Dostupné z: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/cities/>

SDG 12: Odpovědná výroba a spotřeba

Na světě se vyrobí hodně potravin, ale velká část se vyhodí nebo zkaží. Lidé také spotřebovávají mnoho energie a vytvářejí velké množství odpadu. Pokud budeme přírodní zdroje využívat stejně jako dnes, Země by to v budoucnu nemusela zvládnout. Musíme méně plýtvat jídlem, šetřit energií, omezovat odpad a chovat se k přírodě zodpovědně.

Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity

EVP Kompost, základ života

Vhodné pro: 6.–9. třída

Poskytovatel: EKODOMOV

Délka trvání: 3 vyučovací hodiny / 135 min.

Cena: 155 Kč / žák. Minimální cena za program je počítána na 17 dětí.

Kompostování je geniální způsob recyklace, díky němuž dokážete ve své domácnosti či škole eliminovat 20–40 % směsného odpadu, který by jinak skončil na skládce nebo ve spalovně, a proměnit ho ve vynikající hnojivo. Zjistíte, že kompostovat se dá téměř kdekoli. Poznáte pestrou škálu půdních rozkladačů a dozvíte se, jak může ukládání uhlíku do půdy zpomalit klimatickou změnu.

Program je tematicky relevantní také pro cíl SDG 11.

Místo: interiér a zahrada školy

Odkaz na EVP a registrační formulář: <https://ekoprogramy.cz/program/kompost-zaklad-zivota/>

EVP O odpadech bez obalu (možnost rozšíření o upcylační dílnu)

Vhodné pro: 6.–9. třída

Poskytovatel: EKODOMOV

Délka trvání EVP: 2 vyučovací hodiny / 90 min.

Cena EVP: 120 Kč / žák. Minimální cena za program je počítána na 17 dětí.

Délka trvání s upcyklační dílnou: 3 vyučovací hodiny / 135 min.	Cena EVP s upcyklační dílnou: 155 Kč / žák. Minimální cena za program je počítána na 17 dětí.
Kdy napadlo člověka poprvé něco zabalit? A kam až to s obaly dospělo? Program vysvětlí filozofii zero waste, která je postavena na šetrném zacházení se zdroji a předcházení vzniku odpadů. Žáci se společně s lektorkami organizace EKODOMOV zamyslí nad tím, jaké praktické kroky může udělat každý z nás, třeba hned teď. EVP lze rozšířit o upcyklační dílnu, která dá nový život dřevým, lichým a nechtěným ponožkám. Program je tematicky relevantní také pro cíl SDG 11.	
Místo: interiér a zahrada školy	
Odkaz na EVP a registrační formulář: https://ekoprogramy.cz/program/o-odpadech-bez-obalu/ Odkaz na EVP s upcyklační dílnou: https://ekoprogramy.cz/program/o-odpadech-bez-obalu-upcyklacni-dilna/	

Dlouhodobý vzdělávací projekt Ze-mě do Země

Vhodné pro: 8.–9. třída ZŠ	Poskytovatel: EKODOMOV
Délka trvání: 6 vyučovacích hodin / 220 min. Další vzdělávací aktivity žákům zaberou 6–10 vyučovacích hodin.	Cena: 180 Kč / žák. Minimální cena za program je počítána na 17 dětí.
Půda je bohatstvím lidstva. Její kvalita a schopnost zadržovat vodu závisí na množství organické hmoty, kterou jí vracíme. Separace biomateriálu je cestou, jak udržet cenné živiny v oběhu. V celoročním projektu provedou lektorky organizace EKODOMOV studenty tématem udržitelného nakládání s biomateriálem. Výsledkem jejich společné práce bude návrh a zavedení udržitelného systému nakládání s biomateriálem přímo ve škole – od myšlenky přes fakta až po osvětu mezi spolužáky. Díky aplikaci Carbon Collect bude možné po zavedení systému monitorovat dopad na uhlíkovou stopu školního provozu. Co díky projektu získáte? • Řadu obrazových materiálů, které vám pomohou podpořit téma ve škole, • ekologické výukové programy v délce 6 vyučovacích hodin, • konzultační podporu nad vhodným východiskem pro vaši školu v délce 5 hodin, • webový nástroj Carbon Collect, díky němuž spočítáte dopad na dekarbonizaci provozu školy, • zápůjčku funkčního vermikompostéru na dobu minimálně 2 měsíců.	

Program je tematicky relevantní také pro cíle SDG 11, SDG 13 a SDG 15.

Místo: Program se realizuje v interiéru školy.

Odkaz na vzdělávací projekt a objednávkový formulář: <https://ekoprogramy.cz/program/ze-me-do-zeme/>

Uklid'me svět – dobrovolnická úklidová kampaň

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Český svaz ochránců přírody

Délka trvání: Individuální, závisí na zvoleném rozsahu zapojení.

Cena: účast v programu je zdarma

Uklid'me svět je dobrovolnická úklidová kampaň, která probíhá na území celé České republiky. Jejím cílem je uklidit nelegálně vzniklé černé skládky a nepořádek. Dopad dobrovolnických úklidů je nejen environmentální, kdy z přírody zmizí odpad, který by zde dlouhé roky ležel, ale také edukativní a sociální. Děti se přímým zážitkem učí, jak se chovat k životnímu prostředí a jak nakládat nebo spíše nenakládat s odpadem. Zároveň díky společnému cíli vznikají v kolektivu pevné sociální vazby a ty stávající se dále prohlubují. K zapojení se do projektu postačí jednoduchá [registrace](#) a následné zaslání [zpětné vazby](#).

Úklidy registrované v rámci tzv. jarního a podzimního velkého úklidu jsou materiálně podpořeny (pracovními rukavicemi a odpadkovými pytlí). Hlavní termín jarního úklidu je 20.–22. 3. 2026.

Místo: Místo si vybírá škola, která uklízecí akci organizuje, přičemž úklid se vždy realizuje po domluvě s vlastníkem nebo správcem pozemku. Školy se však mohou také přidat k uklízecím akcím, které najdou na mapě uklízecích akcí.

Odkaz: [Uklid'me svět](#)

Přednáška – Odpad má fakt velkej dopad

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Český svaz ochránců přírody

Délka trvání: 3 vyučovací hodiny, dopolední vyučování

Cena: 2000 Kč

Přednáška se věnuje tématu odpadu, jeho produkce, nakládání s ním a předcházení jeho vzniku. Je koncipovaná pro jednu třídu a to tak, aby se i žáci mohli nad tématem aktivně zamyslet a přicházet s nápady, jak současné počínání společnosti na tomto poli zlepšit. Počet přednášek je omezen.

Přednáška – Odpad má fakt velké dopad

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Český svaz ochránců přírody

Délka trvání: 3 vyučovací hodiny, dopolední vyučování

Cena: 2000 Kč

Místo: Program se realizuje v interiéru školy.

Odkaz: <https://uklidmesvet.cz/uklidme-svet-skolam/prednasky/>

Workshop – Ty svět změníš

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Greenpeace Česká republika

Délka trvání: 90 minut

Cena: zdarma

Cílem workshopu je motivovat studenty k udržitelnému životnímu stylu. Studentky a studenti se zamyslí nad svým životním stylem a jeho vlivem na přírodu a životní prostředí. Hlavní aktivitou je společná skupinová práce, při které studenti pracují s pyramidou udržitelnosti. Výsledkem workshopu je soubor udržitelných tipů.

Odkaz: [Školní vzdělávací program Greenspeakers – Greenpeace Česká republika](#)

Odkazy na vzdělávací a informační materiály

Průvodce školními úklidy: Jak na dobrovolnický úklid s partou dětí

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Český svaz ochránců přírody

Průvodce je určen pro učitele, koordinátory EVVO, vedoucí dětských oddílů a pro všechny, kteří organizují nebo chtějí organizovat dobrovolnický úklid s dětmi. Tento metodický dokument obsahuje tipy, jak úklid uspořádat tak, aby děti bavil a zároveň měl co největší environmentálně-výchovný dopad.

Odkaz: [Průvodce školními úklidy](#)

Online hry (kvízy) na téma odpadů

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Český svaz ochránců přírody

Online hry slouží k samostatnému prověřování a procvičování znalostí na široké téma odpadů, včetně toho, jak dlouho se jednotlivé druhy odpadů rozkládají, co kam patří, jak vypadá české třídění v číslech, principů opakovaného použití, desatera správného třídění odpadu i základů odpadové terminologie.

Odkaz: [Prověřte své znalosti – Uklidíme svět](#)

Metodický list k SDG 12 Nadšení udržitelností

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Young Caritas CZ

Lekce je součástí metodických listů programu *Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!*, kterou najdete u SDG 4.

Žáci a žákyně se zamyslí nad svými spotřebními zvyky a nad tím, jak jejich každodenní chování ovlivňuje životní prostředí. Po zhlédnutí dokumentu „Nadšení udržitelností“ reflektují příběhy lidí, kteří se snaží žít udržitelněji a s menší ekologickou stopou. Na základě inspirace z dokumentu a příkladů výzev typu Zero Waste Challenge vytvoří vlastní měsíční výzvu zaměřenou na udržitelnější chování a odpovědnou spotřebu.

Odkaz na program: [Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!](#)

Odkaz na metodický list: [SDG 12: Nadšení udržitelností](#)

Metodický list k SDG 12 Odpovědná výroba a spotřeba

Vhodné pro: 7.–8. třída

Poskytovatel: ADRA

Žáci dokáží objasnit náročný výrobní proces vybraných komodit a specifikovat jejich vliv na životní prostředí. Dokáží zdůvodnit nutnost s potravinami šetřit, neplýtvat a kupovat jen tolik, kolik spotřebujeme. Orientují se v problémech masivní produkce potravin a dokáží přemýšlet nad otázkami udržitelné výroby a spotřeby.

Odkaz: [12. Odpovědná výroba a spotřeba](#)

Metodika vzdělávání k odpovědné spotřebě a životnímu stylu

Vhodné pro: vyučující 2. stupně ZŠ

Vydavatel: Centrum pro otázky životního prostředí UK

Metodika představuje hlavní principy vzdělávání k odpovědné spotřebě i postupy při jejich uplatnění v praxi vzdělávání mateřských škol, základních škol 1. a 2. stupně a středních škol. Podává návod na vytvoření programu a jeho uskutečnění – od stanovení vzdělávacích cílů pro různé věkové kategorie, přes metodické využití odborných podkladů a dalších zdrojů informací, až po hodnocení výsledků takového výchovného / vzdělávacího působení. Diskutuje možnosti začlenění takového programu do formálního vzdělávání a na konkrétním příkladu ukazuje jeho přínos.

Odkaz: [Metodika vzdělávání k odpovědné spotřebě a životnímu stylu](#)

Metodické listy Odpovědná spotřeba (4 navazující tématické celky resp. lekce)

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Vydavatel: Centrum pro otázky životního prostředí UK

Spotřební chování lidí ovlivňuje naše životy v oblasti environmentální, sociální i ekonomické a potažmo i klima naší planety. Určuje také kvalitu našeho života. Každý den činíme rozhodnutí, která ovlivňují svět kolem nás. Odpovědnou spotřebou můžeme přispět k formování světa, který bychom si přáli vidět kolem sebe. Jak? V první řadě tím, že budeme při pořizování, užívání a odkládání výrobků přemýšlet nad tím, zda je to prospěšné nejen pro nás, ale i pro svět kolem nás.

Metodické listy nabízejí možnost, jak mladé lidi vést k uvědomování si důsledků svého spotřebitelského chování, jak u nich probudit ochotu a chuť být součástí celku a uskutečňovat změny. Jedná se o ucelený systém lekcí pro všechny výukové stupně škol.

Odkaz: <https://odpovednaspotreba.cz/metodicke-listy/ii.-stupen-zs/>

Pracovní listy a náměty na zero waste aktivity projektu Uklidíme svět

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Český svaz ochránců přírody

Projekt Uklidíme svět poskytuje sadu pracovních listů a námětů na aktivity zaměřených na zero waste a snižování odpadů. Mezi pracovní listy patří například křížovka, pyramida zero waste, doba rozkladu materiálů, správné třídění odpadů, terminologie odpadového hospodářství nebo návody pro udržitelnou domácnost. Kromě toho nabízí praktické činnosti, jako je výroba předmětů z přírodních materiálů, kuchařka nápojů bez obalů, výroba voskovaných ubrousků, tipy na darování zážitků místo věcí nebo organizace Mikuláše bez obalů.

Odkaz: [Uklidíme svět školám](#)

Odkazy na videa a filmy pro žáky

Co je minimalismus

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: 05:19 min.

Jestli máte plnou skříň věcí, které nenosíte, a přesto nakupujete další a další, je nejvyšší čas, aby vás Terka seznámila s minimalismem. Co to vlastně je? Minimalismus je životní styl, který pracuje s tím, jak efektivně využít to, co máme, bez nutnosti nakupovat nové a další věci. Musíme se tedy zamyslet a vytrdit své věci. Můžeme začít třeba s oblečením.

Odkaz: [Co je minimalismus – ČT edu – Česká televize](#)

Sharing (sdílení)

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: 02:01 min.

Upozornění na problémy konzumní společnosti a uvedení alternativních přístupů, jak lze spotřebu snižovat. Nabízí se řešení v podobě vzájemné spolupráce a tzv. sharingu neboli sdílení.

Odkaz: [Sharing \(sdílení\) – ČT edu](#)

Ekologicky šetrný způsob života

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: 12:31 min.

Mnozí si možná myslí, že i když budeme třdit odpadky, jezdit více na kole a nebudeme používat obaly na jedno použití, naši planetu tím nezachráníme. Jsou přesvědčení, že to musí zařídit politici nebo jiní vlivní dospělí. Tak tomu ale není! Nikdy nejsme příliš malí na to, abychom mohli něco změnit. Musíme jít ostatním příkladem a jde jím i Sára, která spolu se svou rodinou zažívá „overshoot day“.

Odkaz: [Ekologicky šetrný způsob života – ČT edu](#)

Odkazy na zdroje informací pro učitele

- **Plné znění SDG 12:** ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ, 2015. SDG 12: Zajistit udržitelnou spotřebu a výrobu. *Informační centrum OSN v Praze*. Online. Dostupné z:

<https://osn.cz/osn/hlavni-temata/cile-udrzitelneho-rozvoje-sdgs/odpovedna-vyroba-a-spotreba/>

- **Inspirace z Česka a zahraničí a aktuality na téma SDG 12: ASOCIACE SPOLEČENSKÉ ODPOVĚDNOSTI**, [nedatováno]. *SDG 12: Odpovědná výroba a spotřeba*. Online. Dostupné z: <https://www.spolecenskaodpovednost.cz/sdg/odpovedna-vyroba-a-spotreba/>
- **Informační stránka k SDG 12 vysvětluje, čeho se cíl týká, poskytuje podklady pro vyučující a tipy, kde hledat další informace:** ADRA, [nedatováno]. **CÍL 12: ODPOVĚDNÁ VÝROBA A SPOTŘEBA**. *adra.cz*. Online. Dostupné z: <https://adra.cz/jak-pomahame/vzdelavani/vzdelavani-v-cesku/vzdelavani-v-cesku/cile-udrzitelneho-rozvoje/cil-12-odpovedna-vyroba-a-spotreba/>
- **Informační stránka OSN prezentuje aktuální údaje a zprávy v oblasti SDG 12 (dostupné v angličtině): UNITED NATIONS**, [nedatováno]. Goal 12: Ensure sustainable consumption and production patterns. *www.un.org*. Online. Dostupné z: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-consumption-production/>

SDG 13: Klimatická opatření

Země se postupně otepluje, hlavně kvůli plynům, které vznikají při lidské činnosti. Tyto změny mohou způsobovat častější bouře, sucha nebo povodně. Pokud se nic nezmění, může se klima na Zemi dál rychle měnit. Proto je důležité snižovat znečištění, chránit přírodu a připravit lidi i města na dopady změny klimatu.

Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity

Program Klimatická změna, udržitelný rozvoj a agenda SDGs

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Informační centrum OSN v Praze

Délka trvání: 60–90 min.

Cena: zdarma

Vzdělávací program OSN představuje klíčová fakta o klimatické změně a vysvětluje, jak změna klimatu ohrožuje zdraví lidí, potravinovou bezpečnost i životní prostředí. Žáci a studenti se seznámí s Agendou 2030 a 17 Cíli udržitelného rozvoje (SDGs), které nabízejí konkrétní řešení pro spravedlivější a udržitelnější svět. Program ukazuje, že změna je možná – pokud k ní přispějí nejen vlády, ale i jednotlivci.

Místo: Sál Olava Ryttera, Informační centrum OSN v Praze, Železná 24, Praha 1.

Odkaz: [Pro školy – OSN Česká Republika](#)

EVP Klima změna ve městě

Vhodné pro: 8.–9. třída ZŠ

Poskytovatel: EKODOMOV

Délka trvání: 4 vyučovací hodiny / 180 min.

Cena: 155 Kč / žák. Minimální cena za program je počítána na 17 dětí.

Vydejte s organizací EKODOMOV na cestu do města, které je vstřícné k lidem i k přírodě a které je připraveno na podmínky, jež přináší klimatická změna. Jak můžeme připravit města na oteplování a pomoci jim stát se odolnějšími? Jak mohou jednotlivci, komunity nebo správní celky přispět k tomu, aby zmírnil dopady klimatické změny?

EVP se nabízí v období měsíců září, říjen, duben, květen a červen.

Program je tematicky relevantní také pro cíl SDG 11.

Místo: Část programu probíhá v učebně, část venku v okolí školy.

Odkaz na EVP a objednávkový formulář: <https://ekoprogramy.cz/program/klimaticka-zmena-co-muzeme-zmenit-ve-meste-my/>

EVP Klima změna za humny

Vhodné pro: 8.–9. třída ZŠ

Poskytovatel: EKODOMOV

Délka trvání: 3 vyučovací hodiny / 180 min.

Cena: 120 Kč / žák. Minimální cena za program je počítána na 17 dětí.

Krajina je systém provázaných vztahů a zákonitostí, který je vystaven projevům klimatické změny. Dochází zde ke změnám v jejím fungování. Lektorky organizace EKODOMOV ukážou žákům, že problémy krajiny mají systémovou povahu a vyžadují spolupráci mnoha aktérů. Žáci se stanou experty, kteří přijedou do obce Plundrov, aby pomohli starostce vyšetřit tři neblahé události, tři průšvihy, které v současnosti rozdělují obyvatele obce.

Program je tematicky relevantní také pro cíl SDG 11.

Místo: Program probíhá v interiéru školy.

Odkaz na EVP a objednávkový formulář: <https://ekoprogramy.cz/program/klimazmena-za-humny/>

Dlouhodobý vzdělávací projekt Ze-mě do Země

Vhodné pro: 8.–9. třída ZŠ

Poskytovatel: EKODOMOV

Délka trvání: 6 vyučovacích hodin / 220 min.

Cena: 180 Kč / žák. Minimální cena za program je počítána na 17 dětí.

Další vzdělávací aktivity žákům zaberou 6–10 vyučovacích hodin.

Půda je bohatstvím lidstva. Její kvalita a schopnost zadržovat vodu závisí na množství organické hmoty, kterou jí vracíme. Separace biomateriálu je cestou, jak udržet cenné živiny v oběhu. V celoročním projektu provedou lektorky organizace EKODOMOV studenty tématem udržitelného nakládání s biomateriálem. Výsledkem jejich společné práce bude návrh a zavedení udržitelného systému nakládání s biomateriálem přímo ve škole – od myšlenky přes fakta až po osvětu mezi spolužáky. Díky aplikaci Carbon Collect bude možné po zavedení systému monitorovat dopad na uhlíkovou stopu školního provozu.

Co díky projektu získáte?

- Řadu obrazových materiálů, které vám pomohou podpořit téma ve škole,
- ekologické výukové programy v délce 6 vyučovacích hodin,
- konzultační podporu nad vhodným východiskem pro vaši školu v délce 5 hodin,
- webový nástroj Carbon Collect, díky němuž spočítáte dopad na dekarbonizaci provozu školy,
- zápůjčku funkčního vermikompostéru na dobu minimálně 2 měsíců.

Program je tematicky relevantní také pro cíle SDG 11, SDG 12 a SDG 15.

Místo: Program se realizuje v interiéru školy.

Odkaz na vzdělávací projekt a objednávkový formulář: <https://ekoprogramy.cz/program/ze-me-do-zeme/>

EVP Stavitelé města III

Vhodné pro: 6.–9. ročník ZŠ

Poskytovatel: Ekocentrum Koniklec

Délka trvání: 8–12 vyučovacích hodin

Cena: 120 –220 Kč / žák dle počtu vybraných aktivit

Žáci získají znalosti a dovednosti o tom, jaká adaptační opatření lze ve městě, kde žijí, dělat, a jak se mají oni sami chovat v případě negativních projevů klimatické změny (povodně, přívalový déšť, sucho, vysoké teploty, extrémní klimatické jevy – např. ledovka, vichřice).

Projekt je zahájen simulační hrou, ve které si žáci vyzkoušejí, jaké dopady mohou mít negativní projevy změny klimatu na město, a jak je možné město před klimatickými hrozbami chránit (adaptovat je). Dozvědí se o problematice klimatické změny, jejích příčin, důsledků a řešení. V jednotlivých badatelských aktivitách v terénu pak žáci poznají, jak je okolí jejich školy schopné odolávat negativním klimatickým jevům. Žáci pracují v odborných skupinách a věnují se podrobně jedné problematice – výzkumu veřejného mínění, přívalovým deštům, tepelnému ostrovu, udržitelné dopravě a vodním prvkům. Dokumentují svou práci a vyvodí závěry. Poté diskutují a navrhnou vhodná adaptační opatření, která druhý den ve škole zpracují a prezentují nejprve svým spolužákům a potom také zástupcům veřejné správy.

Místo: Program probíhá v interiéru a v okolí školy.

Odkaz: [Vnitřní programy pro základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií Praha 2. stupeň – Ekocentrum Koniklec](#)

Staň se diplomatem – Jednání Konference OSN o změně klimatu na téma „Zelená transformace“

Vhodné pro: 8.–9. ročník ZŠ

Poskytovatel: Asociace pro mezinárodní otázky

Délka trvání: 6 vyučovacích hodin

Cena: zdarma

Proč se stát diplomatem při Evropské radě EU nebo Konferenci OSN o změně klimatu už na druhém stupni základní školy? Protože rozumět fungování mezinárodních organizací, které určují směřování světa kolem nás v zásadních otázkách a pochopit komplexní problémy, jež řeší, znamená i porozumět tomu, jak rozhodování na mezinárodní úrovni ovlivňuje jednotlivé státy a nás samotné.

Pro letošní ročník nabízíme dvě různé možnosti simulace:

1. Jednání Evropské rady na téma „Rozšiřování EU“
2. Jednání Konference OSN o změně klimatu na téma „Zelená transformace“

Během dopolední části žákům a žákyním osvětlíme fungování simulované mezinárodní organizace a seznámíme je s tématem, o kterém budou jednat. Žáci a žákyně tak pochopí všechny důležité aspekty problematiky i úlohu, kterou v jejich řešení má daná mezinárodní organizace. Kromě toho se budeme také věnovat rozvíjení tzv. soft-skills účastníků. Tento dopolední program bude probíhat zčásti hromadně a zčásti v malých skupinách.

Během odpolední části proběhne simulované jednání dané mezinárodní organizace. Předmětem jednání bude právě problém představený v dopolední části programu. Účastníci se vžijí do role nejvyšších představitelů reálných evropských či světových států a budou se snažit dospět k jeho řešení.

Odkaz: [Staň se diplomatem! – Pražský studentský summit](#)

Odkazy na vzdělávací a informační materiály

Učím o klimatu

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Autor: Web vzniká ve spolupráci partnerských organizací: Učitelé za klima, Středisko ekologické výchovy SEVER Horní Maršov, o. p. s., Fakta o klimatu, Člověk v tísni, o. p. s., TEREZA, vzdělávací centrum, z. ú., Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání, Chaloupky, o. p. s., a lesní mateřská škola.

Na webové platformě Učím o klimatu naleznete lekce do výuky pro 1. stupeň ZŠ, 2. stupeň ZŠ, SŠ i gymnázia. Lekce lze filtrovat podle úrovně (třídy), předmětu, délky nebo hledaného výrazu. Platforma dále obsahuje odkazy na různorodou metodickou podporu a informace o aktuálních akcích a programech.

Odkaz: <https://ucimoklimatu.cz/>

Škola, která učí o klimatu: Metodika dekarbonizace škol pro učitele

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Autor: SUSTO-Sustainability Tools, s. r. o., Chaloupky, o. p. s., a lesní mateřská škola

Publikace nabízí teoretický i praktický úvod do klimatického vzdělávání, přizpůsobený druhému stupni základních škol a nižším ročníkům osmiletých gymnázií. Představuje celoškolský přístup, který zohledňuje nejen co a od koho se žáci učí, ale také kde a jak učení probíhá, a zda se rozvíjí celoškolská kultura udržitelnosti. Metodika obsahuje návrhy aktivit a pracovních listů pro rozvoj klimatické gramotnosti, posouzení výchozího stavu školy (ve spolupráci se žáky a zaměstnanci) a se zaměřením na konkrétní dekarbonizační opatření. Dále poskytuje doporučení pro spolupráci se širší komunitou a přehled organizací a volně dostupných zdrojů na podporu klimatického vzdělávání.

Odkaz: https://mzp.gov.cz/system/files/2025-04/OFDN-Metodika_pro_ucitele-20242702.pdf

Metodický list k SDG 13 Moje cesta do školy

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Young Caritas CZ

Lekce je součástí metodických listů programu *Udržitelná Praha do škol: Všiměj si, zapoj se, změň!*, kterou najdete u SDG 4.

Žáci a žákyně se seznámí s pojmem uhlíková stopa a pochopí, jak souvisí s dopravou a jejím dopadem na životní prostředí. Vypočítají uhlíkovou stopu své cesty do školy, porovnají výsledky s ostatními a vyvodí závěry o ekologické náročnosti různých způsobů dopravy. Navrhnou konkrétní způsoby, jak mohou svoji uhlíkovou stopu snížit nebo kompenzovat.

Odkaz na program: [Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!](#)

Odkaz na metodický list: [SDG 13: Moje cesta do školy](#)

Metodický list k SDG 13 Klimatická opatření

Vhodné pro: 6.–7. třída ZŠ

Poskytovatel: ADRA

Lekce je součástí metodických listů programu *Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!*, kterou najdete u SDG 4.

Žáci se naučí chápat hlavní příčiny změny klimatu a dokáží definovat její důsledky. Porozumí významu oxidu uhličitého pro zemské ekosystémy a budou schopni vysvětlit skleníkový efekt. Dokáží identifikovat konkrétní způsoby, jak se změnou klimatu bojovat a jak můžeme sami přispět ke zlepšení situace.

Odkaz: [13. Klimatická opatření](#)

Odkazy na videa a filmy pro žáky

Praha a klimatické změny

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: 04:51 min.

Ve velkých městech, tedy i v Praze, pociťují lidé extrémní letní teploty mnohem více než na venkově. Proč tomu tak je a jaké problémy mohou očekávat obyvatelé Prahy v souvislosti s klimatickými změnami? Jaká opatření podniká hlavní město, aby se v něm obyvatelé ani návštěvníci neuvařili?

Tip do výuky: Před sledováním videa učitel objasní žákům, co je tepelný ostrov města. Žáci pak mohou před sledováním videa navrhnout možná řešení, jak se město může zvyšujícím se teplotám bránit, popřípadě jak se přímo v jejich městě adaptovat na změnu klimatu.

Odkaz: [Praha a klimatické změny – ČT edu](#)

Klimatická změna a vědecké poznatky (námět do výuky)

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: videa v délce od 03:00–25:30 min.

Vědecké výzkumy dlouhodobě potvrzují probíhající změny klimatu. A to i přesto, že problém bývá ve společnosti nezdědka bagatelizován. Data z měření a modelů nám umožňují pochopit souvislosti, předvídat budoucí vývoj a navrhnout účinná opatření k ochraně planety.

Žáci budou při práci s videi a výukovými materiály hledat odpovědi na následující otázky:

- Co jsou klimatické změny?
- Jak vědci získávají poznatky o klimatické změně?

Odkaz: [Klimatická změna a vědecké poznatky – ČT edu](#)

Sociálně-ekonomické dopady klimatických změn (námět do výuky)

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: videa v délce od 02:26–05:44 min.

Důsledky klimatické změny zasahují ekonomiku, zdravotnictví i sociální stabilitu. Ohrožují zemědělství, infrastrukturu i dostupnost vody, což vede ke zvýšeným nákladům v mnoha oblastech lidské činnosti, nebo i nárůstu sociálních nerovností. Řešení je tak nutné hledat nejen v každodenním životě, ale i na nejvyšší politické úrovni.

Žáci budou při práci s videi a výukovými materiály hledat odpovědi na následující otázky:

- Jak ovlivňuje klimatická změna život společnosti?
- Podepisuje se klimatická změna na lidském zdraví?
- Přináší klimatická změna závažné dopady do ekonomiky?

Odkaz: [Sociálně-ekonomické dopady klimatických změn – ČT edu – Česká televize](#)

Odkazy na zdroje informací pro učitele

- **Plné znění SDG 13:** ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ, 2015. SDG 13: Přijmout bezodkladná opatření na boj se změnou klimatu a zvládnutí jejích dopadů. *Informační centrum OSN v Praze*. Online. Dostupné z: <https://osn.cz/osn/hlavni-temata/cile-udrzitelneho-rozvoje-sdgs/klimaticka-opatreni/>
- **Inspirace z Česka a zahraničí a aktuality na téma SDG 13:** ASOCIACE SPOLEČENSKÉ ODPOVĚDNOSTI, [nedatováno]. *SDG 13: Klimatická opatření*. Online. Dostupné z: <https://www.spolecenskaodpovednost.cz/sdg/klimaticka-opatreni/>
- **Publikace, která shrnuje doporučení, jak vzdělávat o změně klimatu:** DANIŠ, Petr, 2021. *Klima se mění – a co my? Proč a jak učit o změně klimatu*. Online. Ministerstvo životního prostředí ČR. ISBN 978-80-7212-653-8. Dostupné z: <https://ucimoklimatu.cz/metodiky/publikace/>
- Publikace, která vysvětluje, co znamená dekarbonizace škol, a nabízí souhrn konkrétních mitigačních a adaptačních opatření, která mohou školy realizovat: SMOLÍKOVÁ, Jana; MIROSLAV LUPAČ; PETR PAVELČÍK; VLADKA KHAJLOVÁ; VIKTOR TŘEBICKÝ a RICHARD FLEISCHHANS, 2023. *Škola, která učí o klimatu: Průvodce dekarbonizačními opatřeními pro školy*. Online. Praha: Ministerstvo životního

prostředí ČR. ISBN 978-80-7212-665-1. Dostupné z:

<https://mzp.gov.cz/system/files/2025-04/OFDN-Průvodce-20242702.pdf>

- **Informace o adaptaci Prahy na změnu klimatu:** EKOCESTRUM KONIKLEC, O. P. S., [nedatováno]. Adaptace Prahy na změnu klimatu. Online. Praha: Magistrát hlavního města Prahy. Dostupné z: https://www.ekocentrumkoniklec.cz/wp-content/uploads/2022/11/Adaptace-Prahy-na-zmenu-klimatu_CZ_web.pdf
- **Informační stránka k SDG 13 vysvětluje, čeho se cíl týká, poskytuje podklady pro vyučující a tipy, kde hledat další informace:** ADRA, [nedatováno]. CÍL 13: KLIMATICKÁ OPATŘENÍ. *adra.cz*. Online. Dostupné z: <https://adra.cz/jak-pomahame/vzdelavani/vzdelavani-v-cesku/vzdelavani-v-cesku/cile-udrzitelneho-rozvoje/cil-13-klimaticka-opatreni/>
- **Informační stránka OSN prezentuje aktuální údaje a zprávy v oblasti SDG 13 (dostupné v angličtině):** UNITED NATIONS, [nedatováno]. Goal 13: Take urgent action to combat climate change and its impacts. *www.un.org*. Online. Dostupné z: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/climate-change/>

Odkazy na semináře, webináře a další vzdělávací akce

Seminář Jak učit děti o klimatu – varianta B

Vhodné pro: učitele a učitelky ZŠ a SŠ

Poskytovatel: Vzdělávací centrum TEREZA

Termín:

24. 3. 2026, 14:00–18:00

Místo: TEREZA, vzdělávací centrum, Haštalská 756/17, 110 00 Praha 1

Délka trvání: 4 hodiny

Cena: zdarma

Mezinárodní program Ekoškola Vás zve na seminář pro veřejnost v rámci Ekoporaden Praha o tom, jak učit děti o klimatu. Zájemci si mohou těšit na:

- Jak téma otevírat motivačním způsobem, bez posilování strachu
- Jak podpořit vlastní aktivitu dětí a mladých lidí
- Konkrétní tipy na aktivity do výuky i na volný čas

Odkaz na registrační formulář:

<https://forms.office.com/pages/responsepage.aspx?id=h9dvp4niOE2HNpv8EM6pc4VHKL9KiWFCrFo9itncPB5UQTNMM1QwRlRFOTZQVkvRSjZWUFROR1VONCQlQCN0PWcu&route=shorturl>

Přihlásit se můžete do čtvrtka 19. 3. nebo do naplnění kapacity.

Seminář Hrajeme o lepší svět

Vhodné pro: učitele a učitelky ZŠ a SŠ

Poskytovatel: Vzdělávací centrum TEREZA

Termín:
7.5.2025, 10:00–16:00

Místo: TEREZA, vzdělávací centrum, Haštalská
756/17, 110 00 Praha 1

Délka trvání: 6 hodin

Cena: 1500 Kč za osobu

Tento odborný seminář nabídne srozumitelný a současně hluboký vhled do toho, co dnes víme o klimatické změně – o jejích těžkostech, výzvách i příležitostech, které před námi otevírá. Zjistíte, jak zásadní roli v tom hraje vzdělávání a jak můžete být dětem i společnosti oporou. Seminář je určen (nejen) aktivním Šerpům mířícím na úroveň III. stupně, dalším vzdělavatelům i všem, které zajímá propojení klimatu a vzdělávání. Seminář je pro každého, kdo chce být součástí rostoucí komunity K9 Šerpů – lidí, kteří mají touhu měnit svět kolem sebe a přinášet dětem učení, které dává smysl.

Odkaz: <https://ekoskola.cz/projekty/ekoskola-a-klima/k9/seminare-k9/>

SDG 14: Život ve vodě

Oceány pokrývají většinu Země a jsou domovem velkého množství rostlin a živočichů. Pomáhají také chránit klima planety. Dnes jsou však moře často znečištěná a lidé loví tolik ryb, že se jejich počty nestíhají obnovovat. Oceány je třeba chránit, omezit jejich znečištění, šetrně lovit ryby a pečovat o mořský život, aby zůstaly zdravé i pro budoucnost.

Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity

CBCC do škol – přednášky

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Česká koalice pro ochranu biodiverzity

Délka trvání: 45 min.

Cena: 65 Kč

CCBC do škol je výchovně-vzdělávací program určený žákům základních a středních škol, který si klade za cíl podpořit rodiče a školy ve výchování generace dětí s pozitivním vztahem k lidem, zvířatům i rostlinám. Program nabízí přednášky s velkou relevancí pro SDG 14:

Korálová školka v Indonésii: Proč jsou korálové útesy jedním z nejdůležitějších ekosystémů na světě? Co je ohrožuje a jak je lze chránit? Poslechněte si, jaké to je budovat zahradu pod mořskou hladinou a jak se zapojuje do rehabilitace korálových útesů v Indonésii tamní komunita. Své zkušenosti z ochrannářsko-vzdělávacího projektu Zoo Liberec na souostroví Pulau Banyak vám nasdílí lektorka Adéla Hemelíková.

S pytlákem do školy: Jaké to je procestovat s třemi bývalými pytláky část Sumatry a přednášet s nimi na školách o ochraně mořských želv? Jeden vybíral želví snůšky celý život, další dva měli za sebou jen pár „výletů“ za želvími vejci a vybírat jejich snůšky se teprve učili. Všichni tři dostali po návratu z vězení šanci zapojit se do unikátního vzdělávacího projektu na školách. Zde se potkali s Adélou Hemelíkovou.

Místo: v prostorách školy

Odkaz: [CCBC do škol](#)

Výukový program Mořští koráli

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ	Poskytovatel: Česká koalice pro ochranu biodiverzity
Délka trvání: 3 vyučovací hodiny	Cena: 205 Kč / žák
Korálové útesy bývají označovány tropickými lesy oceánů. Tento unikátní ekosystém, který se pyšní neobyčejně vysokou diverzitou živočichů a rostlin dnes patří mezi nejohroženější na naší planetě. Mnozí si jeho důležitost uvědomují a aktivně se podílí na jeho ochraně. Přidejte se k nám v putování do vzdálených tropických vod, naučte se o důležitosti korálů, jak ovlivňují i nás a vyzkoušejte si na vlastní kůži jejich ochranu. Žáci se tak během programu naučí vše o ochraně a životě korálových útesů.	
Místo: U studánky poznání, Ověnecká 332/38, Praha 7	
Odkaz: Mořští koráli U studánky poznání	

Výukový program Výzkum mořských želv

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ	Poskytovatel: Česká koalice pro ochranu biodiverzity
Délka trvání: 3 vyučovací hodiny	Cena: 205 Kč / žák
Zajímá vás ekologie mořských želv? Kdo je ranger a jakou roli sehraává v ochraně mořských želv? Žáci se seznámí s tím, jak probíhá pozorování a výzkum mořských želv a sami si vyzkouší vybrané aktivity.	
Místo: U studánky poznání, Ověnecká 332/38, Praha 7 / Stromovka	
Odkaz: Výzkum mořských želv U studánky poznání	

Výukový program Voda a svět aneb Velká objevná plavba

Vhodné pro: 8.–9. ročník ZŠ	Poskytovatel: Ekocentrum Koniklec
Délka trvání: 2–4 vyučovací hodiny	Cena: 70–90 Kč na osobu
Studenti se stanou mořeplavci a vydají se na výzkumnou cestu okolo světa. Navštíví různé kontinenty a řeší zde nutnost doplnit zásoby vody. Při tom se dozvědí, co trápí při hospodaření s vodou každý z těchto kontinentů. Průběžně hodnotí svoji plavbu v cestovatelském deníku. Na pobřeží Aljašky se setkají s ropnou havárií a seznámí se se způsoby odstraňování následků. V Saudské Arábii řeší vodní stres a zabrousí i do aktuálního problému, který trápí asijská moře – plasty. V tříhodinové variantě se studenti vcítí do pozice migrantů zaplavované Mikronésie a	

při návštěvě Afriky rozpoznají příznaky choroby po požití kontaminované vody a navrhnou způsob léčby. V čtyřhodinové variantě žáci porovnají jakost povrchových vod v ČR a vymyslí způsoby, jak by všechny řešené problémy s vodou mohli oni sami minimalizovat.

Místo: školní učebna s internetem, dataprojektorem nebo interaktivní tabulí

Odkaz: [Vnitřní programy pro základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií Praha 2. stupeň – Ekocentrum Koniklec](#)

Soutěž pro mladé přírodovědce Zlatý list

Vhodné pro: 1.–9. ročník ZŠ a příslušné ročníky víceletých gymnázií

Věková kategorie mladší: 1.–6. třída ZŠ (včetně) a příslušných ročníků víceletých gymnázií.

Věková kategorie starší: 7.–9. třída ZŠ (včetně) a příslušných ročníků víceletých gymnázií.

Poskytovatel: Pořadatelem je Český svaz ochránců přírody a realizátorem je Sdružení mladých ochránců přírody ČSOP. Spoluvyhlašovatelem je každoročně MŠMT.

Délka trvání:

- Soutěž jako taková je většinou na 1–2 dny na krajském kole.
- Je možné uspořádat kolo i školní v řádu 2 a více hodin.
- Součástí soutěže je tzv. Práce pro přírodu – zde je třeba příprava.

Cena: cenu určuje místní organizátor, pohybuje se od 0 do 400 Kč

Jedná se o celostátní terénní soutěž šestičlenných družstev pro všechny děti se zájmem o přírodu ve věku základní školní docházky. Smyslem soutěže je umožnit setkání dětem s hlubším zájmem o přírodu a formou soutěže ověřit a porovnat své znalosti. Ze soutěže by měla vzejít inspirace dětí i vedoucích kolektivů k dalším druhům činností v přírodě a pro přírodu.

Zlatý list je postupovou soutěží, probíhá na třech úrovních – základní, krajské a národní. Na stanovištích soutěžní stezky odborníci prověřují znalosti z přírodovědných oborů. Součástí hodnocení družstva je i praktická práce pro přírodu. Vítězové krajských kol postupují do národního kola, které je týdenním soustředěním nejlepších kolektivů z celé ČR s bohatým programem exkurzí, přednášek a dalších aktivit.

Čtyřikrát za rok vychází jeden dobrovolný úkol a slouží jako inspirace pro všechny, kteří chtějí poznávat hlouběji krásy přírody. Samotné úkoly vznikly v rámci soutěže Zlatý list, kde díky

jejich plnění mohli soutěžící získat divokou kartu, a to bez ohledu na umístění v krajském nebo základním kole postoupit přímo do kola národního (odkaz na archiv: <https://zlatylist.cz/archiv-ukolu/>)

Místo: Základní kola v Praze si škola může zorganizovat sama pod hlavičkou soutěže, které registruje u celostátního koordinátora: zlatylist@csop.cz, i kvůli zajištění vítězů do kola krajského. Krajské kolo pro Prahu se koná 25.–26. 4. 2026 v Botanické zahradě, Troja.

Odkaz: [přihláška a více informací](#)

Odkazy na vzdělávací a informační materiály

Metodické listy věnované vodě (z publikace Globální rozvojové vzdělávání v hodinách českého jazyka)

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ARPOK

Metodika vznikla, aby pomohla jednoduše a prakticky uchopit globální témata a Cíle udržitelného rozvoje ve výuce. Přináší inspiraci ve formě krátkých (max. jedna vyučovací hodina) aktivit, které mají sloužit jako základ při tvorbě vašich vlastních výukových plánů a hodin a také jako inspirace, jak začlenit globální témata do hodin českého jazyka a literatury.

V lekci *Odkud se vzalo slovo voda?* (str. 18) žáci pomocí pětilístku přemýšlí nad tématem „voda“ a v různých etymologických slovnících hledají význam slova voda.

V lekci *Voda živá* žáci pomocí textu písničky *Voda živá* (str. 20) hledají a vytváří přívlastky ke slovu voda a zamýšlí se nad významem vody pro život.

V lekci *Voda v kostce* (str. 22) si žáci pomocí metod volného psaní a metody kostky procvičují tvůrčí psaní a zamýšlí se nad tím, jakou roli hraje voda v našem životě.

Lekce *Voda – Environmentální otázka* (str. 30) se věnuje zpracování odborného textu o vodě metodou I.N.S.E.R.T.

V lekci *Plasty kolem nás* (str. 54) si žáci procvičují tvoření textu na základě klíčových slov, která se týkají vody a jejího znečištění.

V lekci *Moře plastů* (str. 56) si žáci procvičují větné členy na příkladu článku o znečištění moří plastem. S použitím metody dvojitého zápisníku reflektují text.

Lekce *Žluté kachničky* (str. 58) je založená na textu o znečištění oceánu plasty. Žáci si při něm procvičují psaní velkých a malých písmen.

Na příkladu textu *Ledové smíření* z lekce *Ledovec* (str. 60) žáci pochopí jazykové prostředky líčení.

Lekce *Ochrana oceánů* (str. 68) využívá text o olympiádě v Riu de Janeiro, který informuje o problematice znečišťování oceánů. Žáci procvičují psaní strukturované úvahy.

Odkaz: [GLOBÁLNÍ ROZVOJOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ V HODINÁCH ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY \(PDF\) – ESHOP ARPOK](#)

Metodický list k SDG 14 Život ve vodě

Vhodné pro: 6.–7. třída ZŠ

Poskytovatel: ADRA

Žáci dokáží definovat konkrétní problémy oceánů a druhy znečištění. Chápu jejich výrazný dopad na životní prostředí, ekosystémy, klima, zvířata a člověka a jsou schopni spojit lidskou činnost s konkrétními problémy. Rozumí významu oceánů pro planetu a chápu nutnost udržitelného hospodaření s vodními zdroji. Dokáží uvažovat nad konkrétními možnostmi změny.

Odkaz: [14. Život ve vodě | ADRA](#)

Metodický list k SDG 14 Meandrující řeka

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Young Caritas CZ

Lekce je součástí metodických listů programu *Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!*, kterou najdete u SDG 4.

Žáci a žákyně využívají satelitní snímky pro prozkoumání významu vodních toků pro krajinu a životní prostředí. Pomocí satelitních snímků a historických map porovnají, jak se proměnilo okolí řeky Vltavy v Praze a jak lidská činnost ovlivnila její přirozený tok, schopnost zadržovat vodu a prevenci povodní. Provedou terénní průzkum nejbližšího vodního zdroje, kde budou zjišťovat jeho význam pro okolí, stav vody, případné znečištění a možnosti zlepšení jeho kvality.

Odkaz na program: [Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!](#)

Odkaz na metodický list: [SDG 14: Meandrující řeka](#)

CBCC do škol – knihovna online vzdělávacích materiálů

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Česká koalice pro ochranu biodiverzity

CCBC do škol je výchovně-vzdělávací program určený žákům základních a středních škol, který si klade za cíl podpořit rodiče a školy ve výchování generace dětí s pozitivním vztahem k lidem, zvířatům i rostlinám.

Program nabízí praktickou knihovnu online vzdělávacích materiálů pro využití v přírodopisu, biologii, ekologii, zeměpisu nebo společenských vědách. V nabídce naleznete videa a pracovní listy na témata korálových útesů, jejich úbytku, mořských ekosystémů, znečištění moří a oceánů nebo o tom, jak Češi zachraňují mořské želvy na Borneu.

Odkaz: [CCBC do škol](#)

Odkazy na videa a filmy pro žáky

Záchrana Velkého bariérového útesu

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: 02:55 min.

Oceány se v posledních letech potýkají s řadou ekologických problémů. Trpí i jeden z podmořských divů světa, australský Velký bariérový útes. Reportáž z pořadu Horizont ČT24 (2018) přináší informace o snahách australské vlády, která na jeho záchranu vyhradila téměř půl miliardy dolarů.

Žáci mohou na internetu vyhledat, jaké jsou hlavní příčiny bělení korálů. Své poznatky mohou shrnout formou krátké prezentace nebo diskuse o tom, co může pomoci korálové útesy chránit – od globálních opatření až po drobné změny v chování jednotlivců.

Odkaz: [Záchrana Velkého bariérového útesu – ČT edu](#)

Dusičnany v přírodě

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: 03:53 min.

Do moří se dostávají dusičnany z hnojiv. Mořské řasy se živí dusíkatými látkami, proto se mohou při zvýšeném množství dusičnanů v moři přemnožit. V rozumném množství je přítomnost dusičnanů vhodná, protože rostliny ji potřebují ke svému životu. Problém nastává, pokud se výskyt dusičnanů zvýší až příliš.

Odkaz: [Dusičnany v přírodě – ČT edu](#)

Odkazy na zdroje informací pro učitele

- **Plné znění SDG 14:** ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ, 2015. SDG 14: Chránit a udržitelně využívat oceány, moře a mořské zdroje pro zajištění udržitelného rozvoje.

Informační centrum OSN v Praze. Online. Dostupné z: <https://osn.cz/osn/hlavni-temata/cile-udrzitelneho-rozvoje-sdgs/zivot-ve-vode/>

- **Inspirace z Česka a zahraničí a aktuality na téma SDG 14: ASOCIACE SPOLEČENSKÉ ODPOVĚDNOSTI**, [nedatováno]. *SDG 14: Život ve vodě*. Online. Dostupné z: <https://www.spolecenskaodpovednost.cz/sdg/zivot-ve-vode/>
- **Informační stránka k SDG 14 vysvětluje, čeho se cíl týká, poskytuje podklady pro vyučující a tipy, kde hledat další informace: ADRA**, [nedatováno]. **CÍL 14: ŽIVOT VE VODĚ**. *adra.cz*. Online. Dostupné z: <https://adra.cz/jak-pomahame/vzdelavani/vzdelavani-v-cesku/vzdelavani-v-cesku/cile-udrzitelneho-rozvoje/cil-14-zivot-ve-vode/>
- **Informační stránka OSN prezentuje aktuální údaje a zprávy v oblasti SDG 14 (dostupné v angličtině): UNITED NATIONS**, [nedatováno]. **Goal 14: Conserve and sustainably use the oceans, seas and marine resources**. *www.un.org*. Online. Dostupné z: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/oceans/>

SDG 15: Život na souši

Na Zemi každoročně mizí velké plochy lesů a půda se postupně ničí suchem nebo špatným hospodařením. Mnoho lidí přitom na půdě a přírodě závisí, protože jim dává jídlo a práci. Kvůli změnám v přírodě také některým druhům zvířat hrozí vyhynutí. Musíme pečovat o lesy, vysazovat nové stromy, vážit si půdy a chránit ohrožené rostliny i zvířata.

Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity

EVP Půda je živá

Vhodné pro: 6.–9. třída

Poskytovatel: EKODOMOV

Délka trvání: 3 vyučovací hodiny / 135 min.

Cena: 155 Kč / žák. Minimální cena za program je počítána na 17 dětí.

Kterí živočichové tvoří živou složku půdy a čím se živí? Proč mají tyto nenápadní tvorové zásadní význam pro zachování života na Zemi? Společně si představíme ten nejčernější scénář, který by nastal v případě, že by tyto organismy v půdě chyběly. Podíváme se zblízka na různé druhy půd a jejich vlastnosti. Osobně se seznámíme s půdními bezobratlými. Ekologické výukové programy organizace EKODOMOV pro starší děti přináší zajímavá fakta a důležité souvislosti!

Místo: interiér a zahrada školy

Odkaz na EVP a registrační formulář: <https://ekoprogramy.cz/program/puda-je-ziva/>

Soutěž pro mladé přírodovědce Zlatý list

Vhodné pro: 1.–9. ročník ZŠ a příslušné ročníky víceletých gymnázií

Poskytovatel: Pořadatelem je Český svaz ochránců přírody a realizátorem je Sdružení mladých ochránců přírody ČSOP. Spoluvyhlašovatelem je každoročně MŠMT.

Věková kategorie mladší: 1.–6. třída ZŠ (včetně) a příslušných ročníků víceletých gymnázií.

Věková kategorie starší: 7.–9. třída ZŠ (včetně) a příslušných ročníků víceletých gymnázií.

Délka trvání: - Soutěž jako taková je většinou na 1–2 dny na krajském kole. - Je možné uspořádat kolo i školní v řádu 2 a více hodin. - Součástí soutěže je tzv. Práce pro přírodu – zde je třeba příprava.	Cena: Cenu určuje místní organizátor, cena se pohybuje od 0–400 Kč
Jedná se o celostátní terénní soutěž šestičlenných družstev pro všechny děti se zájmem o přírodu ve věku základní školní docházky. Smyslem soutěže je umožnit setkání dětem s hlubším zájmem o přírodu a formou soutěže ověřit a porovnat své znalosti. Ze soutěže by měla vzejít inspirace dětí i vedoucích kolektivů k dalším druhům činností v přírodě a pro přírodu. Zlatý list je postupovou soutěží, probíhá na třech úrovních – základní, krajské a národní. Na stanovištích soutěžní stezky odborníci prověřují znalosti z přírodovědných oborů. Součástí hodnocení družstva je i praktická práce pro přírodu. Vítězové krajských kol postupují do národního kola, které je týdenním soustředěním nejlepších kolektivů z celé ČR s bohatým programem exkurzí, přednášek a dalších aktivit. Čtyřikrát za rok vychází jeden dobrovolný úkol a slouží jako inspirace pro všechny, kteří chtějí poznávat hlouběji krásy přírody. Samotné úkoly vznikly v rámci soutěže Zlatý list, kde díky jejich plnění mohli soutěžící získat divokou kartu, a to bez ohledu na umístění v krajském nebo základním kole postoupit přímo do kola národního (odkaz na archiv: https://zlatylist.cz/archiv-ukolu/) Místo: Základní kola v Praze si škola může zorganizovat sama pod hlavičkou soutěže, které registruje u celostátního koordinátora: zlatylist@csop.cz, i kvůli zajištění vítězů do kola krajského. Krajské kolo pro Prahu se koná 25.–26. 4. 2026 v Botanické zahradě, Troja.	
Odkaz: přihláška a více informací	

Soutěž Živá zahrada

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ	Poskytovatel: Český svaz ochránců přírody
Délka trvání: individuální, v závislosti od rozsahu zapojení do soutěže	Cena: účast v soutěži je zdarma
Živá zahrada je dlouhodobá soutěž pro vlastníky a uživatele zahrad všech věkových kategorií, jejímž cílem je podpora biodiverzity na zahradách. Smyslem projektu je přilákat zpět do blízkosti lidských obydlí volně žijící zvířata a umožnit lidem těšit se z jejich přítomnosti – pozorovat je, učit se o nich a sblížit se s nimi. Zvířata lze přilákat vytvořením vhodných úkrytů, míst pro rozmnožování a zdrojů potravy, a to prostřednictvím přírodního hospodaření, které	

Soutěž Živá zahrada

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Český svaz ochránců přírody

Délka trvání: individuální, v závislosti od rozsahu zapojení do soutěže

Cena: účast v soutěži je zdarma

vytvoří rozmanité a přirozené prostředí, a odstraněním překážek bránících jejich přístupu. Více informací najdete na stránce [Principy Živé zahrady](#).

V rámci soutěže probíhá v předepsaných termínech pozorování vybraných druhů a skupin živočichů, do kterého se mohou zapojit i žáci. Pozorování jsou následně bodově ohodnocena. Jarní kolo soutěže Živá zahrada pro kategorii školních zahrad se uskuteční 18. až 22. května 2026. Přihlásit se můžete [zde](#). Zahrady, které během tří let získají více než 50 bodů, obdrží titul Živá zahrada. Další soutěžní kolo se uskuteční o vánočních svátcích. Metodické texty a návody najdete na zivazahrada.cz/jak-na-to.

Místo: školní zahrada

Odkaz: [Živá zahrada](#)

Jeden svět na školách – Tematický okruh Životní prostředí

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Člověk v tísni, o. p. s.

Jeden svět na školách (JSNS) je jedním ze vzdělávacích programů organizace [Člověk v tísni](#). Vyučujícím poskytuje atraktivní formou [audiovizuálních lekcí](#) dokumentární filmy a metodické materiály dostupné online, zdarma a legálně na tomto portálu. Stačí se jen [zaregistrovat](#).

Kvalita životního prostředí a s ní spjaté environmentálně odpovědné chování je dnes neoddělitelně součástí diskuse v souvislosti se změnou klimatu. Dnes již víme, že naše chování by mělo být nejen šetrné k přírodě, ale rovněž dlouhodobě udržitelné, ale jak má takové chování vypadat? Tematický okruh Životní prostředí programu Jeden svět na školách nabízí výběr filmů vhodných k distanční výuce, a to včetně aktivit, na nichž mohou žáci pracovat samostatně doma.

Odkaz: [Životní prostředí – Online výuka – distanční vzdělávání online](#)

Země k světu – Biodiverzita a zemědělství

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ADRA

Ve videu Putování jednoho sysla se Petr s Petrou setkávají se syslem Standou, který se na stránkách staré syslí kroniky dočetl o syslím ráji a touží ho najít. Společně tak hledají zdravou krajinu, která je druhově pestrá a šetrně zemědělsky obhospodařovaná. Doprovodné lekce navazují na video.

První lekce je věnována tématu biodiverzity. Žáci se zamýšlejí nad tím, které aktivity v krajině biodiverzitě prospívají a které naopak škodí, vytvářejí pocitovou mapu okolí svého bydliště a zkoumají, jak její podoba souvisí s úrovní biodiverzity. V druhé lekci žáci porovnávají působení konvenčního a ekologického zemědělství na krajinu a seznamují se s principem značení biovýrobků. Zároveň navrhuje aktivity, kterými mohou ke zdravé krajině pomoci i oni sami.

Modul je součástí projektu *Země k světu* je rozvoj kompetencí žáků při práci s informacemi a tvorba metodické podpory pro výuku zeměpisných témat v globálních souvislostech pro učitele. Na webových stránkách projektu najdete mnoho interaktivních videí, kde má divák/žák možnost zvolit si pokračování děje, stejně tak řadu dalších interaktivních úkolů a doprovodných materiálů.

Odkaz: [Biodiverzita a zemědělství | Země k světu.cz](#)

Dlouhodobý vzdělávací projekt *Ze-mě do Země*

Vhodné pro: 8.–9. třída ZŠ

Poskytovatel: EKODOMOV

Délka trvání: 6 vyučovacích hodin / 220 min.

Cena: 180 Kč / žák. Minimální cena za program je počítána na 17 dětí.

Další vzdělávací aktivity žákům zaberou 6–10 vyučovacích hodin.

Půda je bohatstvím lidstva. Její kvalita a schopnost zadržovat vodu závisí na množství organické hmoty, kterou jí vracíme. Separace biomateriálu je cestou, jak udržet cenné živiny v oběhu. V celoročním projektu provedou lektorky organizace EKODOMOV studenty tématem udržitelného nakládání s biomateriálem. Výsledkem jejich společné práce bude návrh a zavedení udržitelného systému nakládání s biomateriálem přímo ve škole – od myšlenky přes fakta až po osvětu mezi spolužáky. Díky aplikaci Carbon Collect bude možné po zavedení systému monitorovat dopad na uhlíkovou stopu školního provozu.

Co díky projektu získáte?

- Řadu obrazových materiálů, které vám pomohou podpořit téma ve škole,
- ekologické výukové programy v délce 6 vyučovacích hodin,
- konzultační podporu nad vhodným východiskem pro vaši školu v délce 5 hodin,
- webový nástroj Carbon Collect, díky němuž spočítáte dopad na dekarbonizaci provozu školy,
- zápůjčku funkčního vermikompostéru na dobu minimálně 2 měsíců.

Program je tematicky relevantní také pro cíle SDG 11, SDG 12 a SDG 13.

Místo: Program se realizuje v interiéru školy.

Odkaz na vzdělávací projekt a objednávkový formulář: <https://ekoprogramy.cz/program/ze-me-do-zeme/>

Predace, útok a obrana ve třídě hmyzu

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Ing. Rostislav Poláček, Ph.D.

Délka: 90 min.

Cena: zdarma

Přibližně hodina a půl interaktivního povídání o hmyzích (nejen) predátorech, potravních řetězcích, útočných a obranných strategiích včel, vos, much a dalších „malých“ obyvatel naší přírody. Přednáška je pojata soutěživou formou s „poznávačkou“ vybraných zástupců členovců.

Obsah přednášky:

- predace;
- potravní řetězec;
- třída hmyzu;
- poznávací soutěž;
- obranné strategie hmyzu;
- útočné strategie hmyzu;
- diskuze;
- každý posluchač obdrží malý dárek;

Odkaz: [Přednášky pro mateřské a základní školy](#)

Odkazy na vzdělávací a informační materiály

Informační kampaň Zvíře v nouzi

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Český svaz ochránců přírody

Informační kampaň nabízí pestré ilustrace s praktickými tipy, jak neubližovat zvířatům, a věnuje se tématům jako zvíře v nouzi, poraněné zvíře, pasti v našem okolí, kdy pomáhat a kdy ne, krmení vodních ptáků nebo příkrmování ptáků na krmítku. Materiály vznikly v rámci programu Zvíře v nouzi, pod který spadá síť záchranných stanic.

Důležité je žákům sdělit, jak se zachovat při nálezů zraněného zvířete nebo opuštěného mláděte: vždy co nejdříve zavolejte nejbližší [záchrannou stanici](#) nebo dispečink záchranných stanic na čísle 774 155 155. Často jde o akutní případy, kdy je nutné ihned telefonicky

Informační kampaň Zvíře v nouzi

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Český svaz ochránců přírody

konzultovat další postup. Zraněné zvíře patří do rukou odborníků, a jakékoliv otálení může mít pro něj fatální následky.

Odkaz: <https://www.zvirevnouzi.cz/poradime-vam/>

Informační web Péče o přírodu

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Hnutí Brontosaurus

Informační webové stránka Hnutí Brontosaurus Péče o přírodu nabízí inspiraci a návody k šesti klíčovým tématům: pestrá krajina, zeleň v krajině, voda v krajině, úkryty pro živočichy, zapojení veřejnosti a další možnosti péče. Každé téma je doplněno příručkami a brožurami, které poskytují konkrétní kroky, jak se zapojit do ochrany a obnovy přírody.

Odkaz: <http://www.peceoprirodu.cz>

Květnaté louky – informační brožurka a putovní výstava

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Český svaz ochránců přírody

Informační brožura srozumitelným jazykem vysvětluje, proč jsou louky důležité, co je ohrožuje, jak se chrání, obnovují nebo zakládají nové, a co může pro jejich záchranu udělat jak vlastník pozemků, tak dobrovolný ochránce přírody. Téma je možné dále přiblížit také prostřednictvím putovní výstavy, kterou si mohou základní organizace Českého svazu ochránců přírody a další zájemci na určité období zdarma zapůjčit.

Odkaz na brožurka: https://louky.cz/wp-content/uploads/A5-Louky_e-book.pdf

Odkaz na putovní výstavu: <https://louky.cz/informace/putovni-vystava>

Metodický list k SDG 15 Ohrožení života na souši

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Young Caritas CZ

Lekce je součástí metodických listů programu *Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!*, kterou najdete u SDG 4.

Žáci a žákyně pojmenují hlavní ohrožení života na souši a rozliší různé typy environmentálních hrozeb. Hledají souvislosti mezi lidskou činností a stavem přírody. Navrhnu konkrétní kroky k ochraně přírody.

Odkaz na program: [Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!](#)

Odkaz na metodický list: [SDG 15: Ohrožení života na souši](#)

Metodický list k SDG 15 Život na souši

Vhodné pro: 6.–7. třída

Poskytovatel: ADRA

Žáci dokáží určit problematické oblasti života na souši. Chápu propojenost přírodních ekosystémů a vliv lidské činnosti na veškerý život na Zemi. Dokáží uvažovat o globálním významu klimatické změny, o jejích příčinách a důsledcích. Žáci jsou schopni diskutovat a navrhnout možná řešení na společenské a individuální úrovni.

Odkaz: [15. Život na souši](#)

Informační web Péče o přírodu

Vhodné pro: 2. stupeň SŠ

Poskytovatel: Hnutí Brontosaurus

Informační webové stránka Hnutí Brontosaurus Péče o přírodu nabízí inspiraci a návody k šesti klíčovým tématům: pestrá krajina, zeleň v krajině, voda v krajině, úkryty pro živočichy, zapojení veřejnosti a další možnosti péče. Každé téma je doplněno příručkami a brožurami, které poskytují konkrétní kroky, jak se zapojit do ochrany a obnovy přírody.

Odkaz: <http://www.peceoprirodu.cz>

Kampaň Víkend pro přírodu

Vhodné pro: 8.–9. ročník ZŠ

Poskytovatel: Český svaz ochránců přírody

Délka trvání: V závislosti na akci / vzájemné dohodě s organizátorem

Cena: účast na dobrovolnických akcích je zdarma

Kampaň Víkend pro přírodu je určena dobrovolníkům a organizátorům, kteří chtějí aktivně pomáhat přírodě a krajině. Jejím hlavním cílem je údržba a obnova přírodně cenných lokalit, a to prostřednictvím aktivit jako je kosení, sázení stromů, obnova mokřadů nebo další činnosti podporující zachování přírodní krásy a biodiverzity.

Web kampaně slouží jako platforma pro inzerci dobrovolnických brigád, které organizují pobočné spolky Českého svazu ochránců přírody a pozemkové spolky. Dobrovolníci si tak

mohou vybrat z nabízených akcí a přihlásit se na ně, přičemž se k akcím mohou připojit i školní třídy, které mají zájem vyzkoušet si praktickou ochranu a management přírodních lokalit.

Odkaz: [Víkend pro přírodu](#)

Odkazy na videa a filmy pro žáky

Den Země: Planeta, která volá o pomoc (námět do výuky ČT edu)

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: videa v délce 01:59–17:04 min.

Velké plochy zemědělské půdy ustupují plechovým halám, problematické pěstování biopaliv zatěžuje povrchové i podzemní vody a ornice je stále víc ohrožena erozí. Půdu, jejíž existence je nezbytná k přežití lidstva, si vlastní činností a komfortem likvidujeme. Vypěstujeme na ní něco i za 50 let? A jak jí můžeme pomoci? Na všechny tyto a mnoho dalších otázek budeme společně s odborníky hledat odpovědi. Informace, které jsme získali, pak uplatníme při práci s pracovními listy.

Odkaz: [Den Země: Planeta, která volá o pomoc – ČT edu](#)

Mezinárodní den životního prostředí: videa a pracovní listy

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: videa v délce 00:51–24:41 min.

Využijte Mezinárodní den životního prostředí (5. 6.) a inspirujte mladší i starší žáky k tomu, aby se více zajímali o svět, ve kterém žijí. A to i z pohledu ochrany přírody a toho, co pro ni sami mohou udělat. V této kolekci Vám ČT edu přináší i obě oblíbená videa Dana Bárty, která natočil speciálně pro učitele a pro [facebookový profil ČT edu](#). Vedle videí můžete využít i sérii pracovních listů, které pro ČT edu připravila ZOO Praha.

Odkaz: [Mezinárodní den životního prostředí: videa a pracovní listy – ČT edu](#)

Význam a funkce lesa (námět do výuky ČT edu)

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: videa v délce 00:56–05:53 min.

Les je velmi aktivním hráčem při našem současném boji s klimatickou změnou. Čím více lesů vysadíme, tím lépe si při něm povedeme. Kde taková místa v krajině hledat? I o tom bude řeč. Francois René de Chateaubriand řekl, že „lesy předcházejí lidstvo, pouště je následují.“ Aby se tento scénář nestal realitou, musíme za naše lesy bojovat. A pro pralesy to v tomto případě

platí dvojnásob. Věděli jste, že je můžete najít i u nás? Než takový les vznikne, trvá to dlouho. I to je důvodem, proč musíme o lesy pečovat a hýčkat si je. Součástí i tohoto námětu jsou pracovní listy, které zjistí, jak hluboko jste do tajů fungování lesů pronikli.

Odkaz: [Význam a funkce lesa – ČT edu](#)

Odkazy na zdroje informací pro učitele

- **Plné znění SDG 15:** ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ, 2015. SDG 15: Chránit, obnovovat a podporovat udržitelné využívání suchozemských ekosystémů, udržitelně hospodařit s lesy, potírat rozšiřování pouští, zastavit a následně zvrátit degradaci půdy a zastavit úbytek biodiverzity. *Informační centrum OSN v Praze*. Online. Dostupné z: <https://osn.cz/osn/hlavni-temata/cile-udrzitelneho-rozvoje-sdgs/zivot-na-sousi/>
- **Inspirace z Česka a zahraničí a aktuality na téma SDG 15:** ASOCIACE SPOLEČENSKÉ ODPOVĚDNOSTI, [nedatováno]. SDG 15: Život na souši. Online. Dostupné z: <https://www.spolecenskaodpovednost.cz/sdg/zivot-na-sousi/>
- **Informační stránka k SDG 15 vysvětluje, čeho se cíl týká, poskytuje podklady pro vyučující a tipy, kde hledat další informace:** ADRA, [nedatováno]. CÍL 15: ŽIVOT NA SOUŠI. *adra.cz*. Online. Dostupné z: <https://adra.cz/jak-pomahame/vzdelavani/vzdelavani-v-cesku/vzdelavani-v-cesku/cile-udrzitelneho-rozvoje/cil-15-zivot-na-sousi/>
- **Informační stránka OSN prezentuje aktuální údaje a zprávy v oblasti SDG 15 (dostupné v angličtině):** UNITED NATIONS, [nedatováno]. Goal 15: Sustainably manage forests, combat desertification, halt and reverse land degradation, halt biodiversity loss. *www.un.org*. Online. Dostupné z: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/biodiversity/>
- Publikace Hnutí Brontosaurus – Péče o přírodu:
 - **Jak podpořit druhovou pestrost živočichů a rostlin:** HERTL, Ivo; Richard KABELKA; Jiří PROCHÁZKA; Lenka RELTEROVÁ a Martin ŠKORPÍK, 2024. Podpora druhové pestrosti živočichů a rostlin. Hnutí Brontosaurus. Dostupné z: [Podpora druhové pestrosti živočichů a rostlin](#)
 - **Jak podpořit pestrou zemědělskou krajinu:** VÁCLAVÍK, Martin; Ilona VYBÍRALOVÁ a Jana ŠVAŘÍČKOVÁ, 2024. Podpora pestré zemědělské krajiny. Hnutí Brontosaurus. Dostupné z: [Podpora pestré zemědělské krajiny](#)
 - **O ovocných stromech v krajině:** GROHMANN, Dominik, [nedatováno]. Ovocné stromy v krajině. Online. Hnutí Brontosaurus; OZ Pangea; Na ovoce, z.s. Dostupné z: [Ovocné stromy v krajině | Mozek](#)
 - **O podpoře zeleně v krajině:** OULEHLA, Jan, 2024. Podpora zeleně v krajině. Online. Hnutí Brontosaurus. Dostupné z: [Podpora zeleně v krajině](#)
 - **O výrobě ptačích budek:** GROHMANN, Dominik, [nedatováno]. Výroba ptačích budek. Online. Hnutí Brontosaurus. Dostupné z: [Výroba ptačích budek](#)
 - **O úkrytech pro živočichy:** GROHMANN, Dominik, [nedatováno]. Úkryty pro živočichy. Online. Hnutí Brontosaurus. Dostupné z: [Úkryty pro živočichy](#)

- **O podpoře zapojení veřejnosti do péče o životní prostředí:** BINKA, Bohuslav; Jan OULEHLA; Eva PAVELOVÁ; Dalimil TOMAN a Martin VÁCLAVÍK, 2024. Podpora zapojení veřejnosti do péče o životní prostředí. Hnutí Brontosaurus. Dostupné z: [Podpora zapojení veřejnosti do péče o životní prostředí](#)

SDG 16: Mír, spravedlnost a silné instituce

Ve světě je mnoho lidí, kteří museli kvůli válkám a násilí opustit své domovy. Konflikty také často brání dětem chodit do školy. Dalším problémem je korupce a zločin, které oslabují důvěru ve spravedlnost. Měli bychom budovat mírovou společnost, chránit děti před násilím, zajistit spravedlivé zacházení pro všechny a posilovat instituce, které chrání lidi a jejich práva.

Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity

Program O Spojených národech a globálních výzvách

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Informační centrum OSN v Praze

Délka trvání: 60–90 min.

Cena: zdarma

Vzdělávací program přibližuje vznik, poslání a fungování Organizace spojených národů, včetně její struktury, základních dokumentů a oficiálních jazyků. Účastníci se dozvědí, jak OSN napomáhá míru, rozvoji a ochraně lidských práv a jaké místo zaujímá v dnešním světě. Součástí programu může být i seznámení s mírovými operacemi OSN, které hrají klíčovou roli při řešení konfliktů a obnově stability v krizových oblastech. Cílem je podpořit zájem o globální dění a ukázat, jak může každý z nás porozumět a využívat nástroje OSN.

Místo: Sál Olava Ryttera, Informační centrum OSN v Praze, Železná 24, Praha 1

Odkaz: [Pro školy – OSN Česká Republika](#)

Program Lidská práva

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Informační centrum OSN v Praze

Délka trvání: 60–90 min.

Cena: zdarma

Vzdělávací program zaměřený na rovnoprávnost, genderovou rovnost, holocaust, prevenci genocidy a lidská práva, určené žákům základních a středních škol. Tato témata lze v rámci přednášky kombinovat či zaměřit více na jedno či dvě konkrétní.

Zahrnuje úvod do tématu, projekci dokumentu „Cesta k nacistické genocidě“ (38 min., anglicky s českými titulky) a následnou diskusi. Cílem je nejen připomenout tragické dějiny, ale i ukázat, jak dehumanizace a nenávist mohou vést k masovému zločinu – a proč je vzdělávání o této problematice stále důležité.

Programy OSN zároveň akcentují genderovou rovnost a ochranu práv žen a dívek, přičemž upozorňují, že i dnes ženy v mnoha zemích čelí horšímu postavení. Podle OSN mají ženy nižší šanci na placené zaměstnání, vzdělání je pro mnohé dívky stále nedostupné či přerušované, a až 70 % žen se během života setká s násilím, přičemž každá pátá zažije znásilnění nebo pokus o něj.

Místo: Sál Olava Ryttera, Informační centrum OSN v Praze, Železná 24, Praha 1

Odkaz: [Pro školy – OSN Česká Republika](#)

Jeden svět na školách – Tematický okruh Lidská práva

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Člověk v tísni, o. p. s.

Jeden svět na školách (JSNS) je jedním ze vzdělávacích programů organizace [Člověk v tísni](#). Vyučujícím poskytuje atraktivní formou [audiovizuálních lekcí](#) dokumentární filmy a metodické materiály dostupné online, zdarma a legálně na tomto portálu. Stačí se jen [zaregistrovat](#).

Výukový plán Krok za krokem lidskými právy obsahuje audiovizuální lekce, kterými můžete u svých žáků podpořit přemýšlení o bezpráví, nesvobodě a o dodržování lidských práv na celém světě. Plán je rozdělený do 3 úrovní podle náročnosti témat a podle stupně školy:

1. Úvod do lidských práv. Klíčová témata pro ZŠ jsou nedemokratické režimy, rasismus.
2. Rozvíjíme povědomí o lidských právech. Klíčová témata pro ZŠ jsou nedemokratické režimy, gender, rovnost pohlaví.
3. Otevíráme náročnější lidskoprávní témata a jdeme do hloubky. Klíčová témata pro ZŠ jsou náboženství, rasismus, homofobie, gender, rovnost pohlaví.

Odkaz: [Lidská práva – Promítejte ve škole zdarma a legálně dokumentární filmy.](#)

Síť Školy pro demokracii

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: CEDU – Centrum pro demokratické učení

Délka trvání: roční členství

Cena: roční členství 1000 Kč

Škola pro demokracii je celorepubliková síť škol posilující demokratické hodnoty a odpovědné občanství ve školách. Tyto školy vědomě rozvíjejí občanskou gramotnost dětí tím, že podporují jejich zapojování do rozhodování, jejich iniciativnost a vytvářejí bezpečné prostředí pro všechny – zkrátka zdravou kulturu školy.

Učitelé v síti mají chuť se učit, jít více do hloubky. Sdílet zkušenosti, potkávat se a budovat síť vzájemné podpory. Nebo využívat expertní dovednosti a spolupráci s CEDU.

Žáci se podílejí na chodu školy a rozvíjejí své kompetence – hlavně občanské, personální a sociální. Dovednost spolupracovat, iniciativně ovlivňovat své okolí, respektujícím způsobem vést procesy, kriticky myslet a sdílet své pocity. Díky síti se setkávají s jinými parlamenty a s lektory CEDU. Mají možnost se opravdu posouvat.

Odkaz: [Síť škol – CEDU](#)

Beseda *Když ne ty, tak kdo?*

Vhodné pro: věková skupina 14+

Poskytovatel: jDEM: Mladá síť aktivních občanů

Délka trvání: 60–90 minut.

Cena: zdarma

Jak se mohou mladí lidé zapojit do dění kolem sebe? A jak čelit výzvě a překážkám? V krátkém dokumentu Musíme si promluvit: Poprvé k volbám otevírají Anička Čtvrtníčková a Josef Trojan dialogy s mladými osobnostmi o tom, co je to demokracie a proč bychom se měli účastnit voleb. Následuje reflexe a debata. Společně se zamýšlíme nad dalšími způsoby občanského zapojení.

Odkaz: [Když ne ty, tak kdo?](#)

Odkazy na vzdělávací a informační materiály

Metodický list k SDG 16 *Mír, spravedlnost a silné instituce*

Vhodné pro: 6.–7. třída ZŠ

Poskytovatel: ADRA

Žáci rozumí konceptu základních lidských práv a jsou schopni ho aplikovat na konkrétní situace. Dokáží vysvětlit význam pojmů jako osobní svoboda, bezpečí, vymahatelnost zákonů a práva, stejně jako vliv těchto faktorů na život člověka. Vnímají zmíněné koncepty jak v globální, tak v individuální rovině. Uvědomují si nejen přítomnost práv, ale i povinností v životě každého člověka, tedy i ve svém.

Odkaz: [16. Mír, spravedlnost a silné instituce | ADRA](#)

Metodický list k SDG 16 Co pro mě znamená svoboda?

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Young Caritas CZ

Lekce je součástí metodických listů programu *Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!*, kterou najdete u SDG 4.

Žáci a žákyně si uvědomí, co pro ně znamená svoboda. Díky simulační hře si vyzkouší, co znamená mít určitá omezení (nemoci se vyjádřit, nemoci se volně pohybovat...). Porovnají, co pro ně znamená svoboda a co znamená svoboda pro Sašu z našeho příběhu.

Odkaz na program: [Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!](#)

Odkaz na metodický list: [SDG 16: Co pro mě znamená svoboda?](#)

Metodická podpora ke Kompetenčnímu modelu pro odpovědné občanství

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Autor: CEVRO Institut, Konrad-Adenauer-Stiftung, Katedra občanské výchovy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně

Metodická podpora ke Kompetenčnímu modelu pro odpovědné občanství přináší materiály do výuky občanské výchovy na školách a ukazuje nové způsoby, jak mohou učitelé připravovat kompetenčně orientované vyučování a aplikovat je i na další tematické obsahy rámcových vzdělávacích programů. Najdete zde výukové materiály k tématům: politologie a právo, státní svátky, mezinárodní systém a digitální svět.

Odkaz: [Výukové materiály – rozcestník – ODPOVĚDNÉ OBČANSTVÍ](#)

Výchova k občanství: Materiály do výuky pro 1. a 2. stupeň ZŠ a víceletá gymnázia

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Autor: CEVRO Institut, Konrad-Adenauer-Stiftung, Katedra občanské výchovy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně

Tato publikace vznikla v rámci projektu „Odpovědné občanství“, který pomáhá zlepšit demokratické občanské vzdělávání v České republice. V publikaci najdete 10 témat zabývajících se politologickou, právní, globální i ekonomickou tematikou:

1. Naše vlast
2. Naše hodnoty
3. Základy ústavního a politického systému ČR
4. Vlastnictví
5. Tvorba zákonů

6. Státní správa a samospráva
7. Protiprávné činy
8. Právní řád ČR
9. Základní práva a svobody
10. Jeden svět, mnohé problémy, mnohá řešení.

V teoretické části přinášíme návrh hodnocení občanské výchovy, a to na základě formativního hodnocení. Najdete zde rady a tipy, jak hodnotit formativně, jak hodnotit skupinovou práci, účast na diskusi nebo schopnost prezentace. Součástí teoretické části je také kapitola Viditelné myšlení, která nabízí nové aktivizující a podnětné metody do výuky. V neposlední řadě tu také najdete „Metodické listy“ aktivit a metod, které jsou inspirovány ze zahraničních metodik a u nás jsou málo využívány.

Odkaz: <https://odpovedneobcanstvi.cz/wp-content/uploads/2020/09/V%C3%BDchova-k-ob%C4%8Danstv%C3%AD-2-web-1.pdf>

NATO – námět do výuky

Vhodné pro: druhý stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Základním posláním NATO je zajišťovat ochranu svobody a bezpečnosti všech svých členů politickými i vojenskými prostředky, a to v souladu se zásadami Charty OSN. Od svého založení usiluje Aliance o vytvoření spravedlivého a trvalého mírového řádu v Evropě, který je založený na společných hodnotách demokracie, dodržování lidských práv a právního státu. Toto poslání je důležité si připomínat zejména v kontextu současné situace na Ukrajině.

Námět do výuky, publikovaný na portálu ČT Edu, zahrnuje průvodní videa na témata:

- Vstup České republiky do NATO
- Varšavská smlouva jako protiváha NATO
- Vznik a rozšiřování NATO
- Armáda ČR: Vstup do NATO

Kromě videí námět obsahuje také metodický list, pracovní list a prezentaci, které zpracovala Asociace učitelů občanské výchovy a společenských věd – Občankáři.

Odkaz: <https://edu.ceskatelevize.cz/namet/nato-severoatlanticka-aliance>

Odkazy na videa a filmy pro žáky

Politika: Zastupitelská demokracie a volby

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: videa v délce 02:04–13:08 min.

Víte, co prosazují zástupci, které si zvolíme? A kdo má právo volit? Jak to bylo s volbami v našem státě v minulosti? Volební kampaně – velké téma. Tvoří je profesionálové a stojí značné sumy peněz. Jak se v nich vyznat a „nenaletět“? Volební právo je jedním z těch nejdůležitějších, které máme. Přesto se velká část našich občanů rozhoduje nevolit. Proč to tak je? Zástupci, které si zvolíme, rozhodují o důležitých věcech v našich životech na všech úrovních. Co má který z nich na starosti? A jak můžeme potrestat stranu, která nesplní své předvolební sliby? Na všechny tyto otázky by žáci po zhlédnutí tohoto námětu měli umět odpovědět.

Odkaz: [Politika: Zastupitelská demokracie a volby – ČT edu](#)

Vstup České republiky do EU

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: 04:32 min.

Různé osobnosti hodnotí klíčové okamžiky 30 let po sametové revoluci (video z roku 2019, dokumentární cyklus *Třicet svobodných*). Vstup do Evropské unie byl jednou z nejvýznamnějších událostí v novodobé historii České republiky. EU jako jediná reálně existující sociální a hospodářská struktura na kontinentu nabízí mnoho výhod, především v ekonomické oblasti. O členství rozhodli čeští občané v referendu a navzdory sílící kritice vůči unii pokládá stále většina lidí toto rozhodnutí za správné.

Co člověk, to názor. Ve videu zazní různé názory na členství České republiky v Evropské unii. Rozdělte žáky do skupin (můžete to udělat rovnou před prvním zhlédnutím videa, nebo si ho pustit dvakrát) a každé skupině přiřadte, co konkrétního má sledovat a zaznamenat: pozitivní reakce na členství; negativní reakce na členství; neutrální konstatování či názory.

Poté navzájem porovnejte, co si skupiny zaznamenaly, a diskutujte, jak je možné, že na jednu situaci či jeden moment spojený s členstvím v EU existují různé pohledy a názory.

Odkaz: [Vstup České republiky do EU – ČT edu](#)

Odkazy na zdroje informací pro učitele

- **Plné znění SDG 16:** ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ, 2015. SDG 16: Podporovat mírové a inkluzivní společnosti pro udržitelný rozvoj, zajistit všem přístup ke spravedlnosti a vytvořit efektivní, odpovědné a inkluzivní instituce na všech úrovních. *Informační centrum OSN v Praze*. Online. Dostupné z: <https://osn.cz/osn/hlavni-temata/cile-udrzitelneho-rozvoje-sdgs/mir-spravedlnost-a-silne-institute/>
- **Inspirace z Česka a zahraničí a aktuality na téma SDG 16:** ASOCIACE SPOLEČENSKÉ ODPOVĚDNOSTI, [nedatováno]. *SDG 16: Mír, spravedlnost a silné instituce*. Online. Dostupné z: <https://www.spolecenskaodpovednost.cz/sdg/mir-spravedlnost-a-silne-institute/>
- **Informační stránka k SDG 16 vysvětluje, čeho se cíl týká, poskytuje podklady pro vyučující a tipy, kde hledat další informace:** ADRA, [nedatováno]. CÍL 16: MÍR,

SPRAVEDLNOST A SILNÉ INSTITUCE. adra.cz. Online. Dostupné z:
<https://adra.cz/jak-pomahame/vzdelavani/vzdelavani-v-cesku/vzdelavani-v-cesku/cile-udrzitelneho-rozvoje/cil-16-mir-spravedlnost-a-silne-institute/>

- **Informační stránka OSN prezentuje aktuální údaje a zprávy v oblasti SDG 16 (dostupné v angličtině):** UNITED NATIONS, [nedatováno]. Goal 16: Promote just, peaceful and inclusive societies. *www.un.org*. Online. Dostupné z:
<https://www.un.org/sustainabledevelopment/peace-justice/>

SDG 17: Partnerství ke splnění cílů

Státy po celém světě spolupracují, aby řešily velké problémy, jako je chudoba, ochrana přírody nebo vzdělávání. Bohatší země často pomáhají těm chudším penězi, zkušenostmi i technologiemi. Díky budovaným sítím se také lidé snadněji spojují a sdílejí informace. Vše může skvěle fungovat, když budou všechny země spolupracovat a společně pracovat na lepší budoucnosti pro lidi i planetu.

Programy, projekty, exkurze a další vzdělávací aktivity

Program O Spojených národech a globálních výzvách

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Informační centrum OSN v Praze

Délka trvání: 60–90 min.

Cena: zdarma

Vzdělávací program přibližuje vznik, poslání a fungování Organizace spojených národů, včetně její struktury, základních dokumentů a oficiálních jazyků. Účastníci se dozvědí, jak OSN napomáhá míru, rozvoji a ochraně lidských práv, a jaké místo zaujímá v dnešním světě. Součástí programu může být i seznámení s mírovými operacemi OSN, které hrají klíčovou roli při řešení konfliktů a obnově stability v krizových oblastech. Cílem je podpořit zájem o globální dění a ukázat, jak může každý z nás porozumět a využívat nástroje OSN.

Místo: Sál Olava Ryttera, Informační centrum OSN v Praze, Železná 24, Praha 1

Odkaz: [Pro školy – OSN Česká Republika](#)

Staň se diplomatem – Jednání Konference OSN o změně klimatu na téma „Zelená transformace“

Vhodné pro: 8.–9. ročník ZŠ

Poskytovatel: Asociace pro mezinárodní otázky

Délka trvání: 6 vyučovacích hodin

Cena: zdarma

Proč se stát diplomatem při Evropské radě EU nebo Konferenci OSN o změně klimatu už na druhém stupni základní školy? Protože rozumět fungování mezinárodních organizací, které určují směřování světa kolem nás v zásadních otázkách a pochopit komplexní problémy, jež

řeší, znamená i porozumět tomu, jak rozhodování na mezinárodní úrovni ovlivňuje jednotlivé státy a nás samotné.

Pro letošní ročník nabízíme dvě různé možnosti simulace:

1. Jednání Evropské rady na téma „Rozšiřování EU“
2. Jednání Konference OSN o změně klimatu na téma „Zelená transformace“

Během dopolední části žákům a žákyním osvětlíme fungování simulované mezinárodní organizace a seznámíme je s tématem, o kterém budou jednat. Žáci a žákyně tak pochopí všechny důležité aspekty problematiky i úlohu, kterou v jejich řešení má daná mezinárodní organizace. Kromě toho se budeme také věnovat rozvíjení tzv. soft-skills účastníků. Tento dopolední program bude probíhat zčásti hromadně a zčásti v malých skupinách.

Během odpolední části proběhne simulované jednání dané mezinárodní organizace. Předmětem jednání bude právě problém představený v dopolední části programu. Účastníci se vžijí do role nejvyšších představitelů reálných evropských či světových států a budou se snažit dospět k jeho řešení.

Odkaz: [Staň se diplomatem! – Pražský studentský summit](#)

Besedy o UNICEF

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: UNICEF

Délka trvání: dle domluvy

Cena: dle domluvy

Chtěli byste vědět proč a za jakých okolností vznikla první pohlednice UNICEF? Proč má UNICEF vyslance dobré vůle? Kolik dětských životů každý rok zachráníme? A jak chutná terapeutická výživa?

Besedy pro školy se zaměřují na osvětu o rozvojových problémech a představení terénních programů UNICEF zaměřených na jejich řešení. Žáci se dozví historické pozadí vzniku organizace, seznámí se s programy na zlepšování a záchranu životů nejpotřebnějších dětí. Žákům ukážeme, jak zdánlivě jednoduché humanitární pomůcky a postupy efektivně fungují a pomáhají.

Odkaz: [Besedy o UNICEF](#)

Adopce panenek

Vhodné pro: 1. stupeň ZŠ

Poskytovatel: UNICEF

Délka trvání: závisí na tom, jak škola panenky zakomponuje do výuky	Cena: 600 Kč
Adopce panenek Panenky můžete adoptovat jako patrona třídy nebo školy a podpořit tak očkovací programy UNICEF. Každá panenka představuje skutečné dítě, které bude v rámci očkovací kampaně UNICEF v rozvojových zemích proočkováno proti šesti hlavním smrtelným dětským chorobám (spalničky, záškrť, černý kašel, tetanus, tuberkulóza, dětská obrna).	
Odkaz: Adopce a výroba panenek UNICEF Česká republika	

Program Erasmus+	
Vhodné pro: ZŠ	Poskytovatel: EU, Dům zahraniční spolupráce
Délka trvání: Zapojení do programu Erasmus+ je individuální a závisí na konkrétním typu projektu.	Cena: Finanční podpora z Erasmus+ pokrývá většinu nákladů (cestovné, ubytování, stravování, organizaci). Školy obvykle neplatí přímé poplatky za účast, ale mohou se podílet na kofinancování.
Program Erasmus+ umožňuje mezinárodní výjezdy a podporuje mezinárodní spolupráci. Přináší inovace do vzdělávání a účastníci podporuje všeobecný rozvoj dovedností. Zpřístupňuje českým organizacím nenahraditelné zkušenosti ze zahraničí a pomáhá jim navázat cenné mezinárodní spolupráce. Priority programového období Erasmus+ 2021–2027 • Inkluze a diverzita: zapojení co největšího spektra organizací i jednotlivců do mezinárodního vzdělávání; • Udržitelnost: realizace projektů environmentálně udržitelným způsobem, zvyšování povědomí účastníků o ekologických tématech; • Digitalizace: umožnění kombinovaných výjezdů v rámci všech sektorů; • Participace: podpora aktivního občanství, účasti na demokracii a posilování evropské identity.	
Odkaz: Erasmus+ Dům zahraniční spolupráce	

Odkazy na vzdělávací a informační materiály

Metodický list k SDG 17: Partnerství ke splnění cílů

Vhodné pro: 6.–7. třída ZŠ

Poskytovatel: ADRA

Žáci jsou schopni definovat konkrétní problémy lidstva a jejich globální rozměr. Chápu naléhavost těchto problémů a uvědomují si nutnost mezinárodní spolupráce při jejich řešení. Dokáží stručně popsat význam a fungování Organizace spojených národů a její roli v mezinárodním prostředí. Žáci dovedou specifikovat konkrétní aktéry občanské společnosti a jejich roli, postavení a možnosti. Dovedou současně přemýšlet nad možným řešením problémů na globální i lokální úrovni.

Odkaz: [17. Partnerství ke splnění cílů](#)

Metodický list k SDG 17 Proč města spolupracují?

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: Young Caritas CZ

Lekce je součástí metodických listů programu *Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!*, kterou najdete u SDG 4.

Žáci a žákyně pochopí pojem partnerská města a proč města mezi sebou navazují spolupráci. Seznámí se s konkrétními příklady spolupráce Prahy s vybranými městy (např. Paříž, Berlín, Tchaj-pej, Soul, Chicago). Zhodnotí přínosy mezinárodních partnerství pro kulturu, vzdělávání, ekonomiku i udržitelný rozvoj města.

Odkaz na program: [Udržitelná Praha do škol: Všímej si, zapoj se, změň!](#)

Odkaz na metodický list: [SDG 17: Proč města spolupracují?](#)

Výchova k občanství – Mezinárodní systém

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: CEVRO Institut, Konrad-Adenauer-Stiftung, Katedra občanské výchovy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně

Mezinárodní spolupráce je nedílnou součástí procesu globalizace. Nabízíme učitelům možnost uchopení tohoto tématu z různých úhlů pohledu, jak skrze různé organizace působící v rámci mezinárodní spolupráce, tak i skrze různá témata mezinárodní spolupráce. Mimo to učitelům také přinášíme metodickou podporu, jak kompetence ve výuce rozvíjet. V publikaci najdete celkem třicet šest různých metod, které můžete ve výuce použít. V neposlední řadě také v publikaci najdete tipy, jak do výuky zařadit aktuality ze současného dění.

Výchova k občanství – Mezinárodní systém

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: CEVRO Institut, Konrad-Adenauer-Stiftung, Katedra občanské výchovy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně

Odkaz: [Ke stažení – ODPOVĚDNÉ OBČANSTVÍ](#)

Odkazy na videa a filmy pro žáky

Mezinárodní spolupráce

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: 13:25 min.

Sáru navštíví kamarádka Anna z Německa, se kterou se seznámila v Dánsku. Vojta i Sára se snaží udělat co nejlepší dojem, ale místo toho se jenom hádají. Sousedka Lidu, maminka, tatínek i Anna jim připomenou, že spolupráce je daleko lepší a vzájemně obohacující cesta. A třeba i ta mezinárodní jako OSN, Evropská unie, UNESCO nebo Světová zdravotnická organizace.

Odkaz: [Mezinárodní spolupráce – ČT edu](#)

Červený kříž

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: 02:59 min.

Červený kříž je mezinárodní humanitární hnutí, které pomáhá bez rozdílu všem obětem válečných konfliktů a nejen jim. Pořad ukazuje jeho historii a současnost.

Odkaz: [Červený kříž – ČT edu](#)

Humanitární pomoc UNRRA pro Československo

Vhodné pro: 2. stupeň ZŠ

Poskytovatel: ČT edu

Délka: 00:53 min.

Ukázka z filmového týdeníku (1945) obsahuje dobové záběry z příjezdu vagonů a nákladních aut s pomocí UNRRA do Československa. UNRRA, tedy Správa Spojených národů pro pomoc a obnovu, fungovala v letech 1943 až 1948 a jejím cílem bylo plánovat, koordinovat a zajišťovat pomoc obětem druhé světové války ve všech oblastech pod kontrolou Organizace spojených národů. V pasáži vidíme vykládání beden, barelů a sudů. Komentář k záběrům informuje, že pomoc UNRRA směřuje do oblastí nejvíce zasažených válkou. Zdroj: Národní filmový archiv.

Ukázku lze využít pro téma poválečné obnovy ČSR jako podnět k diskusi o stavu československého hospodářství. Může sloužit také jako první seznámení žáků s existencí UNRRA. Má rovněž aktualizací potenciál – žáci mohou zjistit, kam směřuje pomoc OSN dnes, a srovnáním si vytvořit představu o situaci v poválečném Československu. Lze diskutovat i o druhu pomoci, která tehdy dorazila – zda šlo pouze o potravinovou pomoc, nebo zda se dováželo také palivo. Ve videu si žáci mohou všimnout, odkud část pomoci přicházela – v jednom ze záběrů je vidět zásilka beden se švestkami z Kalifornie. Opět je možné vést diskusi o tom, proč se do Československa dovážely švestky z USA.

Odkaz: [Humanitární pomoc UNRRA pro Československo – ČT edu – Česká televize](#)

Odkazy na zdroje informací pro učitele

- **Plné znění SDG 17: ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ**, 2015. SDG 17: Oživit globální partnerství pro udržitelný rozvoj a posílit prostředky pro jeho uplatňování. Informační centrum OSN v Praze. Online. Dostupné z: <https://osn.cz/osn/hlavni-temata/cile-udrzitelneho-rozvoje-sdgs/partnerstvi-ke-splneni-cilu/>
- **Inspirace z Česka a zahraničí a aktuality na téma SDG 17: ASOCIACE SPOLEČENSKÉ ODPOVĚDNOSTI**, [nedatováno]. SDG 17: Partnerství ke splnění cílů. Online. Dostupné z: <https://www.spolecenskaodpovednost.cz/sdg/partnerstvi-ke-splneni-cilu/>
- **Informační stránka k SDG 17 vysvětluje, čeho se cíl týká, poskytuje podklady pro vyučující a tipy, kde hledat další informace:** ADRA, [nedatováno]. CÍL 17: PARTNERSTVÍ KE SPLNĚNÍ CÍLŮ. adra.cz. Online. Dostupné z: <https://adra.cz/jak-pomahame/vzdelavani/vzdelavani-v-cesku/vzdelavani-v-cesku/cile-udrzitelneho-rozvoje/cil-17-partnerstvi-ke-splneni-cilu/>
- **Informační stránka OSN prezentuje aktuální údaje a zprávy v oblasti SDG 17 (dostupné v angličtině):** UNITED NATIONS, [nedatováno]. Goal 17: Revitalize the global partnership for sustainable development. *www.un.org*. Online. Dostupné z: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/globalpartnerships/>
- CHARITA ČESKÁ REPUBLIKA, 2024. 6 věcí, které byste měli vědět o rozvojové pomoci. *Charita Česká republika*. Online. Dostupné z: <https://svet.charita.cz/aktuality-svet-charita/6-veci-ktete-byste-meli-vedet-o-rozvojove-pomoci/>

- MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY, 2025. *Informace o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci v roce 2024*. Online. 2025. Dostupné z:
https://mzv.gov.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/koncepce_publikace/vyrocní_prehledy/informace_o_zahranicni_rozvojove_8.html
- MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY, 2017. *Strategie zahraniční rozvojové spolupráce ČR 2018–2030*. Online. 2017. Dostupné z:
https://mzv.gov.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/koncepce_publikace/koncepce/strategie_zahranicni_rozvojove.html

JAK UČIT O SDGs

Cíle udržitelného rozvoje OSN

Editorka:

Boglárka Kurka Ivanegová

Realizační tým:

Miroslav Lupač, Agentura

Koniklec, o. p. s.

Boglárka Kurka Ivanegová,
SUSTO - Sustainability Tools,
s.r.o.

Vydavatel:

Magistrát hl. m. Prahy

Rok vydání:

2026

Zdroje použitých grafických prvků:

INFORMAČNÍ CENTRUM OSN V PRAZE, 2019.
Ikony SDGs. Online. 2019.

Dostupné z:

<https://trello.com/b/Z3Mm3crs/grafiky-sdgs-2019-update>

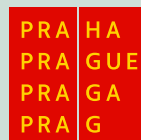
UNITED NATIONS DEPARTMENT OF PUBLIC
INFORMATION, 2016. SUSTAINABLE
DEVELOPMENT GOALS: Guidelines for the
use of the SDG logo, including the colour
wheel, and 17 icons. Online. 2016.

Dostupné z:

<https://unsdg.un.org/sites/default/files/UN-Guidelines-for-Use-of-SDG-logo-and-17-icons.October-2016.pdf>

Dokument prošel jazykovou korekturou.

Vzhledem k zjednodušené počítačové sazbě
nebylo možné dodržet v plném rozsahu
veškerá typografická pravidla. Omluvte prosím
případné nedostatky tohoto druhu.

Podporujeme cíle udržitelného rozvoje